

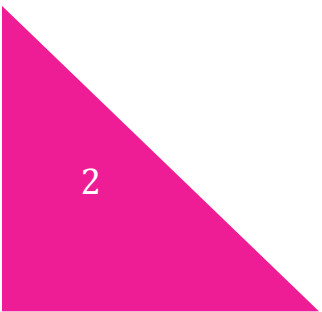
Ζαχαρούλα Βοϊνέσκου
Επιμέλεια

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Πάτρα 2016

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Επιτρέπεται σε οποιονδήποτε αναγνώστη η αναπαραγωγή του έργου (ολική, μερική ή περιληπτική, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο), η διανομή και η παρουσίαση στο κοινό υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αναφορά της πηγής προέλευσης, μη εμπορική χρήση του έργου.

ISBN 978-960-93-8575-6

Οκτώβριος 2016

Copyright – Έκδοση: Βοϊνέσκου Ζαχαρούλα

Νηπιαγωγός-Φιλολόγος- Μ.Εδ

Σχολική Σύμβουλος 64^{ης} Περιφέρειας Π.Α.

email: voineskou@sch.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	9
Εργασία σε ομάδες	13
Δημιουργία ομαδικής ζωγραφιάς για το χειμώνα: Βοϊνέσκου Ζαχαρούλα	15
Πολλοί μαζί ζωγραφίζουμε καλύτερα: Παπακωστοπούλου Ελένη	18
Είμαστε όλοι μια αλυσίδα: Παντελή Μαρία, Σιδέρη Σοφία	24
Ομαδική ζωγραφιά με θέμα την ελιά: Δούρου Καλλιόπη, Φράγκου Χριστίνα .	27
Ενασχόληση με πίνακες του ζωγράφου Θεόφιλου: Πετροπούλου Μαρία, Σπανού Αικατερίνη, Γριβάκη Δημητρούλα, Παπαγεωργίου Κωνσταντίνα	30
Στείλε μήνυμα: Κοντολέτα Αδαμαντία, Πολύζου Ευγενία	34
Η ελιά στο πέρασμα των αιώνων: Φραγκούλη Αλεξάνδρα	39
Ζωγραφίζουμε τα συστήματα του ανθρωπίνου σώματος: Διδάχου Ελένη	45
Δημιουργία ιστοριών: "Ιστορίες, ποιηματάκια για μικρά ζωάκια": Σαλαγιάννη Διαμάντω	53
Σύνθεση ιστορίας: Σιμοπούλου Γεωργία, Κατσιδήμα Βασιλική	57
Χέρια σαν κι αυτά: Ράπτη Χρυσούλα, Συλαϊίδου Ουρανία, Θανοπούλου Χαρίκλεια	62
Διαφήμιση: Σαββανή Παναγιώτα, Κασπίρη Φωτούλα	67
Το ταξίδι του Νερού δεν τελειώνει ποτέ: Κλαουδάτου Βασιλική	71
Οι πασχαλινές ιστορίες μέσα από τα μάτια των παιδιών: Τσιρέπα Γραμματούλα, Τσιμπουκάκη Ασημένια	75
Οι παροιμίες Ζωντανεύουν: Βίκη Βαία, Μιχαλοπούλου Βλασία, Φίλια Βασιλική	78
Μια βόλτα στην πόλη με το Χονδρό και το Λιγνό: Ροδάτου Καλλιόπη	81
Βωβός Κινηματογράφος. Βάζω λόγια στην ταινία: Γκαραβέλη Μαρία, Πετροπούλου Ασπασία	85
Κατασκευάζουμε αφίσα-πρόσκληση με θέμα μια ταινία Βωβού κινηματογράφου: Κοντολάμπρου Αργυρώ, Μπουζαλά Ευθυμία	89

Επίπλευση-Βύθιση: Καραπατάκη Ευαγγελία	93
Αν ο Πόλεμος ήταν Άνθρωπος: Μπακαλάρου Βασιλική, Λαλιώτη Κυριακή ...	98
Γίνε και συ παραμυθάς: Φαρδέλλα Δήμητρα, Αγγελόπουλος Άγγελος	104
Φτιάχνουμε μια ιστορία με πεταλούδες: Λάγιου Ζωή.....	110
Δημιουργία ψηφιδωτού έργου: Σπανού Πανωραία, Γεωργοπούλου Ουρανία .	117
Έκρηξη ηφαιστείου: Ζαλαβρά Αλεξάνδρα, Ράλλη Θεώνη.....	122
Καταιγισμός ιδεών.....	125
Ανοιξιάτικες αισθήσεις: Καρρά Ανδριάνα	127
Γνωρίζω τα σχήματα μέσα από την τέχνη: Χατζηκέλη Χαρούλα.....	131
Περιπετειώδης μύθος με τίτλο "Το λουλούδι που ήθελε να γνωρίσει τη θάλασσα": Ταβουλάρη Χριστίνα	134
Γραμμή Δράσης.....	139
Ο άμυαλος ξυλοκόπος και η νεράιδα: Κυριακοπούλου Αντ. Ιωάννα	141
Γραμμή δράσης σε παραμύθι με θέμα την άνοιξη: Ανδριοπούλου Ελένη	147
Τα μουσικά όργανα μας λένε το δικό τους παραμύθι: Γκούσκου Ειρήνη	151
Ο τζιτζικας και τα μερμήγκια: Ρουγκάλα Κωνσταντίνα	157
Δημιουργία παραμυθιού	161
Ένα παραμύθι για την Άνοιξη: Καραπατάκη Ευαγγελία	163
Παραμύθι, μύθι, μύθι... Λογοθέτη Ανθή, Ντόκα Αντιγόνη.....	169
Δασο-ιστορίες: Μενύχτα Μαρία, Πάλλα Βασιλική, Παντελή Χρυσούλα, Παστού Ιωάννα	176
Δημιουργία παραμυθιού από τα παιδιά: Προδρόμου Ελευθερία	179
Τα παιδιά γράφουν «παραδοσιακά» παραμύθια: Αναστασοπούλου Παρασκευή, Καραχάλιου Σπυριδούλα	183
Βιωματική μάθηση	191
Το μουσείο στην τάξη μας: Αργυριάδου Ελένη, Καρβελά Ευφροσύνη	193

Επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο "ΣΤΥΡΟΣ ΜΑΡΙΝΗΣ": Γκοτσοπούλου Αλεξία, Πένταυκα Μαργαρίτα	201
Χελιδονίσματα στη γειτονιά του σχολείου μας: Αγγελοπούλου Ευφροσύνη...	204
Καταγραφή συνταγής Βασιλόπιτας και παρασκευής της στην τάξη: Τιμπιλή Άννα	210
Λαζαράκια: Κωνσταντινοπούλου Αναστασία, Πέρττουλα Μαρία.....	213
Τα Λαζαράκια: Ντέμου Δέσποινα, Καββάδα Αιμιλία, Κοτσιά Ασημίνα.....	217
Ερωτήσεις Απαντήσεις	221
Επιτραπέζιο παιχνίδι «Δάσος-λαβύρινθος»: Παρασκευή Καλαντζή, Παπαθεοδώρου Ελένη, Καραχάλιου Ευσταθία	223
Πείραμα με αβγό και ξύδι: Δούβλη Κλεοπάτρα, Κομνηνού Αλεξάνδρα, Ματσάγγα Μαρία, Μπιλάλη Ελένη	227
Θεατρικό παιχνίδι	233
Τα πρώτα εργαλεία του ανθρώπου: Κωστούρου Μαρία	235
Παίζουμε τους ψαράδες: Μαυρογένη Ευαγγελία.....	240
Ας παίξουμε τον ήλιο και τους πλανήτες: Μαντέλη Άννα.....	243
Όταν οι Ρομπέν έσωσαν τις βασιλοπούλες από τους πειρατές: Ζησιμοπούλου Αρετή	250
Σπορέας και Έναστρη νύχτα! Κωνσταντινοπούλου Αναστασία, Πέρττουλα Μαρία	255
Η κυρία Χλωροφύλλη: Κουτσογιάννη Αλεξάνδρα	260
Άλλες τεχνικές	265
Το χιόνι πάντα, μερικές φορές, ποτέ: Φραγκιαδάκη Γλυκερία	266
Ποια είναι η Ελίζα: Γεροντίνη Αργυρή, Κοντοχριστοπούλου Ελένη, Χαραλαμποπούλου Μαρία.....	270
Ζωγραφίζω με τη μαμά μου: μια ανοικτή ημέρα στο νηπιαγωγείο: Γκολφινόπουλου Γεωργία	274
Βιβλία για το σπίτι: Καρρά Ανδριάννα	277
Αντί επιλόγου	283

Πολλές φορές οι εκπαιδευτικοί των μικρών τάξεων δυσκολεύονται να συνειδητοποιήσουν πώς να χρησιμοποιήσουν τις διαφορετικές μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας στα μικρά παιδιά.

Στην προσπάθεια μας να βοηθήσουμε στη χρήση ποικιλίας μεθόδων και τεχνικών διδασκαλίας στα τμήματα των Νηπιαγωγείων πραγματοποιήθηκαν δειγματικές διδασκαλίες από τη Σχολική Σύμβουλο σε ομάδες των 20 εκπαιδευτικών επί 12 μέρες, κατά τις οποίες παρουσιάστηκαν:

- Εργασία σε ομάδες (σύμφωνα με το πρόγραμμα της Μείζονος Επιμόρφωσης και τις οδηγίες της Μ. Τοδούλου)
- Καταιγισμός ιδεών
- Γραμμή δράσης (με βασικό βοήθημα το βιβλίο του ΟΕΠΕΚ)

και μοιράστηκαν σημειώσεις σε όλους/ες τις/ους εκπαιδευτικούς ώστε να μπορέσουν να εφαρμόσουν στην τάξη τους αυτές τις μεθόδους και τεχνικές, ενώ στις σημειώσεις υπήρχαν τα κύρια σημεία και για άλλες τεχνικές, όπως επίλυση προβλήματος, παιχνίδι ρόλων και άλλες.

Στη συνέχεια ζητήθηκε από τους/τις εκπαιδευτικούς να παρουσιάσουν μια δραστηριότητα που υλοποίησαν στην τάξη τους. Οι εκπαιδευτικοί όλων των Νηπιαγωγείων παρουσίασαν, ατομικά ή συλλογικά, πάλι σε ομάδες, μία τεχνική που χρησιμοποίησαν, και αναφέρθηκαν στα πλεονεκτήματα και στις δυσκολίες που αντιμετώπισαν. Στη φάση αυτή βοήθησαν την υλοποίηση του σεμιναρίου οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα της

Μείζονος Επιμόρφωσης Γεωργία Γκολφινόπουλου, Ελένη Διδάχου και Αλεξάνδρα Φραγκούλη, τις οποίες και ευχαριστώ ιδιαίτερα για τη συμβολή τους στην όλη προσπάθεια.

Θεωρούμε ότι ήταν μία από τις σημαντικότερες επιμορφώσεις που υλοποιήθηκαν στην Περιφέρειά μας. Αυτό το ένιωσαν και οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι/ες πρόθυμα κατέγραψαν τις προσπάθειες τους κατά την εφαρμογή των μεθόδων και τεχνικών.

Σε αυτό το πόνημα παρουσιάζονται οι εργασίες των συναδέλφων που επιθυμούν η δουλειά τους, σε σχέση με τις μεθόδους και τεχνικές που χρησιμοποίησαν στην τάξη τους, να μη μείνει «Εντός των Τειχών» και ελπίζουμε να βοηθηθούν και άλλοι εκπαιδευτικοί, ώστε το μάθημα στις τάξεις να ξεφύγει από την τυποποιημένη διδασκαλία και να γίνει πιο ευχάριστο και με μεγαλύτερη ενεργοποίηση και συμμετοχή των μαθητών. Αυτό αποτελεί και απαίτηση της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής (Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου, 2011).

Οι περισσότερες δραστηριότητες αναφέρονται στην Εργασία σε ομάδες, καθώς για πρώτη φορά έγινε συστηματική εφαρμογή της μεθόδου σε παιδιά Νηπιαγωγείου. Ο τρόπος αυτός εργασίας βοήθησε τους/τις εκπαιδευτικούς να διαπιστώσουν ότι παιδιά που δεν συμμετείχαν μέχρι τότε σε δραστηριότητες στην ολομέλεια, στην ομάδα εξέπληξαν τους/τις εκπαιδευτικούς. Χαρακτηριστικό ένα τηλεφώνημα που λάβαμε από εκπαιδευτικό η οποία στην τάξη είχε ένα παιδί που μέχρι τις αρχές Δεκεμβρίου δεν μιλούσε όταν ήταν στην ολομέλεια: «Δεν θα το πιστέψετε, ο Λ. μίλησε. Συμμετείχε στη συζήτηση της ομάδας και συνεργάστηκε με τα υπόλοιπα παιδιά».

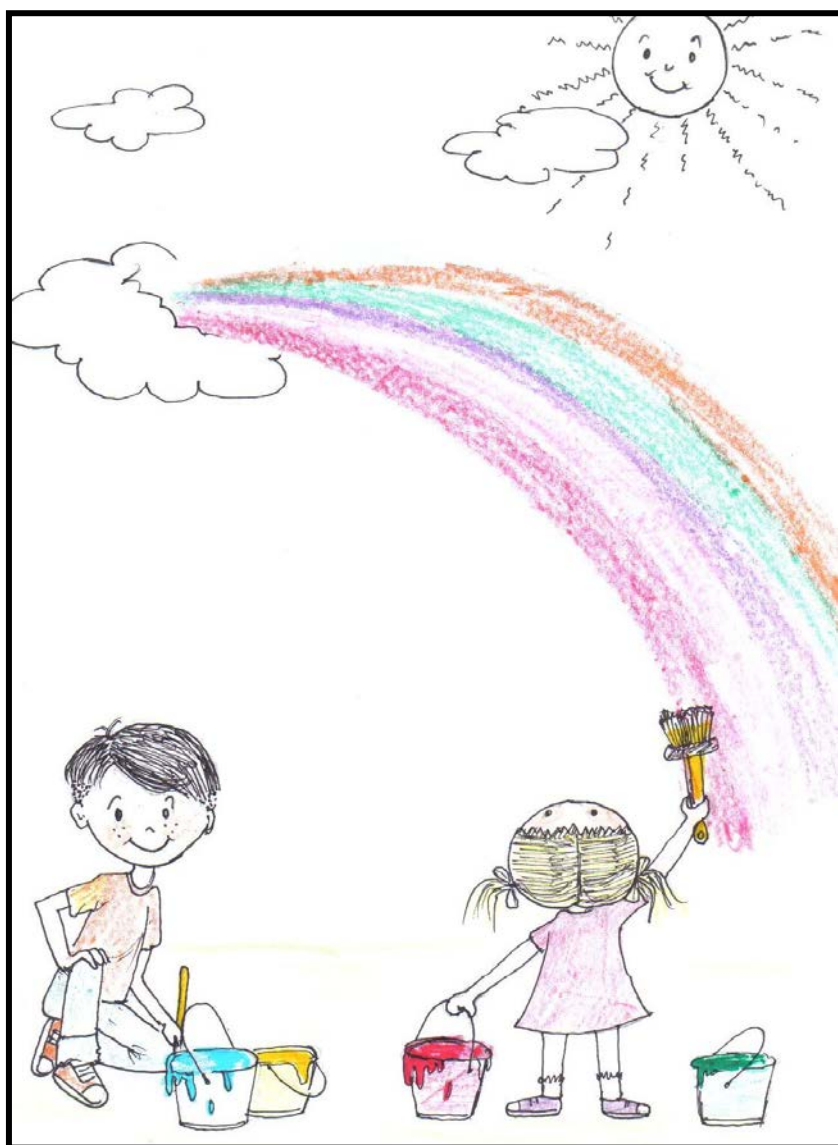
Τα κείμενα που ακολουθούν έχουν επιμεληθεί έτσι ώστε να αποδίδουν τις δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν με τρόπο κατανοητό σε κάθε αναγνώστη. Απουσιάζει από αυτά η αξιολόγηση, καθώς είναι γνωστό ότι η αξιολόγηση στο Νηπιαγωγείο έχει τη μορφή της καθημερινής παρατήρησης και της καταγραφής λόγων και έργων των παιδιών και των ομάδων τους.

Κλείνοντας, οφείλουμε να ευχαριστήσουμε τις συναδέλφους που απέστειλαν τα κείμενα τους, τη συνάδελφο Μαρία Μπαρακίτη για τη συνεισφορά της στην παρούσα έκδοση με τα έργα που διακοσμούν το βιβλίο, τις Αλεξάνδρα Φραγκούλη, Χαρίκλεια Πίτσου, Ειρήνη Γκούσκου και την Ανδριανή Τσερεγκούνη για την κριτική ανάγνωση του βιβλίου και για τις διορθώσεις που πρότειναν. Τέλος, ευχαριστούμε τις αποσπασμένες στο γραφείο των σχολικών συμβούλων Προσχολικής Αγωγής, Μαρία Ανδριοπούλου και Μαρία Πέρττουλα, καθώς και όλους όσους με τον τρόπο τους, τα σχόλια τους κλπ. συνέβαλαν στην καλύτερη παρουσίαση του βιβλίου.

Ζαχαρούλα Βονέσκου

Σχολική Σύμβουλος 64^{ης} Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής

Εργασία σε ομάδες

Φροντίζουμε αρχικά τη διαμόρφωση της ομάδας και του καλού συγκινησιακού κλίματος-κάποια βασικά στοιχεία

σημειώσεις Μ. Τοδούλου από το πρόγραμμα της Μείζονος Επιμόρφωσης¹

Σύνδεση: Συνδέουμε τους λιγότερο συνδεδεμένους ... (πχ άγνωστοι ή αυτοί που μόλις λίγο πριν βίωσαν έναν ρόλο διαφορετικό, ... τον λίγο με τον περισσότερο έμπειρο... η ομάδα λειτουργεί στο επίπεδο του πιο αδύναμου κρίκου κλπ)

Φτιάχνουμε πλαίσιο βοηθητικό: μέσα από οδηγίες ή δομή ... (πχ οδηγηθείτε από το συναίσθημα εκεί που θέλετε να συνεργαστείτε, καθίστε απέναντι ... γνωριστείτε ως ...άνθρωποι... έξω από το 'ρόλο'...)

Δίνουμε χρόνο να μοιραστούν κάτι θετικό που θα βοηθήσει να χτίσουν τη σχέση σε ένα πρώτο επίπεδο με «υλικά» από θετική εμπειρία.. δεν βασίζουμε αρχικά τη σχέση σε δυσκολία.

Δίνουμε χρόνο να βάλουν κοντά τις εμπειρίες τους, που μοιάζουν ή διαφέρουν (ιδιαίτερα αν οι αρχικές дуάδες είναι φτιαγμένες με κριτήριο τον διαφορετικό...).

και να το παρουσιάσουν στο αμέσως υψηλότερο επίπεδο από τη дуάδα, την τετράδα...(πρώτο επίπεδο κοινού έργου και διεύρυνσης... αναζήτηση дуάδας αγνώστων...)

Δίνοντας λίγο χρόνο στην τετράδα να διαμορφωθεί σε επίπεδο σχέσης (κλείστε τον κύκλο... γνωριστείτε ανθρώπινα ...με κάτι που θεωρείτε κατάλληλο να μοιραστείτε σε αυτό το πλαίσιο...)

Αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα το βαθμό **επικοινωνίας**, που κατάφερε η дуάδα (πχ μιλά ο ένας για τον άλλον) και στη συνέχεια να περάσει σε κάποιο συγκεκριμένο **έργο η 4άδα** - διότι το «έργο φτιάχνει την ομάδα».

και συζητώντας να αναδείξουν σε ένα άλλο επίπεδο μια σύνθεση ή διευρυμένη κατανόηση που εμπεριέχει τη διαφορά χωρίς να την καταργεί (όλες οι φωνές να ακούγονται....)

Η παρουσίαση του έργου στην ολομέλεια αναδεικνύει τη χρησιμότητα-συμβολή της μικρής ομάδας στη μεγάλη (το σύστημα λειτουργεί στο άμεσο περιβάλλον) συγκροτώντας ακόμα περισσότερο την ταυτότητα της ομάδας.

Καλλιεργούμε το συνδέεσθαι σε ένα ανώτερο επίπεδο -αυτό της ολομέλειας - διαμορφώνοντας τον ευρύτερο καμβά για αντοχή μεγαλύτερης πολυπλοκότητας.

Υπογραμμίζουμε τη συμβολή κάθε ομάδας αναδεικνύοντας συνδέσεις, και αφουγκραζόμενοι το κεντρικό θέμα που αναδύεται.

¹ Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών, 2011.

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΗΡΘΕ Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας²

Δημιουργία ζωγραφιάς σχετικής με το χειμώνα

Διάρκεια δραστηριότητας

40 λεπτά

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να μάθουν να περιμένουν και να δίνουν χρόνο στους άλλους
- Να συνεργάζονται για να επιτυγχάνουν τους στόχους τους
- Να διευρύνουν τις γνώσεις τους
- Να αναλάβουν αρμοδιότητες
- Να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να πάρουν αποφάσεις
- Να συνεργαστούν προκειμένου να δημιουργήσουν.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

² Η δραστηριότητα αυτή υλοποιήθηκε σε σεμινάριο με θέμα: «Μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας». Σκοπός ήταν οι νηπιαγωγοί να βιώσουν και στη συνέχεια να μπορέσουν να εφαρμόσουν νέες μεθόδους και τεχνικές στη διδασκαλία τους, ώστε να πλησιάσουν τους στόχους της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής (Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου, 2011).

Είναι το ξεκίνημα του Χειμώνα και αφού έγινε ο καταιγισμός ιδεών και αναφέρθηκαν όσα έρχονταν στο μυαλό των παιδιών σχετικά με το Χειμώνα, προχωρήσαμε στην ομαδοποίηση τους και τη δημιουργία ιστογράμματος με όσα θέλουμε να μάθουμε για το Χειμώνα.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά κινούνται στο χώρο, σύμφωνα με τη μουσική από τον Καρυθραύστη του Τσαϊκόφσκι. Όταν σταματήσει η μουσική, γίνονται ζευγάρι με κάποιο παιδί που δεν γνωρίζουν καλά. Κάθονται κάτω, χαιρετιούνται και μιλούν για το αγαπημένο τους παιχνίδι.

Ξαναρχίζοντας η μουσική τα ζευγάρια κινούνται ελεύθερα στο χώρο. Όταν σταματήσει η μουσική, βρίσκουν ένα άλλο ζευγάρι και φτιάχνουν μία τετράδα. Η κάθε τετράδα επιλέγει ένα μέρος στο χώρο για να καθίσει, μακριά από τις άλλες τετράδες και κλείνοντας σε κύκλο. Γνωρίζονται τα παιδιά της τετράδας και μιλούν για το αγαπημένο τους παιχνίδι, παρουσιάζοντας ο ένας το αγαπημένο παιχνίδι του άλλου (από τη γνωριμία τους στη δυάδα). Στη συνέχεια συζητούν και αποφασίζουν να φτιάξουν μια ζωγραφιά για το Χειμώνα. Τι θα δείχνει η ζωγραφιά, με τι υλικά θα την δημιουργήσουν, ποιος θα φτιάξει τι κλπ. Όταν έχουν έτοιμη τη ζωγραφιά τους για να την παρουσιάσουν στην ολομέλεια, βρίσκουν ένα όνομα για την ομάδα τους.

Τέλος, παρουσιάζουν τις ιστορίες τους στην ολομέλεια και δηλώνουν το όνομα της ομάδας τους. Η εκπαιδευτικός, που καταγράφει όσα λένε οι εκπρόσωποι των ομάδων, κλείνει τη

δραστηριότητα συνδέοντας τα ονόματα των ομάδων και οτιδήποτε μπορεί από τις ιστορίες που δημιούργησαν.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Μαγνητόφωνο

Μαρκαδόροι

Χαρτιά Α3 ή χαρτί του μέτρου

Τι ακολούθησε

Τις επόμενες μέρες με τη βοήθεια του υπολογιστή είδαμε παρουσιάσεις για το Χειμώνα, μιλήσαμε για τα σπορ του Χειμώνα, για τα ζώα που ζουν στους πάγους, κάναμε ομαδικές δουλειές κατασκευάζοντας κλπ.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. Π.Ι. (2011). *Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου*.
3. Τοδούλου, Μ. (2011). *Σημειώσεις της Μείζονος Επιμόρφωσης σχετικές με τη δημιουργία των ομάδων*.

*Πολλοί μαζί ζωγραφίζουμε καλύτερα:
Παπακωστοπούλου Ελένη*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ-ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Πολλοί μαζί ζωγραφίζουμε καλύτερα

Διάρκεια δραστηριότητας

40-45 λεπτά

Σχολείο

62^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να προωθηθεί η συνολική τους ανάπτυξη μέσα από τη συνεργασία, την ανταλλαγή απόψεων, τη συμμόρφωση σε κανόνες, την ανάληψη ρόλων
- Να τονωθεί η αυτοεκτίμηση και η αυτοπεποίθησή τους, μέσα από την αποδοχή τους στο πλαίσιο της ομάδας και τη συνεργασία τους για την επίτευξη συγκεκριμένου στόχου, δηλ. τη δημιουργία μιας ομαδικής ζωγραφιάς
- Να αναπτυχθεί η κριτική τους ικανότητα, η ελεύθερη έκφραση και φαντασία τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Στις αρχές του μήνα Δεκέμβρη, και ενώ επίκειται επεξεργασία του θέματος Χριστούγεννα - Πρωτοχρονιά, επιλέχτηκε η προσέγγιση του, με την τεχνική του καταϊγισμού ιδεών, έτσι ώστε να ανιχνευτούν οι πρότερες γνώσεις των παιδιών, για να διαμορφωθεί ένα διάγραμμα σχετικά με τις ενότητες που θα προσεγγιστούν κατά την ανάπτυξη του θέματος.

Έτσι λοιπόν, χωρίς καμιά προηγούμενη επεξεργασία, με την τεχνική του καταϊγισμού ιδεών, τα παιδιά με γρήγορο ρυθμό και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, εξέφρασαν ελεύθερα λέξεις που σχετίζονταν (ή όχι) με το θέμα. Η νηπιαγωγός ενθάρρυνε τα παιδιά κατά τη διάρκεια του καταϊγισμού και κατέγραφε τις ιδέες που της έλεγαν τα παιδιά (δέντρο, στολίδι, χειμώνας, βασιλόπιτα, αστέρι, κλπ.). Η ίδια πρόσθεσε στο τέλος τη λέξη «Χριστός», ενώ ακούστηκε και η λέξη «άνοιξη», που στη συνέχεια κατά την επεξεργασία, διαγράφηκε από τα ίδια τα παιδιά.

Ακολούθησε επεξεργασία του θέματος. Οι ιδέες που εκφράστηκαν, ομαδοποιήθηκαν -ομολογουμένως ανέλπιστα εύκολα- από τα ίδια τα παιδιά στις εξής κατηγορίες:

- ✚ χειμώνας, χιόνι, χιονόμπαλες, χιονάνθρωπος
- ✚ Χριστός, χριστουγεννιάτικο βιβλίο
- ✚ καλικάντζαροι, γλυκά
- ✚ χριστουγεννιάτικο δέντρο, αστέρι, στολίδι (χριστ. μπάλες)
- ✚ Άγιος Βασίλης, τάρανδος, δώρα, βασιλόπιτα.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Α. Περιγραφή

Βασισμένοι στη δραστηριότητα που προηγήθηκε, προχωρήσαμε στην επόμενη. Δόθηκε στα παιδιά η εξής οδηγία: «κινηθείτε ελεύθερα στο χώρο και όταν σταματήσει η μουσική, πιάστε από το χέρι το διπλανό σας» και καθίστε έτσι που να κοιτάζετε ο ένας τον άλλο. «Πείτε του πώς σας λένε και τι σας αρέσει περισσότερο το χειμώνα». Όταν αυτό επιτεύχθηκε από τα παιδιά, προχωρήσαμε στο επόμενο στάδιο: «περπατείστε με το ζευγαράκι σας κι όταν σταματήσει η μουσική, πιάστε το διπλανό σας ζευγαράκι και καθίστε μαζί σε μια γωνιά που σας αρέσει, μακριά από τους άλλους και κλείνοντας τον κύκλο σας». Με αυτόν τον τρόπο σχηματίστηκαν ομάδες των τεσσάρων παιδιών που κάθισαν σε διάφορα σημεία στο πάτωμα της τάξης μας. Αφού τους δόθηκε λίγος χρόνος για να επικοινωνήσουν και να γνωριστούν καλύτερα, μοιράστηκαν το τι τους αρέσει περισσότερο το χειμώνα, μιλώντας ο καθένας για το ταίρι. Έπειτα ακολούθησε η οδηγία: «συζητείστε με την ομάδα σας και αποφασίστε όλοι μαζί να σχεδιάσετε ό,τι θέλετε από αυτά που κουβεντιάσαμε το πρωί για το χειμώνα». Μετά από λίγο η νηπιαγωγός πέρασε από κάθε ομάδα και άφησε τα υλικά τους για να δημιουργήσουν (ένα χαρτί μεγέθους Α3 και ένα κουτί μαρκαδόρους σε κάθε ομάδα). Δόθηκε σε όλους η ίδια εντολή και τα ίδια υλικά, ώστε η εκπαιδευτικός να μπορεί να παρατηρεί από λίγη απόσταση πώς δουλεύουν οι ομάδες.

Στην αρχή τα παιδιά ζητούσαν επίμονα την παρέμβαση της Εκπαιδευτικού για διάφορα ζητήματα, όταν όμως αντιλήφθηκαν ότι δεν θα εμπλακεί καθόλου σε αυτήν τη διαδικασία, μόνα τους πλέον,

άρχισαν να συζητούν, να μαλώνουν, να φωνάζουν, αλλά στο τέλος να αποφασίζουν από κοινού. Αποφάσισαν και ποιο όνομα θα δώσουν στην ομάδα τους. Την ονόμασαν από το θέμα της ζωγραφιάς τους. Έτσι δημιουργήθηκαν «οι καλικάντζαροι», «οι χιονόμπαλες», «τα δώρα» και «οι αη-Βασίληδες». Το αποτέλεσμα ήταν ότι μετά από ένα χρονικό διάστημα, που είχαμε ορίσει με βάση το ρολόι της τάξης μας, ολοκληρώθηκαν και παρουσιάστηκαν τέσσερις εργασίες, μία από κάθε ομάδα.

Μια μικρή εμπλοκή παρουσιάστηκε όταν τους ζητήθηκε, να επιλέξει ένα παιδί η κάθε ομάδα για να παρουσιάσει το έργο τους στη ολομέλεια. Το θέμα διευθέτησαν τα παιδιά μεταξύ τους, όταν είδαν ότι η λύση δε θα ερχόταν από τη Νηπιαγωγό. Έτσι, ένας εκπρόσωπος από κάθε ομάδα παρουσίασε «αναλυτικά και με χαρά» τη δημιουργία τους.

Στο τέλος η Εκπαιδευτικός έκλεισε την ολομέλεια, συνθέτοντας τις εργασίες και τα ονόματα των ομάδων.

Β. Αξιολόγηση

Ο κύριος στόχος ήταν ο σχηματισμός ομάδων, που, μέχρι τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, δεν είχε επιτευχθεί στην τάξη μας, λόγω κάποιων ιδιαίτερων συνθηκών (πολλά νήπια που ήρθαν για πρώτη χρονιά, μεγάλος αριθμός προνηπίων, ιδιαίτερα δύσκολες συμπεριφορές, μεταγραφές για το Νηπιαγωγείο μας ακόμα και μέχρι το Δεκέμβρη, κλπ.).

Θα πρέπει εδώ να αναφερθεί, ότι η όλη δραστηριότητα προσεγγίστηκε με αρκετές επιφυλάξεις για το αν θα ήταν δυνατό με αυτόν τον τρόπο, πραγματικά, να σχηματιστούν ομάδες παιδιών που θα μπορούσαν να συνεργαστούν για την επίτευξη ενός σκοπού.

Η Νηπιαγωγός παρακολουθούσε με προσοχή την πρόοδο των δράσεων, έδινε ολιγόλογες οδηγίες και προσπαθούσε να είναι όσο το δυνατό λιγότερο παρεμβατική, αφήνοντας τα παιδιά να ενεργήσουν αυτόνομα.

Πέρα από κάθε προσδοκία ήταν τα αποτελέσματα της δραστηριότητας, δηλαδή η δημιουργία και λειτουργία των ομάδων:

- Οι μαθητές κατάφεραν να οργανωθούν, να συνεργαστούν και να επιτύχουν το στόχο τους, μολονότι η σύνθεση των ομάδων ήταν τυχαία
- Τα μέλη των ομάδων δημιούργησαν από κοινού ελεύθερα και με φαντασία τα δικά τους έργα τα οποία παρουσίασαν στην τάξη
- Παιδιά που βρίσκονταν κάπως απομονωμένα (προνήπιο με προβλήματα λόγου, νήπιο με ιδιαίτερα προβλήματα συμπεριφοράς) εντάχθηκαν στην ομάδα, και πήραν και ενεργό ρόλο
- Τα παιδιά με αρχηγική συμπεριφορά έμαθαν, όχι μόνο να συνεργάζονται, αλλά να βοηθούν και να δίνουν πρωτοβουλίες και στους αδύναμους
- Στο πέραςμα του χρόνου οι ομάδες διατηρήθηκαν, και βοηθήθηκαν αρκετά και τα παιδιά που υστερούσαν σε κάποιον τομέα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Cd player

Χαρτί μεγέθους Α3 και μαρκαδόροι ζωγραφικής
Πίνακας ανακοινώσεων για να εκτεθούν τα έργα

Τι ακολούθησε

Αμέσως μετά, τα έργα των παιδιών εκτέθηκαν στον πίνακα ανακοινώσεων ώστε να τα «δουν» συμμαθητές και γονείς.

Στη συνέχεια ακολούθησε περαιτέρω ανάπτυξη κάθε ενότητας ξεχωριστά του ιστογράμματος που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε ώστε αρκετές δραστηριότητες να είναι ομαδικές, για να αξιοποιηθεί το γεγονός της πρόσφατης δημιουργίας ομάδων.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. Σημειώσεις σεμιναρίου «Μέθοδοι και Τεχνικές διδασκαλίας. Μέρος Α΄» της Σχολικής Συμβούλου.

Είμαστε όλοι μια αλυσίδα: Παντελή Μαρία, Σιδέρη Σοφία

Τίτλος σχεδίου εργασίας

ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΣΩΣΟΥΜΕ ΤΟ ΛΥΚΟ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Είμαστε όλοι μια αλυσίδα

Διάρκεια δραστηριότητας

20-30 λεπτά

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ

Παιδί και Περιβάλλον

- Να γνωρίσουν τα παιδιά την αξία του ζωικού βασιλείου
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα της προστασίας του ζωικού βασιλείου για την αρμονική λειτουργία του οικοσυστήματος
- Να συνειδητοποιήσουν ότι τα ζώα αποτελούν κρίκο της τροφικής αλυσίδας (ΔΕΠΠΣ, 2003).

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Υλοποίηση του περιβαλλοντικού προγράμματος «Ελάτε να σώσουμε το λύκο». Οργανόγραμμα -καταιγισμός ιδεών-ερωτήσεις - παίξιμο ρόλων-συζήτηση κ.α.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Η εκπαιδευτικός μοιράζει στα παιδιά εικόνες με ζώα (μαμά και παιδί π.χ. λύκαινα και λυκάκι) και τα φαγητά τους. Έπειτα ζητάει από τα παιδιά μόλις σταματήσει η μουσική να βρει κάθε ζώο το φαγητό του. Έτσι σχηματίζονται δυάδες, τα ζώα με το φαγητό τους, που για λίγο γνωρίζονται μεταξύ τους και μιλούν για το αγαπημένο τους ζώο. Στη συνέχεια πάλι με το σταμάτημα της μουσικής βρίσκουν οι μαμάδες τα ζώα μωρά τους και σχηματίζονται ομάδες των τεσσάρων ατόμων (ζώα και φαγητά). Γνωρίζονται μεταξύ τους και μοιράζονται, μιλώντας ο ένας για τον άλλο, ποια είναι τα αγαπημένα τους ζώακια.

Εφόσον έχει υλοποιηθεί το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος, έχουμε μιλήσει για την τροφική αλυσίδα και την αξία της για την αρμονία του οικοσυστήματος, τα παιδιά χωρισμένα στις ομάδες ζωγραφίζουν όπως θέλουν και με τα υλικά που επιλέγουν τα ίδια (π.χ. μαρκαδόρους, κηρομπογιές κλπ.) εικόνες ήλιου-φυτού-φυτοφάγου ζώου-σαρκοφάγου. Κόβουν αυτά που ζωγράρισαν και συνεργάζονται στην ομάδα τους φτιάχνοντας την τροφική αλυσίδα με βελάκια. Δίνουν όνομα στην ομάδα τους.

Στη συνέχεια ο εκπρόσωπος της κάθε ομάδας παρουσιάζει την εργασία τους στην ολομέλεια και η εκπαιδευτικός συνθέτει τις εργασίες των ομάδων και κλείνει την ολομέλεια.

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Φωτογραφίες

Μαρκαδόρους

Ψαλίδια

Κόλλες

Χαρτί μέτρου

Τι ακολούθησε

Δραστηριότητες για την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Βιβλιογραφία

1. De Wetter, B. (2006). *Ζώα που χρειάζονται τη προστασία μας*. Αθήνα: Σαββάλας.
2. Αίσωπος. (2007). *135 Μύθοι του Αισώπου*. Αθήνα: Άγκυρα.
3. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
4. ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ. (1995). *Ζώα που κινδυνεύουν: Λύκος*. Αθήνα.
5. Λετρίδου, Β. (2003). *Λύκος: Ζώα που κινδυνεύουν*. Αθήνα: Ερευνητές.
6. Περιοδικό National Geographic. Ιούλιος 2001.
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ: www.arktueros.gr

Τίτλος σχεδίου εργασίας

Η ΕΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΔΙ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ομαδική ζωγραφιά με θέμα την ελιά

Διάρκεια δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων: Ολοήμερο τμήμα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να συμμετέχουν τα παιδιά σε συζητήσεις και να εκφράζουν τη γνώμη τους
- Να συνεργαστούν προκειμένου να δημιουργήσουν μια ομαδική ζωγραφιά.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Την περίοδο υλοποίησης της δραστηριότητας που περιγράφεται παρακάτω οι γονείς των παιδιών πήγαιναν να μαζέψουν τις ελιές τους. Τα παιδιά αναφέρονταν συχνά στο γεγονός αυτό και έτσι ασχοληθήκαμε με το θέμα: «Η ελιά και το λάδι».

Με αφορμή το σεμινάριο «Μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας. Μέρος πρώτο» αποφασίσαμε να δουλέψουμε το θέμα μας με την τεχνική του καταιγισμού ιδεών και στη συνέχεια δημιουργήσαμε τις ομάδες.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Μοιράσαμε στα παιδιά με τυχαίο τρόπο καρτέλες τεσσάρων χρωμάτων με διαφορετικά φύλλα δένδρων ανά δύο ίδια. Βάση χρώματος και σχήματος τα παιδιά χωρίστηκαν αρχικά σε δυάδες. Η κάθε δυάδα κάθισε σε μια γωνιά και αφού γνωρίστηκαν τα παιδιά, μίλησαν για το αγαπημένο τους φαγητό. Στη συνέχεια σχημάτισαν τέσσερεις τετράδες: Η κόκκινη ομάδα, η κίτρινη ομάδα, η πράσινη ομάδα και η πορτοκαλί.

Η κάθε ομάδα κάθισε μακριά από τις άλλες ομάδες και αφού συζήτησαν για λίγο τα παιδιά, γνωρίστηκαν μεταξύ τους και μοιράστηκαν ποιο είναι το αγαπημένο τους φαγητό, μιλώντας ο ένας για τον άλλο. Εξηγήσαμε στα παιδιά ότι πριν ξεκινήσουν να δουλεύουν θα κάνουν μια συζήτηση. Ο καθένας θα πει τη γνώμη του για το τι θέλει, τι του αρέσει να ζωγραφίσουν για την ελιά και όλοι μαζί θα αποφασίσουν το θέμα που θα δουλέψουν. Στη συνέχεια τους δόθηκε ένα χαρτί Α3 και μαρκαδόροι. Αναφέραμε στις ομάδες ότι ο χρόνος για την ολοκλήρωση της εργασίας τους θα είναι έως ότου χτυπήσει η μαράκα (η τάξη δεν είχε ρολόι). Σε όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας η νηπιαγωγός παρακολουθούσε, χωρίς να επεμβαίνει στη δουλειά της ομάδας. Κάθε ομάδα επέλεξε τον εκπρόσωπό της, ο

οποίος παρουσίασε στις υπόλοιπες ομάδες το έργο της. Η εκπαιδευτικός έκλεισε με τη σύνθεση των εργασιών όλων των ομάδων.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί Α3-Μαρκαδόροι

Πλαστικοποιημένες ανά δύο καρτέλες φύλλων διαφορετικών σχημάτων και χρωμάτων

Τι ακολούθησε

Δραστηριότητες προετοιμασίας για την επίσκεψη σε ελαιοτριβείο της περιοχής.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Ενασχόληση με πίνακες του ζωγράφου Θεόφιλου:
Πετροπούλου Μαρία, Σπανού Αικατερίνη, Γριβάκη
Δημητρούλα, Παπαγεωργίου Κωνσταντίνα*

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΤΑ ΜΑΓΙΚΑ ΠΙΝΕΛΑ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ενασχόληση με πίνακες του ζωγράφου Θεόφιλου

Διάρκεια δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

45° και 60° Νηπιαγωγεία Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ

Παιδί Δημιουργία και Έκφραση

- Να παρατηρούν και να προσπαθούν να ερμηνεύσουν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον με πολλούς τρόπους και χρησιμοποιώντας ποικίλα υλικά
- Να αναπτύσσουν το λεξιλόγιό τους, να εκφράζουν τις σκέψεις, τις προτιμήσεις, το ενδιαφέρον τους για τα έργα τέχνης με πολλούς τρόπους
- Να εκφράζονται με τον αυτοσχεδιασμό

✚ Να συνεργάζονται και να δημιουργούν από κοινού (ΔΕΠΠΣ, 2003).

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Προτού ξεκινήσει η συγκεκριμένη δραστηριότητα, τα παιδιά είχαν φέρει έντυπο και ψηφιακό υλικό, καθώς και βιβλία για το ζωγράφο Θεόφιλο. Φτιάξαμε τη «γωνιά» του λαϊκού ζωγράφου με πίνακες, αφίσες και άλλο υλικό. Μάθαμε για τη ζωή του μέσα από το βιβλίο της Κατερίνας Τζαβάρα και είδαμε βίντεο στον υπολογιστή σχετικά με το έργο του. Συγκεντρώσαμε πίνακές του και αποφασίσαμε με ποιους θα θέλαμε να ασχοληθούμε. Επιλέξαμε τέσσερις πίνακες με θέμα «τη γεωργία»: «Μέγα αρτοποιείον», «Εισόδημα στο Μόλυβον» (θερισμός με ζώα), «Θεά Δήμητρα» (θεά της γεωργίας) και «Αγροτική ζωή». Τα παιδιά περιέγραψαν τα έργα, βρήκαν κοινά στοιχεία, όπως χρώματα και τεχνικές. Φαντάστηκαν τους ήχους που θα μπορούσαν να ακούσουν από τους πίνακες, τα αρώματα που βγάζουν, τις ιστορίες που μας διηγούνται. Σκέφτηκαν τι θα μπορούσαν να προσθέσουν ή να αφαιρέσουν από αυτούς κι ακόμα πού θα ήθελε ο καθένας να ζωγραφίσει τον εαυτό του και γιατί.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τοποθετούμε τους πίνακες του Θεόφιλου στο πάτωμα και το κάθε παιδί επιλέγει αυτόν που θέλει. Οι πίνακες ανά δύο είναι ίδιοι και ανά 4 έχουν ίδια περίπου θεματολογία (π.χ. δύο προσωπογραφίες γυναικών και δύο ανδρών). Με μουσική υπόκρουση τα τραγούδια του Θεόφιλου από το Νότη Μαυρουδή, αφού τα παιδιά επέλεξαν τον πίνακά τους, βρίσκουν το ζευγάρι τους, γνωρίζονται και μιλούν για το

τι τους αρέσει στο έργο που επέλεξαν. Στη συνέχεια διαλέγουν μια άλλη δυάδα με παρόμοιο θέμα και δημιουργούν την τετράδα. Στην τετράδα γνωρίζονται και εξηγούν γιατί τους αρέσει το έργο που επέλεξαν.

Μετά η κάθε ομάδα επιλέγει τον αγαπημένο της πίνακα και προσπαθεί να τον ζωγραφίσει σε χαρτί Α3, όπως ο δημιουργός του, αλλά προσθέτοντας και τα δικά της στοιχεία. Τελειώνοντας τις δημιουργίες τους φτιάχνουν μια ιστορία για τον πίνακα που ζωγράρισαν. Η κάθε ομάδα διαλέγει το δικό της όνομα κι έτσι έχουμε «Αρκουδάκια», «Ελέφαντες», «Άλογα» και «Πουλιά».

Στην ολομέλεια διηγούνται την ιστορία τους και δείχνουν το έργο τους. Η νηπιαγωγός κλείνει τη δραστηριότητα, αφού ακουστούν όλες οι ιστορίες των ομάδων, συνθέτοντας τις εργασίες και τα ονόματα των ομάδων.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Πίνακες του ζωγράφου Θεόφιλου

Χαρτιά Α3

Κηρομπογιές

Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

Στην επόμενη φάση ακολούθησε η δραματοποίηση των πινάκων από την κάθε ομάδα χωριστά. Έπειτα προσπάθησε η κάθε

ομάδα να περάσει τους πίνακές της στο jigsaw platinum και να φτιάξει τον αγαπημένο της πίνακα σε κομμάτια -πάζλ.

Βιβλιογραφία

1. www.mgamuseum.gr, λήμμα «Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου».
2. Γιαλουράκη, Σ. (2005). *Κουτί της τέχνης*. Αθήνα: Δίπτυχο.
3. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
4. Κυνηγού-Φλάμπουρα Μ. (1979). *Μαλαματένιος αργαλειός και ελεφαντένιο χτένι*. Αθήνα: ΕΞΑΝΤΑΣ.
5. Παπαστάθης, Λ. *Η βιογραφία του Θεόφιλου*. Στο www.youtube.com.
6. Προβατάκη, Θ. Τζαβάρα, Κ. (2009). *Με τους μήνες συντροφιά ζωντανεύω τα παλιά. Χειμώνας*. Θεσσαλονίκη: Διάπλους.
7. Τζαβάρα, Κ. (2010). *Μαγικές διαδρομές στην Τέχνη-Θεόφιλος Χατζημιχαήλ*. Θεσσαλονίκη: Διάπλους.

*Στείλε μήνυμα! Κοντολέτα Αδαμαντία, Πολύζου
Ευγενία*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Στείλε μήνυμα!

Διάρκεια δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

3^ο Νηπιαγωγείο Πατρών: Κλασικά τμήματα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί, δημιουργία και έκφραση

- ✚ Να κατασκευάσουμε με τη χρήση διαφορετικών ανακυκλώσιμων υλικών κούκλες από όλο τον κόσμο, προκειμένου να στηριχτούν οργανώσεις οι οποίες βοηθούν τα παιδιά που έχουν ανάγκη

Παιδί και Γλώσσα

- ✚ Να καταγράψουμε σε καρτέλες αξίες όπως ειρήνη, αγάπη, ευτυχία, μεταφέροντας έτσι ένα μήνυμα φιλίας προς τα παιδιά του κόσμου.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Προηγήθηκε επίσκεψη στο σχολείο μας εκπροσώπου της οργάνωσης «Γιατροί του Κόσμου». Κατόπιν έγινε συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης και δημιουργήθηκε κατάσταση προβληματισμού για το τι θα γινόταν εάν κάποια παιδιά δεν είχαν ιατρική περίθαλψη, φροντίδα και τροφή.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

(Κατασκευή χειροποίητης κούκλας, που μεταφέρει μήνυμα φιλίας στα παιδιά του κόσμου)

Τα παιδιά είχαν δημιουργήσει ομάδες εργασίας στην αρχή της χρονιάς και στα δύο κλασικά τμήματα. Στο μικρότερο κλασικό τμήμα που αποτελούνταν από 10 παιδιά υπήρχαν τρεις ομάδες εργασίας, των οποίων τα ονόματα είχαν επιλεγεί από τα ίδια τα παιδιά. Η πρώτη ομάδα αποτελούνταν από 3 παιδιά και ήταν οι «Αγιοβασίληδες», η δεύτερη αποτελούνταν από 3 παιδιά επίσης και ήταν οι «Χιονάνθρωποι» και η τρίτη αποτελούνταν από 4 παιδιά και ήταν τα «Ελατάκια».

Αφού λοιπόν χωριστήκαμε στις ομάδες μας, η κάθε ομάδα βρήκε το χώρο που θα καθίσει και κατόπιν διάλεξε τα υλικά που θα χρησιμοποιήσει. Οι «Αγιοβασίληδες» επέλεξαν να κατασκευάσουν μια κούκλα - ζωάκι με κουτάλα. Οι «Χιονάνθρωποι» προτίμησαν να φτιάξουν δύο κούκλες από πλαστικά μπουκάλια για σώμα και μπαλάκια του πινγκ πονγκ για κεφάλι. Αποφάσισαν να χρωματίσουν τη μία από τις δύο με ροζ τέμπερα στο πρόσωπο, ώστε να συμβολίζει ένα λευκό παιδί και τη δεύτερη με καφέ τέμπερα, προκειμένου να

συμβολίζει ένα μαύρο παιδί. Τέλος, τα «Ελατάκια» επέλεξαν να κατασκευάσουν μία κούκλα με καλαμάκι από σουβλάκι για σώμα ντυμένο με γκοφρέ χαρτί και μπαλάκι από φελιζόλ για κεφάλι. Στη συνέχεια τα μέλη της ομάδας συζήτησαν και ανέλαβαν αρμοδιότητες για το τι θα κάνει ο καθένας.

Μετά την ολοκλήρωση των χειροποίητων κατασκευών επιστρέψαμε στην ολομέλεια, όπου η κάθε ομάδα παρουσίασε την κούκλα που έφτιαξε. Στη συνέχεια σε χαρτονάκια σε σχήμα καρδιάς γράψαμε τα μηνύματα φιλίας στα παιδιά του κόσμου, που η κάθε ομάδα είχε αποφασίσει να στείλει μέσα από την κούκλα της.

Ολοκληρώνοντας τη δραστηριότητα διαβάσαμε τη χάρτα των δικαιωμάτων του παιδιού και καταλήξαμε στο συμπέρασμα πως όλοι μαζί μπορούμε να στείλουμε ένα δυνατό μήνυμα καρδιάς σε όλη τη γη!

Με τον ίδιο τρόπο δούλεψαν οι ομάδες εργασίας και στο δεύτερο και μεγαλύτερο κλασικό τμήμα του σχολείου μας, φτιάχνοντας κούκλες από μπουκάλια, ρολό από χαρτί κουζίνας, καλσόν και κάλτσες, και τέλος πλαστικά αβγά της σοκολάτας Kinder το ένα μέσα στο άλλο, που συμβόλιζαν μία ρωσική μπαμπούσκα.

Το ολοήμερο τμήμα του σχολείου μας έφτιαξε συμβολικά μία κούκλα από τούλι και άλλα ανακυκλώσιμα υλικά, που την ονόμασαν «Κούκλα της αγάπης».

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Ανακυκλώσιμα υλικά-Άχρηστα υλικά

Χαρτόνια

Υλικά χειροτεχνίας

Τέμπρες

Κόλλες

Ψαλίδια

Τι ακολούθησε

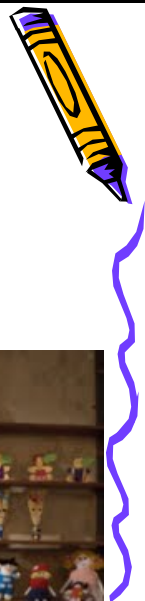
Ακολούθησε συμμετοχή στην έκθεση, προαιρετική επίσκεψη των παιδιών μαζί με τους γονείς τους τις απογευματινές ώρες στην αίθουσα τέχνης «Παλλίσανδρος», αξιολόγηση της όλης εμπειρίας και έπαινοι από το ΣΕΟ για τη συμμετοχή, στο σχολείο μας, στις εκπαιδευτικούς και στα παιδιά ατομικά.

Βιβλιογραφία

1. Rocha R - Roth. (προσαρμογή για παιδιά). (2005). *Η παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
2. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
3. Σειρά: *Δημιουργώ, παίζω και μαθαίνω*. Διεθνή παιδικά βιβλία: τεύχη Γ, Ε.
4. ΥΠ.Ε.Π.Θ. - Π.Ι. (2006). *Οδηγός της Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης*. Αθήνα. Ο.Ε.Δ.Β.

Πανελλήνια έκθεση χειροποίητης κούκλας

Τίτλος Θεματικής ενότητας

Η ΕΛΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ-ΤΟ ΛΙΟΜΑΖΕΜΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Η ελιά στο πέρασμα των αιώνων

Διάρκεια δραστηριότητας

20-30 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό των νηπίων)

Σχολείο

13^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί Δημιουργία και Έκφραση

- Να γνωρίζουν και να ονομάζουν ορισμένα είδη τέχνης (τοιχογραφίες, αγγειογραφίες, πίνακες ζωγραφικής)
- Να αναπτύσσουν την αισθητική τους αντίληψη και έκφραση
- Να μάθουν να βλέπουν και όχι απλά να κοιτάζουν τα έργα τέχνης αλλά και να αισθάνονται μέσα απ' αυτά.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Έχει προηγηθεί η πρώτη ομάδα δραστηριοτήτων για το θέμα μας με τίτλο: "Παρατηρούμε και συζητάμε για όσα ξέρουμε και όσα θέλουμε να μάθουμε για την ελιά και το λάδι."

Στη γωνιά παρατήρησης έχουμε συγκεντρώσει κλαδιά ελιάς, ελιές ώριμες και άγουρες, βρώσιμες σε βαζάκια, πάστα ελιάς, κοφίνια, λιόπανα, χτένια, μπουκάλια λάδι, πράσινο σαπούνι, κορμό ελιάς, κλπ.

Παρακινήσαμε τα παιδιά να παρατηρήσουν και να περιγράψουν οτιδήποτε έβλεπαν.

Τα παιδιά εκφράσανε τις εμπειρίες, τα βιώματα και τις γνώσεις που έχουν σχετικά με την ελιά και η νηπιαγωγός μαζί με τα παιδιά τις κατέγραψε στο πρόγραμμα Εννοιολογικής Χαρτογράφησης Kidspiration. Στη συνέχεια τα παιδιά ρωτήθηκαν τι θέλουν να μάθουν για την ελιά και καταγράψαμε τις σκέψεις τους σ' ένα άλλο αρχείο του προαναφερόμενου προγράμματος.

Έπειτα ενθαρρύνουμε τα παιδιά να μας προτείνουν τρόπους για να βρουν απαντήσεις στις ερωτήσεις τους, χωρίστηκαν σε ομάδες ανάλογα με το «τι θέλουν να μάθουν» και τέλος ορίσαμε το πότε η κάθε ομάδα θα παρουσιάσει τη δουλειά της.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Η νηπιαγωγός έχει βρει και έχει εκτυπώσει σε χαρτόνι Α4 έγχρωμους πίνακες ζωγραφικής, αγγειογραφίες και τοιχογραφίες σχετικούς με το θέμα της ελιάς.

Τα παιδιά χωρίζονται στις ομάδες³ τους. Κάθε μια ομάδα θα αναλάβει να «μελετήσει» και να παρουσιάσει από 3 έργα τέχνης. Η κάθε ομάδα έχει επιλέξει διαφορετικά έργα τέχνης από τις υπόλοιπες ομάδες. Οι πίνακες ζωγραφικής μας είναι τόσο από Έλληνες, όσο και από ξένους ζωγράφους. Προσπαθούμε τα έργα τέχνης που επιλέξαμε να απεικονίζουν όσα περισσότερα από τα υποθέματα που θα ασχοληθούμε στην πλήρη ανάπτυξη του θέματος (ελαιώνας, λιομάζωμα από την αρχαιότητα έως σήμερα, μύθος Αθηνάς Ποσειδώνα, Νώε, Ολυμπιακοί Αγώνες κ.λ.π. Βλέπε Έργα Τέχνης στη σελ. 44).

Η νηπιαγωγός ζητάει από τα παιδιά να παρατηρήσουν με προσοχή τα έργα τέχνης της ομάδας τους, να τα συζητήσουν όλοι μαζί και στη συνέχεια να ορίσουν έναν εκπρόσωπό τους που θα παρουσιάσει τις απόψεις της ομάδας (και όχι μόνο τις δικές του). Η κάθε ομάδα συζητάει α. το τι παρατηρεί, β. τι της αρέσει, γ. τι είναι αυτό που θα άλλαζε και δ. τι αισθήματα προκαλεί το συγκεκριμένο έργο τέχνης.

Όταν οι ομάδες ολοκληρώσουν την εργασία τους, τα νήπια έρχονται στην γωνιά της συζήτησης. Η νηπιαγωγός παράλληλα έχει ετοιμάσει σε Power Point ένα αρχείο με όλα τα προαναφερόμενα έργα τέχνης και με τη βοήθεια του Η/Υ και του video projector προβάλλει το έργο τέχνης που περιγράφει ο εκπρόσωπος της κάθε ομάδας, ώστε και τα νήπια των άλλων ομάδων να «βλέπουν» εκείνη τη στιγμή το έργο τέχνης που παρουσιάζεται.

³ Τα νήπια έχουν ήδη χωριστεί από την προηγούμενη δραστηριότητα σε ομάδες και διατηρούνται και εδώ οι ίδιες 5 ομάδες: α. "Οι μικροί γεωργοί" β. "Η μαύρη ελιά", γ. "Λαδωμένοι" δ. "Ελίτσες" ε. "Λαδομαγειρέματα".

Την παρουσίαση κλείνει η εκπαιδευτικός με τη σύνθεση των σκέψεων όλων των ομάδων.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Έργα τέχνης σχετικά με την ελιά εκτυπωμένα έγχρωμα σε χαρτόνι Α4 (ένα τουλάχιστον για κάθε νήπιο)

Η/Υ, video projector, πρόγραμμα παρουσιάσεων (Power Point). Εναλλακτικά αν το σχολείο δεν διαθέτει video projector μπορούμε να συνδέσουμε τον Η/Υ με καλώδιο HDMI ή VGA με την τηλεόραση και έτσι την χρησιμοποιούμε ως monitor του Υπολογιστή μας.

Τι ακολούθησε

"Ποιον πίνακα θα ήθελα να έχω στο σπίτι μου" - Πίνακας διπλής εισόδου (όνομα νηπίου-εικόνα πίνακα)

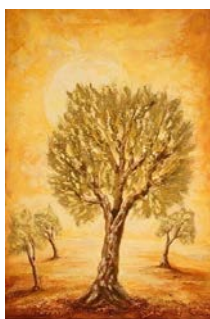
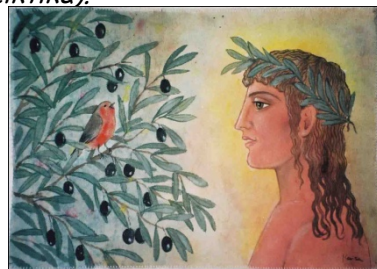
Δημιουργούμε σε χαρτί του μέτρου έναν πίνακα που η μια παράμετρος αποτελείται από κελιά με πίνακες ζωγραφικής από τους προηγούμενους (κολλάμε σε κάθε ένα από τα κελιά σε μικρογραφία από έναν πίνακα) και η δεύτερη παράμετρος αποτελείται από τα ονόματα των νηπίων. Το κάθε νήπιο καλείται να επιλέξει τον πίνακα της αρεσκείας του συνδυάζοντας επιτυχώς και τις δυο παραμέτρους.

Βιβλιογραφία

1. Γερμανού, Ε. Παπαδημητρίου, Ε. (2008). *Διαθεματικές Προσεγγίσεις για όλο το Χρόνο: Τόμος Ι Φθινόπωρο*. Αθήνα: Σαββάλας.
2. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
3. Θανασιά, Ν. Ντιντίκου, Χ. (2004). *Η ελιά -Σχέδιο Εργασία 6*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ - Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών -Τμήμα Φ.Π.Ψ.
4. Κάντζου, Ν. (2005). *Μαζεύουμε ελιές παρέα με το Θεόφιλο*. Αθήνα: Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τ.29 σελ. 43-47.
5. Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καλαμάτας. (2005). *Η ελιά μέσα στους αιώνες*. Καλαμάτα. Κ.Τ.Ε. Καλαμάτας.
6. ΥΠ.Ε.Π.Θ. - Π.Ι. (2006). *Οδηγός της Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
7. Ψιλάκης, Ν. (2003). *Ελαίας στέφανος*, Αθήνα. Γενική Γραμματεία Ολυμπιακών Αγώνων. Υπ. Πολιτισμού.
8. Ψιλάκης, Ν. Ψιλάκη, Μ. & Καστανάς, Η. (1999). *Ο πολιτισμός της ελιάς, το ελαιόλαδο*. Ηράκλειο: Καρμάνωρ.

Έργα Τέχνης

Η/ο εκπαιδευτικός έχει εκτυπώσει έργα τέχνης (τόσα διαφορετικά όσα τουλάχιστον είναι τα νήπια του τμήματος με θέμα την ελιά σε μέγεθος Α4, σε χαρτόνι άσπρο των 200 γρ. και τα έχει πλαστικοποιήσει (Λόγω του μεγάλου μεγέθους σε ΜΒ των έργων τέχνης παρουσιάζονται στη συνέχεια 16 ενδεικτικά).

Ζωγραφίζουμε τα συστήματα του ανθρωπίνου σώματος: Διδάχον Ελένη

Τίτλος σχεδίου εργασίας

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΩΝ ΤΡΟΦΩΝ ΣΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΜΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΑΣ!

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ζωγραφίζουμε τα συστήματα του ανθρωπίνου σώματος

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Βραχναϊκών: Ολοήμερο Τμήμα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και Περιβάλλον

- Να διευρύνουν τις γνώσεις τους για τον ανθρώπινο οργανισμό
- Να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας
- Να κατανοήσουν την αξία της ομαδικής εργασίας και της από κοινού ανακάλυψης
- Να απεικονίσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους με δικό τους τρόπο.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Μαθαίνουμε για τα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού

Σε αρχικό σχέδιο που είχαν κάνει τα παιδιά σε ατομικό επίπεδο, φάνηκε ότι γνώριζαν ελάχιστα πράγματα για το πεπτικό σύστημα, αλλά και για τον τρόπο που λειτουργεί ευρύτερα το ανθρώπινο σώμα. Στη φωτογραφία που ακολουθεί παρουσιάζεται ο τρόπος που κάθε παιδί αποτυπώνει το ταξίδι της τροφής στον οργανισμό του ανθρώπου.

Τα παιδιά αποφασίζουν ότι θέλουν να μάθουν για το πεπτικό σύστημα, αλλά και αν υπάρχουν και άλλα συστήματα στον ανθρώπινο οργανισμό εκτός από αυτό!

Μακροπρόθεσμα, σε συνεργασία με τους γονείς, από τα βιβλία που έφεραν από το σπίτι ή είχαν στη διάθεσή τους στο νηπιαγωγείο, αλλά και από σχετικές ιστοσελίδες στο διαδίκτυο και για διάστημα ενός μήνα, συγκεντρώνουν πληροφορίες για το:

- Κυκλοφορικό σύστημα: ενημερώνονται για το αίμα, τα κύτταρα του (λευκά, ερυθρά αιμοσφαίρια, αιμοπετάλια και πλάσμα) και για το

ρόλο τους στη λειτουργία και στην ανάπτυξη του οργανισμού. Ακούν τους κτύπους της καρδιάς τους με στηθοσκόπιο. Παρατηρούν τις φλέβες στο σώμα τους.

- Αναπνευστικό σύστημα: συζητούν για τα πνευμόνια και το ρόλο τους στη ζωή του ανθρώπου. Παρατηρούν την αναπνοή, καθώς εισπνέουν και εκπνέουν. Επισημαίνουν ότι πρέπει να εισπνέουμε από τη μύτη και όχι από το στόμα για να ζεσταίνεται, να υγραίνεται και να καθαρίζεται ο αέρας πριν μπει στα πνευμόνια μας. Βρίσκουν εικόνες με την ανταλλαγή οξυγόνου και διοξειδίου του άνθρακα στον οργανισμό.
- Σκελετικό σύστημα: συζητούν για το σκελετό, τα κόκαλα που τον αποτελούν και πώς μπορούν να τον φροντίσουν. Για την αξία του Ασβεστίου, της προβιταμίνης D και του ήλιου για να είναι γερό το σκελετικό σύστημα και για τις παθήσεις από τις οποίες ταλαιπωρείται (κύφωση, λόρδωση, σκολίωση).
- Μυϊκό σύστημα: διαβάζουν στοιχεία για το μυϊκό σύστημα από σχετικά βιβλία γνώσεων. Παρατηρούν τους μύες των χεριών και βλέπουν εικόνες στον υπολογιστή αθλητών και αθλητριών με γυμνασμένους μύες. Χωρίζουν τους μύες σε αυτούς που τους διατάζουμε εμείς να κινηθούν (γραμμωτοί) και σε εκείνους που δουλεύουν από μόνοι τους (λείοι και καρδιακοί μύες). Τέλος, συζητούν για τις αντανεκλαστικές κινήσεις: όταν ακουμπάμε κάτι καυτό ή παγωμένο ή όταν κάτι μας τσιμπήσει. Οι μύες μας νιώθουν τον κίνδυνο και αντιδρούν πριν ακόμα τους διατάξουμε με τον εγκέφαλό μας!
- Νευρικό σύστημα: παρατηρούν εικόνες όπου φαίνεται ο εγκέφαλος, ο νωτιαίος μυελός και τα νεύρα που συνδέουν τον

εγκέφαλο με όλα τα μέλη του ανθρώπινου σώματος. Συζητούν για τη δυνατότητα του εγκεφάλου να λειτουργεί διαρκώς, ακόμα και όταν κοιμόμαστε. Διαβάζουν από βιβλίο τι πρέπει να κάνουν για να ξεκουράζεται ο εγκέφαλος ώστε να μπορεί να σκέφτεται και να ενεργεί! Φασαρία, φωνές, χτυπήματα, λιποθυμίες κ.λπ. και πώς επηρεάζουν τη λειτουργία του εγκεφάλου μας. Τροφές που ενισχύουν τη λειτουργία του. Τέλος, ενημερώνονται για τον τρόπο που τα συστήματα συνεργάζονται για την καλή λειτουργία και την ανάπτυξη του οργανισμού.

Βραχυπρόθεσμα και πριν την υλοποίηση της παρακάτω δραστηριότητας τα παιδιά τροποποιούν τις τέσσερις σταθερές ομάδες της τάξης σε έξι, ώστε κάθε ομάδα να αναλάβει ένα σύστημα. Επιλύουν ένα πρόβλημα μαθηματικό: τα 16 παρόντα παιδιά χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες των 3 και δύο ομάδες των 2 ατόμων. Κάποιο από τα παιδιά της τάξης αναλαμβάνει να μοιράσει τα παιδιά, προτείνει τον τρόπο, με αντιστοίχιση ενός παιδιού σε κάθε σύστημα μέχρι να δημιουργηθούν οι ομάδες. Ο τρόπος γίνεται αποδεκτός από την ολομέλεια, οι ομάδες που δημιουργούνται είναι ευκαιριακές και διατηρούνται μόνο μέχρι την ολοκλήρωση της εργασίας και την παρουσίαση του αποτελέσματος στην ολομέλεια.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά με την παραίνεση της νηπιαγωγού, αποφασίζουν να σχεδιάσουν όπως μπορούν τα συστήματα που έχουν ανακαλύψει ότι έχει ο ανθρώπινος οργανισμός και τα οποία συνεργάζονται για τη λειτουργία του. Χρησιμοποιούν ως οδηγούς αντίστοιχες εικόνες, τις

οποίες είχαν στη διάθεσή τους σε σχετικό πίνακα αναφοράς κατά τη διάρκεια της διερεύνησης του τρόπου λειτουργίας του ανθρώπινου οργανισμού.

Τα παιδιά ζωγραφίζουν όπως μπορούν τα εξής συστήματα του ανθρώπινου σώματος: αναπνευστικό, πεπτικό, κυκλοφορικό, σκελετικό, μυϊκό και νευρικό. Η ομάδα της τάξης αποτελείται από 18 παιδιά - την ημέρα υλοποίησης της δραστηριότητας απουσίαζαν 2 παιδιά, έτσι δημιουργήθηκαν τέσσερις ομάδες των τριών ατόμων και δύο ομάδες των δύο ατόμων. Κάθε ομάδα ανέλαβε το σύστημα που επιθυμούσε να αποτυπώσει με ζωγραφική, πήρε στο τραπέζι χαρτί Α3 και την αντίστοιχη εικόνα αναφοράς.

Μετά το πέρας των 30 λεπτών οι ομάδες συγκεντρώθηκαν στην ολομέλεια για να δείξουν την πρόοδο της εργασίας τους. Μόνο δύο ομάδες κατάφεραν να ολοκληρώσουν την εικόνα του συστήματος που είχαν αναλάβει (η ομάδα που ανέλαβε το πεπτικό σύστημα και η ομάδα που ανέλαβε το αναπνευστικό σύστημα). Κάθε ομάδα παρουσίασε ότι είχε ζωγραφίσει μέχρι στιγμής και αξιολόγησε τόσο τη συνεργασία με τα άλλα παιδιά, όσο και τις δυσκολίες που συνάντησε κατά την υλοποίηση του σχεδίου.

Όλες οι ομάδες δεσμεύτηκαν να παρουσιάσουν πάλι τα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού, αφού ολοκληρώσουν την εργασία τους και οι ομάδες που δεν πρόλαβαν. Το τελικό αποτέλεσμα των εργασιών των ομάδων αποτυπώνεται στις φωτογραφίες.

Κάθε ομάδα παρουσιάζει το σύστημα όπως το ζωγράφισε, εξηγεί τι έχει σχεδιάσει και δέχεται διευκρινιστικές ερωτήσεις από τα άλλα παιδιά και τη νηπιαγωγό. Η νηπιαγωγός παρατηρεί ότι τα παιδιά έχουν επιλέξει να ζωγραφίσουν όσα στοιχεία από κάθε σύστημα έχουν συγκρατήσει και μπορούν να μιλήσουν για αυτά με σχετική άνεση. Όσα στοιχεία τα δυσκολεύουν ή δε τα θυμούνται, δεν τα εντάσσουν ούτε στη ζωγραφική της ομάδας τους.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ομαδική εργασία

Σχέδιο

Χαρτιά Α3

Μαρκαδόροι

Εικόνες με τα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού

Τι ακολούθησε

Καλές συμβουλές! Για κάθε ένα από τα συστήματα του οργανισμού τα παιδιά στις ομάδες ζωγράφισαν κάποιες καλές συμβουλές. Έφτιαξαν μικρά βιβλία τα οποία έπαιρναν στο σπίτι τους, ώστε να μοιραστούν όσα έμαθαν και να διαβάσουν και σε άλλους τις καλές συμβουλές που προτείνει η ομάδα! Επίσης, με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού υπολογιστή έφτιαξαν ένα αρχείο παρουσίασης με τις εικόνες του βιβλίου που κατασκεύασαν και το παρουσίασαν στα παιδιά του άλλου τμήματος.

Βιβλιογραφία

1. Brook, J. (2006). *Το πρώτο μου βιβλίο για το ανθρώπινο σώμα*. Θεσσαλονίκη: Ρέκος.
2. Hewiff S. (2005). *Φροντίζω το σώμα μου*. Αθήνα: Σαββάλας.
3. Morgan, S. (2006). *Το Θαυμαστό ανθρώπινο σώμα*. Αθήνα: Σαββάλας.
4. Rubel, D. (2007). *Ανακαλύπτουμε το σώμα μας*. Αθήνα: Άγκυρα.
5. Zanini, G. (Χ.Χ.). *Εγκυκλοπαίδεια: τα χρυσά μου βιβλία. Το βιβλίο της ζωής*. Αθήνα: Στρατίκης.
6. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα*

σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ.
ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

7. Ράινερ, Κ. (1980). *Το σώμα μας*. Αθήνα: Αγροτικές Συνεταιριστικές Εκδόσεις.
8. Τρούλη, Σ., Κοντοπόδης, Μ. & Graeser, S. (2012). Το παιδικό και Εφηβικό Ιχνογράφημα στην Εκπαιδευτική και Ψυχολογική Έρευνα: Ιστορία, Μεθοδολογικά Ζητήματα και Παραδειγματική Ανάλυση. Ανακτήθηκε στις 8/3/2013 από το <http://mkontopodis.files.wordpress.com/2011/03/troulikontopodisgraeser2012.pdf>

Ιστοσελίδες

<http://www.youtube.com/watch?v=D4g6hAvTar0>

(Το ανθρώπινο σώμα από τον κύριο Σωστό)

[http://www.youtube.com/watch?v=8d-](http://www.youtube.com/watch?v=8d-RBe8JBVs&list=PL5isxqnYB7ke9XMmxqWAhF1lYjb-mFw0I)

[RBe8JBVs&list=PL5isxqnYB7ke9XMmxqWAhF1lYjb-mFw0I](http://www.youtube.com/watch?v=8d-RBe8JBVs&list=PL5isxqnYB7ke9XMmxqWAhF1lYjb-mFw0I) (Το σκελετικό σύστημα).

Δημιουργία ιστοριών: “Ιστορίες, ποιηματάκια για μικρά ζωάκια”: Σαλαγιάννη Διαμάντω

Τίτλος σχεδίου εργασίας

ΤΑ ΖΩΑ ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Δημιουργία ιστοριών: “Ιστορίες, ποιηματάκια για μικρά ζωάκια”

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

Νηπιαγωγείο Άρλας

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και Γλώσσα

- Να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως μέσου επικοινωνίας, με την ενεργή συμμετοχή των παιδιών στη δημιουργία δικών τους ιστοριών με υπαγόρευση στον εκπαιδευτικό
- Να συνθέτουν ιστορίες και να τις αφηγούνται
- Να συμμετέχουν σε συζήτηση και να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρήματα
- Να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τον προφορικό τους λόγο.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συγκρότηση ομάδων

Αναζήτηση πληροφοριών για τα ζώα

Ακρόαση παραμυθιών και ποιημάτων με ζώα

Παρακολούθηση video με τη ζωή των ζώων.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά έχουν ήδη δημιουργήσει ομάδες ζώων (Αρκούδες, Σκαντζόχοιροι, Φίδια, Σκίουροι, Χελώνες) σε προηγούμενες δραστηριότητες.

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα αποφασίστηκε ομόφωνα να υλοποιηθεί, μετά από πρόταση ενός νηπίου, ενώ η δημιουργία ιστοριών είχε ήδη προταθεί από τα παιδιά στον αρχικό σχεδιασμό του σχεδίου εργασίας.

Μετά την πρωινή συζήτηση και λαμβάνοντας υπόψη τους "ζωηρούς" της τάξης, η προθέρμανση με μουσική και κίνηση είναι η καλύτερη αρχή. Με το σταμάτημα της μουσικής και με τις οδηγίες της νηπιαγωγού, η κάθε ομάδα επιλέγει ένα συγκεκριμένο μέρος στην αίθουσα για να καθίσει, έτσι ώστε να μην ενοχλεί η μία την άλλη.

Οδηγίες (από τη νηπιαγωγό που έχει ρόλο συντονίστριας): Η κάθε ομάδα θα συζητήσει και θα δημιουργήσει μια ιστορία ή ένα ποίημα με ήρωες μικρά ζώακια. Η συζήτηση θα αρχίσει, όταν ακουστεί ένα χτύπημα του ταμπουρίνου και θα τελειώσει, όταν ακουστούν δύο χτυπήματα.

Όταν τελειώσει ο χρόνος δημιουργίας, η κάθε ομάδα έχει ζωγραφίζει την ιστορία της, την οποία ο εκπρόσωπος παρουσιάζει στην ολομέλεια. Μέθοδος επιλογής εκπροσώπου για τις ομάδες που

οι ενδιαφερόμενοι ήταν περισσότεροι από δύο: η μεταξύ αυτών κλήρωση.

Η νηπιαγωγός κλείνει τη δραστηριότητα με το έμμετρο:

*" Τα ζωάκια κουρασμένα
μα πολύ ευτυχισμένα
πλένουν χέρια για να φάνε,
γιατί πια πολύ πεινάνε".*

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί

Μαρκαδόροι

Μαγνητόφωνο

Τι ακολούθησε

Ακολούθησε η δραματοποίηση των ιστοριών των παιδιών, καθώς και η δημιουργία κουκλοθεατρικού έργου από την ομάδα που θέλησε να παίξει τη δική της ιστορία.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

2. ΥΠ.Ε.Π.Θ. - Π.Ι. (2006). *Οδηγός της Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
3. Stewart Paul. (2000). *Λιγουλάκι Χειμώνας*. Αθήνα. Ελληνικά Γράμματα.
4. <http://dim-rizou.pel.sch.gr/ergasies/zoa/page15.html>
5. http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=300&ep=367
6. <http://www.slideshare.net/iliasnip001/ss-16310582>
7. <http://tut.gr/magikes-fwtografies-zwwn-to-xeimwna/>
8. http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1917&Itemid=83&limit=1&limitstart=2
9. <http://www.youtube.com/watch?v=jrGk3L8sN8U>
10. <http://www.elniple.com/%cf%84%ce%bf-%ce%b3%ce%ac%ce%bd%cf%84%ce%b9-%ce%ad%ce%bd%ce%b1-%ce%b1%cf%81%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%85%cf%81%ce%b3%ce%b7%ce%bc%ce%b1%cf%84%ce%b9%ce%ba%cf%8c-%cf%80%ce%b1%cf%81%ce%b1%ce%b4%ce%bf/>
11. <https://www.youtube.com/watch?v=IZHGm2Xhf1E>
12. <https://www.youtube.com/watch?v=ZtnEb3OGzfk>

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΑΝΟΙΞΗ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Σύνθεση ιστορίας

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

24^ο Νηπιαγωγείο Πατρών: Ολοήμερο τμήμα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους
- Να φτιάξουν απλές προτάσεις και να τις συνδέσουν
- Να διηγηθούν μια ιστορία, τηρώντας τη διαδοχική σειρά των γεγονότων.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση σχετικά με την άνοιξη

Τα νήπια ανακαλύπτουν σε ένα σημείο της τάξης κάρτες που απεικονίζουν ανοιξιάτικα θέματα. Στη γωνιά της συζήτησης παρατηρούν όλοι τις κάρτες και τις σχετίζουν με την άνοιξη. Στη

χωρίζονται σε 4 ομάδες των 4-5 παιδιών. Κάθε ομάδα διαλέγει 4 μόνο κάρτες από τις 32 και καλείται να συνθέσει μια δική της ιστορία⁴, η οποία θα περιέχει τις λέξεις που αντιστοιχούν στις κάρτες. Όταν η ιστορία τελειώσει τα νήπια καλούνται να της δώσουν ένα τίτλο.

Στο τέλος, ο εκπρόσωπος κάθε ομάδας υπαγορεύει στη Νηπιαγωγό την ιστορία και εκείνη τη γράφει σε ένα μεγάλο χρωματιστό χαρτί, που έχει διαλέξει η ομάδα, αφού πρώτα έχει κολλήσει πάνω τις 4 κάρτες.

Στην ολομέλεια οι ομάδες παρουσιάζουν τις ιστορίες τους και η νηπιαγωγός κλείνει την ολομέλεια.

Οι ιστορίες είναι οι παρακάτω:

Η ΚΑΜΠΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια κάμπια, που δεν είχε τι να φάει. Τότε βρήκε ένα φύλλο και σκαρφάλωσε πάνω του και το 'φαγε. Και μετά ένα χελιδόνι, όπως πέταγε πάνω στον ουρανό, από τα σύννεφα είδε την κάμπια και πέταξε πιο χαμηλά για να τη δει καλύτερα. Τότε έκανε μια χαψιά μεγάλη και την έφαγε.

Έτσι, η κάμπια δεν μπόρεσε να χαρεί το φύλλο, επειδή μπήκε μέσα στην κοιλιά του χελιδονιού.

⁴ Τα παιδιά από την αρχή της χρονιάς δημιουργούν ιστορίες αρχικά με αντικείμενα (3 και περισσότερα) και στη συνέχεια με εικόνες αντικειμένων. Αυτό γίνεται πρώτα σε επίπεδο τάξης και στη συνέχεια σε ομάδες εργασίας.

Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Μια μέρα αγοράσαμε φράουλες και κεράσια που τα κάναμε γλυκά. Και θα τα τρώγαμε το Πάσχα.

Την άλλη μέρα πήραμε λαμπάδα. Μετά πήγαμε στην εκκλησία και ανάψαμε τη λαμπάδα.

Τότε ακούστηκαν πυροτεχνήματα, γιατί ήταν η Ανάσταση.

Ξαφνικά φύσηξε και έσβησε η λαμπάδα και την ξανανάψαμε. Μετά κάναμε την προσευχή. Σε λίγο τελείωσε η Ανάσταση και πήγαμε στο σπίτι. Φάγαμε και κοιμηθήκαμε.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια μέλισσα που είχε φτιάξει μέλι και έγινε βασίλισσα.

Οι ξαδέρφες της της έφεραν ένα δώρο που είχε μέσα μια κερήθρα με δικό τους μέλι.

Μετά η βασίλισσα γέννησε ένα μωρό, το μεγάλωσε και έγινε και αυτό μέλισσα όμορφη και έφτιαξε τη δική της κυψέλη. Και η βασίλισσα ήταν πολύ ευτυχισμένη.

Ο ΚΗΠΟΣ ΜΕ ΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν η 1^η Μαΐου και είχε πολύ ήλιο. Και εκεί που ήταν μπουμπούκια τα λουλούδια, άνθισαν και έγιναν τριαντάφυλλα. Ο κήπος γέμισε με λουλούδια ροζ, κίτρινα, κόκκινα, μωβ, πράσινα, πορτοκαλί και έγινε πολύ ωραίος.

Τότε πήγαιναν τα παιδιά όλη την ώρα στον κήπο και έπαιζαν με τα ποδήλατά τους. Τα παιδιά ήταν πολύ χαρούμενα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Κάρτες

Χρωματιστά χαρτιά

Μολύβι

Τι ακολούθησε

Η δραματοποίηση των ιστοριών.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Χέρια σαν κι αυτά: Ράπτη Χρυσούλα, Συλάϊδου
Ουρανία, Θανοπούλου Χαρίκλεια*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΟ ΣΩΜΑ ΜΟΥ - Ο ΕΑΥΤΟΣ ΜΟΥ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

"Χέρια σαν κι αυτά"

Διάρκεια Δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

5^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

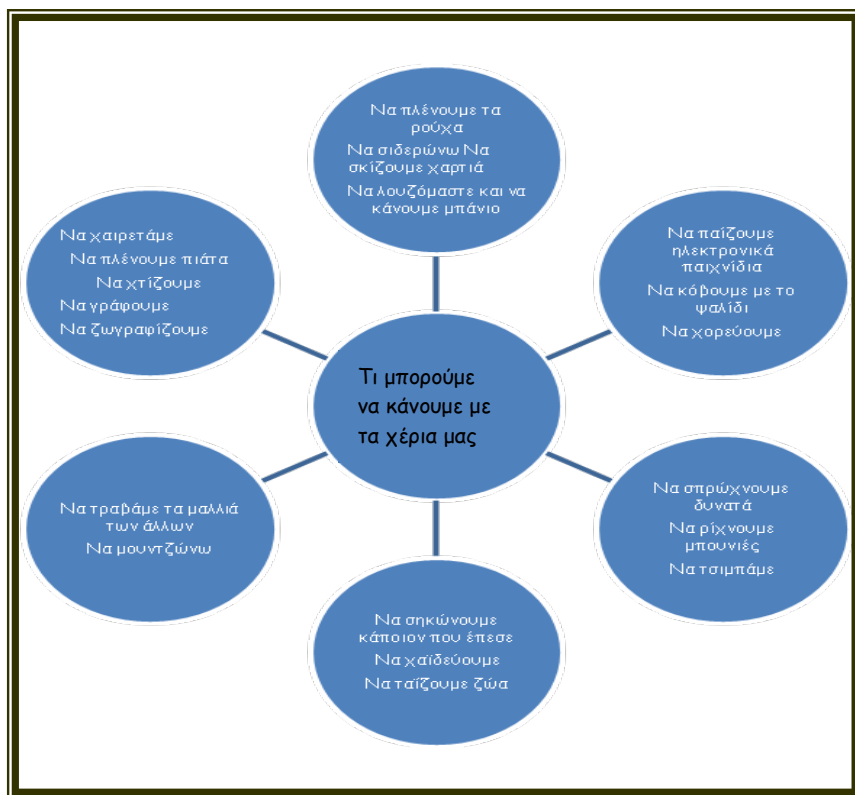
Παιδί Δημιουργία και Έκφραση (μουσική)

- Να αναπτύσσουν σταδιακά εκτίμηση προς τα μουσικά ακούσματα και να τα απολαμβάνουν
- Να εκφράζουν τη γνώμη τους και τα συναισθήματά τους για διαφορετικά μουσικά ακούσματα με διάφορους τρόπους
- Να συνεργάζονται με τ' άλλα μέλη της ομάδας τους για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Ως έναυσμα της δραστηριότητας μας, παρουσιάσαμε στην ολομέλεια της τάξης, με την βοήθεια του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή, το τραγούδι του συγκροτήματος LOCOMONDO "Χέρια σαν και αυτά". Στη συνέχεια η Νηπιαγωγός έθεσε το ερώτημα: "Τι μπορεί να κάνει ο άνθρωπος με τα χέρια του;" και κατέγραψε τις απόψεις - ιδέες των παιδιών.

Από τον καταιγισμό ιδεών προέκυψαν:

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Στην τάξη μας οι ομάδες είχαν συγκροτηθεί από προηγούμενες δραστηριότητες, που είχαν υλοποιηθεί και

αποτελούνταν από νήπια - προνήπια ως εξής: Νεράιδες (4 παιδιά), Πειρατές (4 παιδιά), Χρυσόψαρα (4 παιδιά) και Αστεράκια (5 παιδιά).

Είμαστε όλες οι ομάδες στην ολομέλεια σ' ένα μεγάλο κύκλο, όπου στη μέση έχουν τοποθετηθεί διάφορα μουσικά όργανα. Τα παιδιά παίζουν και πειραματίζονται με τους ήχους των μουσικών οργάνων.

Στη συνέχεια η νηπιαγωγός προτρέπει τα παιδιά ν' αναφέρουν τις εντυπώσεις τους σχετικά με τους ήχους των μουσικών οργάνων. Αυτό που είπαν τα παιδιά είναι ότι για παράδειγμα το τύμπανο ή τα ξυλάκια έχουν έντονο ήχο και τους κάνουν να τρομάζουν, ενώ το μεταλλόφωνο ή τα κουδουνάκια έχουν απαλό - γλυκό ήχο και τους κάνει να νιώθουν ήρεμα και ωραία.

Με την ενθάρρυνση και την προτροπή της νηπιαγωγού συμφώνησαν τα παιδιά ν' αποδώσουν τις ευχάριστες πράξεις που κάνουν οι άνθρωποι με τα χέρια τους με τα κουδουνάκια, το μεταλλόφωνο, το ντέφι, τις μαράκες (γλυκός ήχος) και τις δυσάρεστες πράξεις με το ταμπουρίνο, τα ξυλάκια, τα κρόταλα κ.α. (έντονος ήχος).

Τα παιδιά στις ομάδες τους αποφασίζουν ποια όργανα θα διαλέξουν και ποιους ήχους θα αντιπροσωπεύουν. Όταν ολοκληρώσουν οι ομάδες και επιλέξουν όργανα, η νηπιαγωγός διαβάζει στίχο - στίχο το τραγούδι και οι ομάδες που κρατάνε μουσικά όργανα με απαλό ήχο αποδίδουν τις ευχάριστες πράξεις που αναφέρονται στο τραγούδι, ενώ οι υπόλοιπες που κρατάνε μουσικά όργανα με έντονο ήχο, αποδίδουν τις δυσάρεστες πράξεις.

Τέλος τα παιδιά στην ολομέλεια ακούνε το τραγούδι από το διαδίκτυο και το συνοδεύουν με τα μουσικά τους όργανα.

"Υπάρχουν χέρια που φυτεύουν ένα δέντρο και άλλα χέρια που του βάζουνε φωτιά, υπάρχουν χέρια που σαν πέσεις σε σηκώνουνε ξανά, σίγουρα θα έχεις συναντήσει δύο χέρια σαν κι αυτά.

Υπάρχουν χέρια που πατάνε την σκανδάλη και άλλα χέρια που προσφέρουν γιατρεία υπάρχουν χέρια που χτυπάνε, χέρια αλύπητα σκληρά, ίσως μια μέρα συναντήσεις δύο χέρια σαν κι αυτά.

Υπάρχουν χέρια που έχουν μάθει να σου δίνουν και άλλα χέρια που ζητάνε μοναχά, υπάρχουν χέρια που τις νύχτες σε χαϊδεύουν στοργικά, σίγουρα θα έχεις συναντήσει δύο χέρια σαν κι αυτά.

Υπάρχουν χέρια που από το άδικο έχουν σφίξει, έχουνε σφίξει κι έχουν γίνει μια γροθιά και άλλα χέρια έχουν σμίξει για να σβήσουν τη φωτιά, ίσως τα χέρια τα δικά μας να 'ναι χέρια σαν κι αυτά.

Βλέπω κι απόψε εδώ μέσα κάτι χέρια, χειροκροτάνε και μας δίνουνε χαρά, θα ήθελα λίγο να σηκώσουμε τα χέρια μας ψηλά, να τραγουδήσουμε παρέα με δύο χέρια σαν κι αυτά.

ΕΣΥ τι όμορφο και ευχάριστο μπορείς να κάνεις με τα δυο σου χέρια;" [LOCOMONDO - "χέρια σαν κι αυτά"](#) Lyrics

Κλείνοντας τη δραστηριότητα η νηπιαγωγός ρωτάει τα νήπια:
"ΕΣΥ τι όμορφο μπορείς να κάνεις με τα δυο σου χέρια για να δώσεις τη χαρά και την αγάπη στους άλλους γύρω σου;". Τα παιδιά απαντούν και στο τέλος όλοι μαζί καταλήγουμε σε μια ευχή - επιθυμία:
"ευχόμαστε ποτέ κανένας άνθρωπος να μη ζήσει δυσάρεστες πράξεις απ' τα χέρια άλλων ανθρώπων και όλα τα παιδιά του κόσμου να έχουν πολλή αγάπη και φροντίδα".

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ομαδική εργασία

Συζήτηση

Εκπαιδευτικά μέσα / υλικά

Ηλεκτρονικός υπολογιστής

Μουσικά όργανα

Τι ακολούθησε

Μοιράσαμε σε κάθε ομάδα από ένα χάρτινο κουτί, μαρκαδόρους και νερομπογιές και ενθαρρύναμε όλες τις ομάδες ακούγοντας ξανά το τραγούδι, να ζωγραφίσουν πάνω στα κουτιά τις ευχάριστες πράξεις που κάνουν οι άνθρωποι με τα χέρια τους. Τα κουτιά αυτά έγιναν τα φαρμακεία, μέσα στα οποία η κάθε ομάδα τοποθέτησε διάφορα υλικά πρώτων βοηθειών για την προστασία του σώματος μας σε περίπτωση ατυχημάτων.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. <http://www.youtube.com/watch?v=m9FbLWeCO>

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Διαφήμιση

Διάρκεια δραστηριότητας

40 λεπτά

Σχολείο

57^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν ατομικά και ομαδικά έργα ζωγραφίζοντας και κάνοντας κολλάζ
- Να υπαγορεύσουν μικρά κείμενα και να εκφραστούν γραπτώς, όπως μπορούν.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Υλοποιώντας τη θεματική ενότητα Μέσα Επικοινωνίας προέκυψε ως φυσικό επακόλουθο η διαφήμιση. Ξεκινήσαμε λοιπόν το θέμα με καταιγισμό ιδεών του τι είναι "Διαφήμιση". Τα παιδιά εκφράστηκαν αυθόρμητα και καταγράφηκαν οι απόψεις τους. Σχεδιάσαμε το ιστόγραμμα και ακολούθησε συζήτηση. Σχολίασαν

ιδιαίτερα τις διαφημίσεις, που τους είχαν κάνει εντύπωση. Αφορμή δόθηκε, από τα διαφημιστικά φυλλάδια που είχαμε σαν εποπτικό υλικό και από τις διαφημίσεις της τηλεόρασης. Έκαναν κολάζ ατομικά με προϊόντα που βρήκαν στα διαφημιστικά φυλλάδια και τα διαφήμισαν προφορικά (μας υπαγόρευσαν).

Συγκεκριμένα έκαναν κολάζ: 1) με ρολόγια και είπαν: είναι γερά, δεν κάνουν λάθος την ώρα, είναι όμορφα, δε χαλάνε, 2) με απορρυπαντικά και είπαν: καθαρίζουν καλά το σπίτι, 3) με αυτοκίνητα και είπαν: είναι μικρά και μεγάλα, είναι γρήγορα, 4) με σαμπουάν και είπαν: μυρίζουν ωραία, 5) με γάλα και είπαν: μας δίνει ασβέστιο και 6) με κινητά τηλέφωνα και είπαν: παίζουν μουσική, μπαίνουν στο διαδίκτυο, έχουν ακουστικά, είναι όμορφα, βγάζουν φωτογραφίες, έχουν πολλά πράγματα.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Εκφράζοντας τα παιδιά τις απόψεις τους, κατέληξαν στη δημιουργία 3 διαφημίσεων προϊόντων. Αυτοκίνητα, παιχνίδια play mobile και σοκολάτες. Χωρίστηκαν λοιπόν σε 3 ομάδες, επιλέγοντας καρτελάκια γυρισμένα από την πίσω μεριά που απεικόνιζαν «αυτοκίνητα», «σοκολάτες» και «play mobile».

Ακολουθως, η κάθε ομάδα, αφού συζήτησε, αποφάσισε πως θα διαφημίσει αυτό που αντιπροσώπευε. Έφτιαξαν λοιπόν δικές τους αφίσες.

Η πρώτη ομάδα ζωγράφισε σοκολάτες σε χαρτί Α3 και έγραψε μικρά κείμενα, με το χέρι της εκπαιδευτικού, όπως: είναι νόστιμες, είναι γλυκές και φθηνές, είναι νηστίσιμες, ελάτε να τις πάρετε... Η δεύτερη ομάδα ζωγράφισε αυτοκίνητα σε χαρτί Α3 και έγραψε: είναι γρήγορα, είναι αστραφτερά, είναι ωραία. Η τρίτη ομάδα ζωγράφισε play mobile σε χαρτί Α3 και έγραψε: είναι πολύ ωραία παιχνίδια, έχουν πολλά χρώματα, δεν χαλάνε, είναι τέλεια.

Παρουσίασαν στην ολομέλεια τις αφίσες τους και προσπάθησαν να πείσουν τους υπόλοιπους μαθητές να αγοράσουν από τα προϊόντα τους. Τέλος, η εκπαιδευτικός έκλεισε την ολομέλεια συνθέτοντας τις εργασίες των ομάδων.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε Ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί Α3

Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

ΔΡΑΜΑΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Στο τέλος, οι ομάδες δραματοποίησαν τους ρόλους τους, καθώς υποδύονται τους διαφημιστές, αυτοσχεδιάζουν και προσπαθούν, να πείσουν τους υπόλοιπους να κάνουν αγορές.

Όμως υπάρχει προβληματισμός, για τη σωστή χρήση της διαφήμισης, από την πλευρά του καταναλωτή και έχει κατανοηθεί η θετική αλλά και η αρνητική της επίδραση πάνω στον άνθρωπο, συνθέτουμε ένα σχετικό ποιηματάκι:

"Η διαφήμιση είναι καλή, όταν έχουμε τη λογική
Και σκεπτόμαστε με το μυαλό, ποιο απ' όλα είναι
Το σωστό!

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Το ταξίδι του Νερού δεν τελειώνει Ποτέ: Κλαουνδάτου Βασιλική

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ...

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Το ταξίδι του Νερού δεν τελειώνει Ποτέ

Διάρκεια δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

46^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί Δημιουργία και Έκφραση

- Να αναπτύσσουν την αισθητική τους αντίληψη και έκφραση μέσα από ποικίλες μορφές δημιουργίας
- Να αναπτύσσουν τη δημιουργικότητά τους και να ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή τους για τις προσωπικές τους δημιουργίες
- Να συνεργάζονται αρμονικά, να επικοινωνούν και να δημιουργούν από κοινού
- Να αισθανθούν χαρά για τη μοναδικότητα των έργων τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα είναι ενταγμένη στο πλαίσιο του προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με θέμα το νερό, που υλοποιήθηκε στο νηπιαγωγείο και έχει προηγηθεί τετράμηνη επεξεργασία του θέματος με ποικίλους τρόπους. Πριν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα πραγματοποιήθηκαν στην τάξη πειράματα που βοήθησαν τα νήπια να προσεγγίσουν τις ιδιότητες και τον κύκλο του νερού, η ανάγνωση του παραμυθιού του Μάνου Κοντολέοντος "Ο χιονάνθρωπος που δεν ήθελε να λιώσει", καθώς και του ποιήματος του Ζ. Παπαντωνίου "Το ποταμάκι".

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Είχαν ήδη δημιουργηθεί, λόγω χώρου, τρεις ομάδες εργασίας (2 ομάδες με 6 παιδιά και μία ομάδα με 5 παιδιά), στις οποίες συμμετείχαν οι 17 μαθητές του νηπιαγωγείου.

Με έμπνευση το ποίημα του Ζ. Παπαντωνίου "Το ποταμάκι", που πραγματεύεται τον κύκλο του νερού, ζητήθηκε από τα παιδιά να δημιουργήσουν τη δική τους ιστορία. Έφτιαξαν, λοιπόν, μια απλή ιστορία με τίτλο: "Το ταξίδι του νερού δεν τελειώνει ποτέ".

Τα παιδιά συνεργάστηκαν στις ομάδες τους για να φτιάξουν μια δική τους ιστορία με αρχή, μέση και τέλος, και να εκφράσουν τις λέξεις που θεωρούν σημαντικές για τη δημιουργία της. Η νηπιαγωγός αρχικά κατέγραψε και παρουσίασε τις λέξεις στα παιδιά, οι οποίες ενδεικτικά ήταν: συννεφάκια, θάλασσα, νερό, βροχή, ποταμάκι, ουράνιο τόξο κ.α. Στη συνέχεια μαζί με τα παιδιά ταξινόμησαν τις λέξεις σε τρεις κατηγορίες σύμφωνα με τη χρονική εξέλιξη της ιστορίας (αρχή, μέση, τέλος).

Σκεφτήκαμε και συζητήσαμε με ποιο τρόπο θα συνθέσουμε τα δεδομένα που προέκυψαν για τη δημιουργία της ιστορίας. Η κάθε ομάδα αποφάσισε με ποιο τμήμα της ιστορίας θα ασχοληθεί, αποσύρθηκε στη γωνιά της και έγραψε την ιστορία, την οποία παρουσίασε στις άλλες ομάδες. Στο τέλος, οι ομάδες συνεργάστηκαν και πρότειναν λύσεις για τη βελτίωση κάποιων αδύναμων ή και ανακόλουθων στοιχείων της σύνθεσης.

Η ιστορία που δημιουργήθηκε από τα παιδιά είναι η ακόλουθη:

"Μια φορά κι έναν καιρό τρία συννεφάκια έστειλαν βροχή στην πόλη. Μετά βγήκε το ουράνιο τόξο, οι σταγόνες της βροχής έπεσαν σε ένα ποταμάκι και έφτασαν στο μπάνιο ενός σπιτιού. Εκεί ανακατεύθηκαν με μπουρμπουλήθρες και έπεσαν στο σιφόνι. Από εκεί πήγαν στη θάλασσα. Το καλοκαίρι, ο ήλιος με μεγάλη δύναμη, τράβηξε τις σταγονίτσες ψηλά στον ουρανό και έφτιαξαν καινούρια συννεφάκια, που φέρνουν βροχή. Το ταξίδι του νερού δεν τελειώνει ποτέ. Το ταξίδι συνεχίζεται..."

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ομάδες εργασίας

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί

Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

Τα νήπια ένιωσαν ενθουσιασμό για τη δημιουργία τους κι όταν

ρωτήθηκαν τι άλλο θα μπορούσαν να προσθέσουν για την ολοκληρωμένη παρουσίαση της δουλειάς τους, κατέληξαν στην πλαισίωση της ιστορίας με κινήσεις, σύμβολα, μουσική, ζωγραφική, μοίρασμα ρόλων.

Τα παιδιά αναπαράστησαν την ιστορία με εικόνες, υποδύθηκαν ρόλους, χρησιμοποίησαν χαρτόνια και υφάσματα, έφτιαξαν σύμβολα, επένδυσαν κινητικά και μουσικά το έργο, δημιουργώντας ένα θεατρικό δρώμενο, το οποίο παρουσίασαν στην καλοκαιρινή γιορτή του σχολείου.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Οι πασχαλινές ιστορίες μέσα από τα μάτια των παιδιών: Τσιρέπα Γραμματούλα, Τσιμπουκάκη Ασημένια

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Οι πασχαλινές ιστορίες μέσα από τα μάτια των παιδιών

Διάρκεια δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

27^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να εκφραστούν ζωγραφίζοντας τη δική τους ζωγραφιά σχετική με το Πάσχα
- Να δημιουργήσουν ένα ομαδικό βιβλίο.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Διαβάσαμε εικονογραφημένες ιστορίες από τη ζωή του Χριστού. Βρήκαμε στο διαδίκτυο έθιμα του Πάσχα της περιοχής μας και άλλων περιοχών. Παρουσιάσαμε το θέμα μέσα από βιβλία και εικόνες από το διαδίκτυο. Το ταξινομήσαμε σε τρεις ενότητες: α)Τα

Θαύματα του Ιησού, β)Τα Πάθη του Ιησού και γ)Τα έθιμα του Πάσχα.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα νήπια εργάζονται στις ομάδες, που έχουν δημιουργήσει από προηγούμενες δραστηριότητες. Συζητούν και επιλέγουν την ενότητα που θέλουν να ζωγραφίζουν. Επιλέγουν τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν για τη ζωγραφική τους και ξεκινούν.

Όταν όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν τις εργασίες τους έρχονται στην ολομέλεια και ο εκπρόσωπος της κάθε ομάδας παρουσιάζει τα έργα τους. Τέλος, αποφασίζουν σε ποια ενότητα θα βάλουν την κάθε ζωγραφιά και τις ενώνουν σε βιβλίο, συμπληρώνοντας το εξώφυλλο.

Η εκπαιδευτικός κλείνει την ολομέλεια, συνθέτοντας τα έργα των παιδιών ή/και τα ονόματα των ομάδων.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτιά Α4
Μαρκαδόροι
Χαρτόνια
Κηρομπογιές
Και άλλα

Τι ακολούθησε

Βίωσαν έθιμα του Πάσχα. Ζωγράρισαν, έφτιαξαν κουλούρια και έβαψαν αβγά στο νηπιαγωγείο.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. *Η Ανάσταση του Χριστού*. Αθήνα: Παπαδόπουλος.
3. *Παλαιά και Καινή Διαθήκη*. Εικονογραφημένες ιστορίες. Αθήνα: Σαββάλας.
4. *Τα Θαύματα του Χριστού*. Αθήνα: Παπαδόπουλος.

*Οι παροιμίες Ζωντανεύουν: Βίκη Βάια, Μιχαλοπούλου
Βλασία, Φίλια Βασιλική*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΟΙ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ζωντανεύουν οι παροιμίες

Διάρκεια δραστηριότητας

20 λεπτά

Σχολείο

Νηπιαγωγείο Κρήνης

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- ✚ Να συνεργαστούν τα παιδιά και να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση για το τι είναι οι παροιμίες, πώς έχουν δημιουργηθεί, γιατί τις χρησιμοποιούμε. Έχουμε συνεργαστεί με τις οικογένειες και έχουν φέρει τα παιδιά παροιμίες, που χρησιμοποιούν οι οικογένειες τους, γραμμένες στο σχολείο. Τις έχουμε συζητήσει και έχουμε απεικονίσει μερικές με σχήματα.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Διαβάζουμε στα παιδιά διάφορες παροιμίες, τις οποίες έχουμε γράψει σε χαρτόνι και έχουν σχέση με το φαγητό.

Έπειτα ζητάμε από τα παιδιά να χωριστούν στις 5 ομάδες τους και να πάνε στο δικό τους χώρο. Εκεί αφού συζητήσουν, επιλέγουν όποια παροιμία άρεσε πιο πολύ στην ομάδα τους και αποφασίζουν πως θα την αποδώσουν, έτσι ώστε οι άλλες ομάδες να μαντέψουν για ποια παροιμία πρόκειται. Επιλέγουν αντικείμενα από την τάξη π.χ. το καλάθι από το μαγαζάκι ή ζωγραφίζουν ή χρησιμοποιούν την παντομίμα. Όταν έχουν ολοκληρώσει, μαζεύονται οι ομάδες στην ολομέλεια και γίνονται οι παρουσιάσεις από τον εκπρόσωπο της ομάδας ή από ολόκληρη την ομάδα. Στο τέλος η εκπαιδευτικός κλείνει την ολομέλεια συνδέοντας τις ομάδες και τις εργασίες τους.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Υλικά διάφορα

Τι ακολούθησε

Δραματοποίηση των παροιμιών που έχουν επιλέξει οι ομάδες.

Ενδεικτικές παροιμίες που χρησιμοποιήθηκαν:

Ό,τι σπείρεις θα θερίσεις

Φασούλι το φασούλι γεμίζει το σακούλι

Όπου ακούς πολλά κεράσια κράτα και μικρό καλάθι

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Μια βόλτα στην πόλη με το Χονδρό και το Λιγνό:
Ροδάτου Καλλιόπη*

Τίτλος Θεματικής ενότητας
Ο ΒΩΒΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας⁵
Μια βόλτα στην πόλη με το Χονδρό και το Λιγνό

Διάρκεια δραστηριότητας
45 λεπτά

Σχολείο
2^ο Νηπιαγωγείο Οβρυάς

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί Δημιουργία και Έκφραση

 Να συνεργάζονται και να δημιουργούν από κοινού

Τα νήπια ενθαρρύνονται:

Να «παίζουν» και να «δημιουργούν» τους διαλόγους ενός αυτοσχέδιου σεναρίου

Να μοιράζονται ευθύνες και ρόλους όπως του σκηνοθέτη, του

⁵ Τα επόμενα δύο κείμενα προέρχονται από τμήματα του ίδιου Νηπιαγωγείου και αποτελούν το ένα συνέχεια του άλλου. Θεωρήθηκε καλό, παρόλο που δεν αναφέρονται στην ίδια μέθοδο διδασκαλίας να παρατεθούν σε συνέχεια, ώστε ο αναγνώστης να έχει ολοκληρωμένη εικόνα για την επεξεργασία του θέματος.

σκηνογράφου, του ηθοποιού, του εικονολήπτη, του υπεύθυνου για τη μουσική επένδυση

Να χρησιμοποιούν την τεχνολογία (όπως η ψηφιακή μηχανή).

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Έχει γίνει προβολή δυο αυτοτελών σκηνών από ταινίες του Χονδρού-Λιγνού. Τα παιδιά επέλεξαν αυτή που τους άρεσε περισσότερο (όπου οι δυο ήρωες βρίσκονται μέσα στο αυτοκίνητό τους) και την επένδυσαν με δικούς τους διαλόγους. Ο τίτλος του σεναρίου που έδωσαν, ήταν «Μια βόλτα στην πόλη με το Χονδρό και το Λιγνό».

Η νηπιαγωγός ετοίμασε κάρτες με ενδεικτικές εικόνες που αναπαριστούν τους συντελεστές που χρειάζονται για το γύρισμα μιας ταινίας και τα παιδιά τράβηξαν μια κάρτα της αρεσκείας τους.

Έτσι σχηματίστηκαν 4 ομάδες:

- 4 ηθοποιοί 2 για κάθε ταινία
- 8 σκηνογράφοι, 4 για το φόντο του σκηνικού και 4 για τη κατασκευή του αυτοκινήτου (Χονδρού-Λιγνού)
- 4 εικονολήπτες-φωτογράφοι από 2 για κάθε ταινία για τη λήψη video και 2 για τη λήψη φωτογραφιών
- 2 σκηνοθέτες και 2 βοηθοί για κάθε ταινία.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά συμμετέχουν στο γύρισμα δυο μικρών ταινιών βωβού κινηματογράφου με πρωταγωνιστές το Χονδρό-Λιγνό, σε σενάριο που το δημιουργήσαν τα ίδια. Οι διάλογοι μεταξύ «Χονδρού-Λιγνού» διαδραματίζονται μέσα στο αυτοκίνητό τους, όπου οι δυο

τους ένα πρωινό αποφασίζουν να πάνε μια βόλτα στην πόλη και στο τέλος καταλήγουν να επισκεφτούν το Μουσείο.

Στη πρώτη ταινία αυτοσχεδιάζουν μόνο με το σώμα και τις εκφράσεις του προσώπου και στη δεύτερη χρησιμοποιούν κίνηση τού σώματος και ομιλία κατά το παίξιμό τους. Για 20 περίπου λεπτά οι ομάδες πρέπει να ετοιμάσουν αυτό που έχουν επιλέξει: οι σκηνογράφοι να φτιάξουν το σκηνικό και το αυτοκίνητο του Χονδρού-Λιγνού, οι υπεύθυνοι για τη μουσική να ακούσουν και να επιλέξουν τις μουσικές που θα βάλουν στις ταινίες, οι σκηνοθέτες να δώσουν οδηγίες και οι ηθοποιοί να κάνουν πρόβες. Τέλος, οι εικονολήπτες να εξοικειωθούν με τη χρήση της ψηφιακής μηχανής κάνοντας λήψεις. Όταν τελειώσουν οι ομάδες θα αρχίσει το γύρισμα που θα κρατήσει 10-15 λεπτά. Το γύρισμα των ταινιών καταγράφεται στη ψηφιακή κάμερα της φωτογραφικής μηχανής από τους εικονολήπτες (η μηχανή είναι κατάλληλη, σχεδιασμένη για μικρά παιδιά για να μπορούν να τη χειριστούν). Η δραστηριότητα κλείνει με τους σκηνοθέτες που ευχαριστούν όλους τους συντελεστές και των δυο ταινιών για την καλή συνεργασία και το όμορφο αποτέλεσμα που πέτυχαν.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Παίξιμο ρόλων

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χρήση προβολικού συστήματος-Η/Υ

Ψηφιακή μηχανή (νηπιαγωγού) και ψηφιακή μηχανή παιδιών

Καπέλα
Υφάσματα
Έπιπλα της τάξης
Χαρτί του μέτρου
Χαρτόνια κάνσον
Κηρομπογιές

Τι ακολούθησε

Έγινε προβολή των δυο ταινιών μικρού μήκους, που γύρισαν τα παιδιά, σε προβολικό μηχάνημα. Ορίστηκε ένας δημοσιογράφος που πήρε συνέντευξη από τους συντελεστές των ταινιών, οι οποίοι είπαν τις εντυπώσεις και τις παρατηρήσεις τους.

Τέλος, ζητήθηκε από τα παιδιά να σκεφτούν πώς φαντάζονται μια ταινία που θα γυριστεί στο μέλλον.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Βωβός Κινηματογράφος. Βάζω λόγια στην ταινία:
Γκααραβέλη Μαρία, Πετροπούλου Ασπασία*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Βωβός Κινηματογράφος: Βάζω λόγια στην ταινία

Διάρκεια Δραστηριότητας

1 ημέρα

Σχολείο

2^ο Νηπιαγωγείο Οβρυάς: Ολοήμερο Τμήμα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και Γλώσσα

- Να διηγούνται, να αφηγούνται, να περιγράφουν
- Να εξηγούν και να ερμηνεύουν
- Να συμμετέχουν σε συζήτηση και να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρήματα
- Να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως μέσον επικοινωνίας, ανάπτυξης ιδεών, μεταφοράς πληροφοριών και ως πηγή απόλαυσης και ευχαρίστησης
- Να ενθαρρύνονται να γράφουν όπως μπορούν.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Στα πλαίσια της θεματικής ενότητας «Ο κινηματογράφος και η εξέλιξή του» έγινε:

- Προβολή διαφόρων ειδών ταινιών (βωβών, ομιλούντων, ασπρόμαυρων, έγχρωμων, κινουμένων σχεδίων)
- Παρατήρηση και περιγραφή των χαρακτηριστικών των ταινιών αυτών.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Αρχικά έγινε προβολή ενός ολιγόλεπτου αποσπάσματος από τη βωβή ταινία "Bacon B" (<http://www.youtube.com/watch?v=S9bxlodRfHE>) με πρωταγωνιστές τους «Χοντρό και Λιγνό».

Η νηπιαγωγός ζήτησε από τα παιδιά να περιγράψουν την ταινία που παρακολούθησαν. Το πρώτο πράγμα που επεσήμαναν σχεδόν όλα τα παιδιά, ήταν ότι: «αυτή η ταινία είναι παλιά και ασπρόμαυρη χωρίς φωναχτά λόγια».

Τα παιδιά παροτρύνθηκαν να φανταστούν τι θα μπορούσαν να λένε μεταξύ τους οι ηθοποιοί της ταινίας, ώστε να φτιάξουν μια ιστορία με διαλόγους, ένα δικό τους φανταστικό σενάριο. Στην συνέχεια τα παιδιά χωρίστηκαν με κλήρωση σε δύο ομάδες των 8 ατόμων η κάθε μία. Τους «Χοντρούς» και τους «Λιγνούς». Το σκεπτικό ήταν η πρώτη ομάδα να υποθέσει τα λόγια του Χοντρού και η δεύτερη τα λόγια του Λιγνού.

Η εκπαιδευτικός ανέλαβε να καταγράψει τους διαλόγους σε χαρτί Α4 για να μην τους ξεχάσουν τα παιδιά. Μία μαθήτριά⁶ θέλησε να παίξει το ρόλο του γραφέα. Η πρόταση της έγινε δεκτή από την ολομέλεια και έτσι η μικρή Α. έγινε ο καταγραφέας παράλληλα με τη νηπιαγωγό.

Ακολούθησε δεύτερη προβολή του αποσπάσματος της ταινίας. Σε κάθε σκηνή που υπήρχε διάλογος γινόταν παύση της προβολής και τα παιδιά της κάθε ομάδας πρότειναν πιθανούς διαλόγους.

Στην εξέλιξη όμως της δραστηριότητας κάποια παιδιά στεναχωρήθηκαν, γιατί ήθελαν να έχουν συμμετοχή και στα λόγια του «Χοντρού» και στα λόγια του «Λιγνού».

Σε εναλλακτική πρόταση της νηπιαγωγού για την δημιουργία 4 ομάδων και κατά συνέπεια τη δημιουργία 4 ιστοριών-σεναρίων, τα παιδιά έδειξαν άρνηση και ζήτησαν να φτιάξουν όλα μαζί μια μεγάλη ομάδα. Έτσι, διαλύθηκαν οι δυο αρχικές ομάδες και η ολομέλεια ανέλαβε δράση.

Η ολομέλεια έκανε υποθέσεις, αποφάσιζε για τον καλύτερο διάλογο και τον υπαγόρευε στην νηπιαγωγό και στην μικρή Α, που τον κατέγραφαν. Έτσι, κύλησε ομαλά όλη η διαδικασία και το σενάριο ολοκληρώθηκε.

Στο τέλος προβλήθηκε για μια ακόμα φορά το απόσπασμα της ταινίας, ενώ η νηπιαγωγός διάβαζε παράλληλα τους καταγεγραμμένους διαλόγους.

⁶ Το συγκεκριμένο νήπιο είχε καταφέρει να αποκωδικοποιήσει το σύστημα γραφής και να παράγει δικά του γραπτά πρωτότυπα κείμενα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ερωτήσεις ανοικτού τύπου

Εκπαιδευτικά μέσα / υλικά

Ηλεκτρονικός Υπολογιστής

Προτζέκτορας

Γραφική ύλη (χαρτιά Α4, στυλό, μαρκαδόροι)

Τι ακολούθησε

Ζωγραφιές των παιδιών σχετικά με σκηνές της ταινίας

Δημιουργία σκηνηκού σχετικού με την ταινία

Δραματοποίηση από τα παιδιά της ιστορίας που δούλεψαν, αρχικά χωρίς λόγια και στη συνέχεια με τους δικούς τους διαλόγους που είχαν φτιάξει νωρίτερα

Παρουσίαση της δουλειάς μας στα άλλα παιδιά του νηπιαγωγείου

Παιχνίδια παντομίμας σε ομάδες.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003. Διαθέσιμο από <http://www.pi-schools.gr/programs/depps/>.
2. Βωβή ταινία "Bacon B" με πρωταγωνιστές τον «Χοντρό και τον Λιγνό». Διαθέσιμη από <http://www.youtube.com/watch?v=S9bxlodRfHE>.

*Κατασκευάζουμε αφίσα-πρόσκληση με θέμα μια ταινία
Βωβού κινηματογράφου: Κοντολάμπρου Αργυρώ,
Μπουζαλά Ευθυμία*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟ ΒΩΒΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

*Κατασκευάζουμε αφίσα-πρόσκληση με θέμα μια ταινία Βωβού
κινηματογράφου*

Διάρκεια δραστηριότητας

Μία ημέρα

Σχολείο

2^ο Νηπιαγωγείο Οβρυάς

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Οι μαθητές καλούνται:

- Να επικοινωνούν, να συνεργάζονται και να δημιουργούν από κοινού
- Να συνειδητοποιήσουν τη μεταφορά μηνυμάτων με διαφορετικό τρόπο
- Να αναγνωρίσουν βασικές εκδοχές του γραπτού λόγου, με βάση τα εξωτερικά τυπογραφικά χαρακτηριστικά και το περιεχόμενο.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Με αφορμή προσωπικές εμπειρίες και βιώματα των μαθητών από παιδικές ταινίες και σειρές που παρακολουθούν στην τηλεόραση, ζητήθηκε από τα παιδιά να μιλήσουν για το βωβό κινηματογράφο. Ακολουθήθηκε η μέθοδος του καταιγισμού ιδεών, όπου με την κατάλληλη καθοδήγηση εκ μέρους των εκπαιδευτικών, εστιάστηκε η προσοχή των παιδιών στην ιστορική διάσταση του θέματος και στην ανάγκη διερεύνησης των τεχνικών μέσων και μεθόδων που χρησιμοποιούνταν.

Τα παιδιά παρακολούθησαν αποσπάσματα ταινιών βωβού κινηματογράφου με προβολές στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, στη συνέχεια προχώρησαν σε δημιουργία σεναρίου ταινίας και παρουσίασή της, καθώς και δραματοποίηση μιας ταινίας. Το θέμα το επεξεργάστηκε το σύνολο των τμημάτων του Νηπιαγωγείου μας (τρία τμήματα) σε όλες του σχεδόν τις διαστάσεις, και εμείς προχωρήσαμε στη δημιουργία της αφίσας.

Πρόβαλε αβίαστα η **ανάγκη** δημιουργίας αφίσας προκειμένου να λειτουργήσει ως μέσο διαφήμισης, αλλά και ως πρόσκληση. Τα παιδιά επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν από κοινού μια ταινία του βωβού κινηματογράφου με τα παιδιά των μικρών τάξεων του δημοτικού σχολείου, που συστεγάζεται με το Νηπιαγωγείο.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Για την κατασκευή της αφίσας τα παιδιά χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες των πέντε μελών. Αφού συμφώνησαν τι θα ζωγραφίσει η κάθε ομάδα, προχώρησαν στην υλοποίηση. Ζωγράφισαν

ότι τα εντυπωσίασε, βασικές σκηνές και ήρωες. Στη συνέχεια στην ολομέλεια παρουσίασαν τις δημιουργίες τους και αποφάσισαν από κοινού να τα κολλήσουν σε μια μεγάλη αφίσα (1,80 μ ×1 μ). Έπειτα τα παιδιά χρησιμοποίησαν διάφορα υλικά για τη διακόσμηση της αφίσας. Στο τέλος κάθε ομάδα συζητεί και αποφασίζει να δώσει το δικό της τίτλο στην αφίσα, καθώς και το κείμενο της πρόσκλησης. Στην ολομέλεια παρουσίασαν τις δουλειές τους και επέλεξαν τον τίτλο και το κείμενο της τελικής πρόσκλησης. Οι νηπιαγωγοί ακολουθούν τη σκέψη των μαθητών και παρεμβαίνουν διακριτικά στη σύνθεση της αφίσας, την οποία παρουσίασαν στη συνέχεια και προσκάλεσαν όλα τα παιδιά του σχολείου στην παρακολούθηση της παράστασης.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Αφίσες που προέρχονταν από Καραγκιόζη και παραστάσεις που έχουν παρακολουθήσει, αναζήτηση αφισών από το διαδίκτυο και καθημερινές διαφημιστικές αφίσες

Υλικά: εφημερίδες, μαρκαδόροι, ψαλίδια, χαρτόνια, χαρτί του μέτρου, κόλλες, ψιλικά (κουτάκια, κουμπιά, κλωστές, κ.α.), αρνητικά φιλμ φωτογραφιών, DVD's, ηλεκτρονικός υπολογιστής.

Τι ακολούθησε

Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με την ανάρτηση της αφίσας στον εξωτερικό χώρο του νηπιαγωγείου και την πρόσκληση προς τους μαθητές των μικρών τάξεων του Δημοτικού για να

παρακολουθήσουν από κοινού με τους μαθητές μας μια ταινία βωβού κινηματογράφου.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΟ ΝΕΡΟ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Επίπλευση- Βύθιση

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

2^ο Νηπιαγωγείο Βραχναϊκών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να ανακαλύψουν ποια από τα αντικείμενα βυθίζονται και ποια επιπλέουν
- Να συνεργάζονται σε ομάδες
- Να πραγματοποιούν εμπειρικούς ελέγχους, να καταγράφουν τα αποτελέσματά τους και να τα χρησιμοποιούν για να διατυπώνουν τα συμπεράσματά τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Πριν από αυτή τη δραστηριότητα είχαμε ασχοληθεί με τις ιδιότητες και τον κύκλο του νερού.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

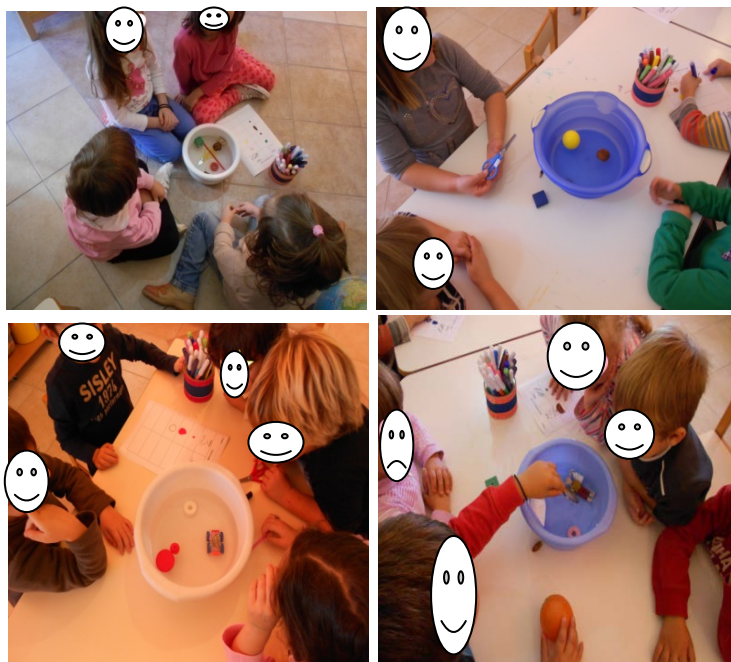
Η εκπαιδευτικός δίνει στην κάθε ομάδα παιδιών από ένα καλαθάκι και τους ζητάει να μαζέψουν έξι μικρά πράγματα μέσα από την τάξη, ενώ ακούγεται μουσική. Στη συνέχεια όλες οι ομάδες μαζί μ' αυτά που μαζέψαν συγκεντρώνονται στη γωνιά της συζήτησης (Οι ομάδες έχουν δημιουργηθεί πολύ πριν, με κατευθυνόμενη επιλογή).

Η κάθε ομάδα δείχνει και ονομάζει αυτά που μαζέψε, βγάζοντας ένα-ένα τα αντικείμενα από το καλάθι και αφήνοντάς τα κάτω (κάποια απ' αυτά υπάρχουν κοινά στις ομάδες). Η νηπιαγωγός βάζει το ερώτημα προς διερεύνηση: «Τι θα πάθουν τα αντικείμενα που μαζέψατε, αν τα ρίξουμε μέσα σε μια λεκάνη με νερό;». Τα παιδιά δίνουν τις δικές τους πιθανές απαντήσεις στο ερώτημα, με βάση τις δικές τους εμπειρίες όπως: «θα πάνε κάτω», «άλλα θα βυθιστούν και άλλα θα μείνουν πάνω», «τα μεγάλα θα πάνε κάτω και τα μικρά πάνω», «όλα θα βουλιάζουν, μόνο η βαρκούλα θα μείνει πάνω, γιατί το έχω δει», «δεν κολυμπούν ... θα πάνε κάτω, κάτω», «τα μπαλάκια θα μείνουν πάνω σαν την μπάλα μου στη θάλασσα, το κοχύλι κάτω», «το κουκλάκι θα μείνει πάνω, γιατί κολυμπά». Οι απαντήσεις των παιδιών καταγράφονται από την εκπαιδευτικό.

Η εκπαιδευτικός ρωτάει: «Τι θα κάνουμε για να δούμε αν ισχύουν όλα αυτά που είπατε;». Τα παιδιά απάντησαν: «Να τα βάλουμε στο νερό και να δούμε».

Η κάθε ομάδα παίρνει το καλάθι με τα δικά της αντικείμενα και πηγαίνει στο δικό της τραπέζι, όπου υπάρχει μια λεκάνη με νερό (Τα παιδιά έχουν ξανάρθει σε επαφή με πειράματα και έχουν εργαστεί σε ομάδες). Εκεί βάζουν καθένα από τα αντικείμενα στο

νερό, τα παρατηρούν, συζητούν, συμφωνούν και τα καταγράφουν ζωγραφίζοντάς τα σε ένα φύλλο εργασίας που τους έχει δώσει η εκπαιδευτικός. Αυτά που βουλιάζουν από τη μία πλευρά και αυτά που επιπλέουν από την άλλη.

Αφού τελειώσουν, επιστρέφουν στη γωνιά της συζήτησης μαζί με τις λεκάνες τους και η κάθε ομάδα παρουσιάζει τις δικές της καταγραφές. Κάθε φορά που παρουσιάζει η κάθε ομάδα τις καταγραφές της, βγάζει από τη λεκάνη τα αντικείμενα και τα ξεχωρίζει σε δυο κατηγορίες σ' αυτά που επιπλέουν και σ' αυτά που βυθίζονται (Επιπλέουν: η χάρτινη βαρκούλα, οι πλαστικές χάντρες, η ξυλομπογιά, το πλαστικό πορτοκάλι, ο φελλός, το καρύδι, το ξύλινο τουβλάκι. Βυθίζονται: το κάστανο, το ψαλιδάκι, το μεταλλικό αυτοκινητάκι, το πλαστικό κουκλάκι, η βίδα και το τουβλάκι με την

τρύπα). Μετά γίνεται σύγκριση με τις αρχικές τους προβλέψεις. Η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά να χρησιμοποιούν τις λέξεις «επιπλέει» και «βυθίζεται».

Στο τέλος αποφασίζουν να φτιάξουν χάρτινες βαρκούλες, να τις ζωγραφίσουν και να τιςβάλουν στη νεροδόχο να ταξιδέψουν.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Τέσσερις λεκάνες

Μικρά αντικείμενα από τη τάξη (6 για κάθε ομάδα)

Νερό

Τέσσερα χαρτιά Α4 (4 φύλλα εργασίας)

Μαρκαδόροι

Τέσσερα καλάθια

Τι ακολούθησε

Πειράματα με τη διαλυτότητα, προστασία και τρόποι εξοικονόμησης νερού.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα*

*σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ.
ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.*

2. Θάνου, Α. (2001). *Πειράματα στο Νηπιαγωγείο. Αθήνα: Καστανιώτη.*
3. Ραβάνη, Κ. (2003). *Δραστηριότητες για το Νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής. Αθήνα: Δίπτυχο.*

*Αν ο Πόλεμος ήταν Άνθρωπος: Μπακαλάρου
Βασιλική, Λαλιώτη Κυριακή*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΠΙΚΑΣΟ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Αν ο Πόλεμος ήταν Άνθρωπος...

Διάρκεια δραστηριότητας

Πέντε δραστηριότητες στη διάρκεια μιας εβδομάδας

Σχολείο

42^ο Νηπιαγωγείο: Ολοήμερο τμήμα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί Δημιουργία και έκφραση -Εικαστικά

Να εμπλακούν τα παιδιά σε διαδικασίες

- αξιοποίησης της πληροφορίας και οικοδόμησης της γνώσης σχετικά με τη ζωγραφική ως μέσο έκφρασης και δημιουργίας
- διερεύνησης και σύνδεσής της με άλλες μορφές τέχνης (εδώ με την ποίηση)
- εξοικείωσης με διάφορα υλικά και τεχνικές εικαστικής δημιουργίας-έκφρασης
- ανάπτυξης αυτοεκτίμησης και ενσυναίσθησης, καθώς και ικανοτήτων συνεργασίας και ομαδικότητας.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Η από τον Νοέμβριο επεξεργασία της Θεματικής Ενότητας «Πόλεμος και Ειρήνη» μέσα από εικόνες, βιβλία, animation.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Αρχικά παρουσιάστηκε το ιστόγραμμα που είχε προκύψει στο παρελθόν από καταιγισμό ιδεών με πυρήνα τη λέξη «Πόλεμος».

Στη συνέχεια προκειμένου να γίνει μια Λεκτική κατασκευή του «πορτρέτου» τού Πολέμου, δηλ. ιδέες για το *Πώς Θα Ήταν Ο Πόλεμος Αν Ήταν Άνθρωπος*, καταγράφηκαν όλες οι προτάσεις των παιδιών:

...θα ήταν άσχημος

...θα είχε άσχημη μούρη

...θα είχε άσχημα πόδια

...θα ήταν σαν κυνηγός

...θα έτρωγε απ' το δρόμο

...θα έκλεβε και θα είχε κέρατα

...θα είχε όπλα

...αντί για στέμμα θα είχε φωτιά

...ή θα είχε βρώμικα ρούχα ή θα ήταν γυμνός

...θα ήταν ξυπόλυτος

...θα είχε αίματα στην καρδιά, στα χέρια του και στα πόδια του

...θα είχε μαύρα μακριά μαλλιά

...θα έμοιαζε με το Χίτλερ

...θα ήταν μαύρος

...θα ήταν γύφτος ή ξένος.

Έπειτα διαβάστηκε από τις εκπαιδευτικούς απόσπασμα από το ποίημα «*Το Καναρίνι*» του Μίλτου Σαχτούρη (Ποιήματα 1945-1971, εκδ. ΚΕΔΡΟΣ)

«Τον έστησαν εκεί οπού φυσάει ο πιο άγριος άνεμος
τον έταξαν στις παγωνιές
του 'δωσαν ένα φόρεμα μαύρο και μια γραβάτα κόκκινη
έναν ήλιο τρυπημένο με καρφί
να στάζει μαύρα γυαλιά (...)»

Ακολούθησε συζήτηση πάνω στο ποίημα και διερεύνηση σχετικά με το *αν και με ποιον τρόπο* θα μπορούσαν να απεικονίσουν το *ποίημα και το πορτρέτο*. Αποφασίστηκε η κατασκευή μιας μεγάλης κούκλας με στοιχεία και από τα δύο κείμενα (ποίημα και προτάσεις των παιδιών).

Την επόμενη μέρα δημιουργήθηκαν ομάδες των τεσσάρων ατόμων για την υλοποίηση της κατασκευής, σύμφωνα με το ενδιαφέρον των παιδιών: "Κεφάλι", "Σώμα", "Άνεμος-Παγωνιές", "Ήλιος-Καρφί", "Σπασμένα Γυαλιά". Αφού συζήτησαν μεταξύ τους για το πώς θα κάνουν το κάθε μέρος και αποφάσισαν ποια υλικά τούς χρειάζονται για την κατασκευή, προχώρησαν στην υλοποίηση της κατασκευής.

Τέλος, έγινε η παρουσίαση του έργου κάθε ομάδας, η συναρμολόγηση του έργου και οι τελικές διορθώσεις. Το έργο αναρτήθηκε σε εμφανές σημείο του Νηπιαγωγείου.

Σχόλια των εκπαιδευτικών για τη λειτουργία των ομάδων

-Η ομάδα "Κεφάλι" παιδεύτηκε γιατί το πύρινο στέμμα από γκοφρέ που κατασκεύασε αρχικά, δεν ικανοποίησε τα υπόλοιπα παιδιά. Έμοιαζε ο Πόλεμος με Καρνάβαλο, είπαν. Η εναλλακτική πρότασή τους από φλογίτσες με κάνσον άρεσε και συμμετείχαν όλοι στην κατασκευή. Το πρόσωπο ζωγραφίστηκε σε Α4 από όλη την ομάδα.

-Η ομάδα "Σώμα" χρησιμοποίησε μαύρο τούλι. Μορφοποίησε μόνο τα χέρια. Με κόκκινη τέμπερα έβαλε "αίμα" στην καρδιά και στα χέρια. Έφτιαξε τη γραβάτα από κόκκινο γκοφρέ.

-Η ομάδα "Ήλιος-Καρφί" δούλεψε με τις παλάμες βουτηγμένες σε μαύρη τέμπερα. Χρειάστηκε όμως και τις... υπόλοιπες παλάμες της τάξης.

-Η ομάδα "Σπασμένα γυαλιά" ήθελε πιο πολλά... σπασμένα γυαλιά (ασύμμετρα κομματάκια μαύρου κάνσον σε άσπρο χαρτί σχήματος σταγόνας) και ζήτησε επίσης βοήθεια.

-Η ομάδα "Άνεμος-Παγωνιές" υιοθέτησε την πρόταση ενός παιδιού για την απεικόνιση, αλλά «δε γέμιζε ο ουρανός» κι έτσι βοήθησαν, όσοι ακόμα το θέλησαν.

-Η συναρμολόγηση και το στήσιμο στον προεπιλεγμένο χώρο έγινε από τη νηπιαγωγό.

-Μετά την ολοκλήρωση του έργου μας, αντιπαραβάλλοντάς το με τα κείμενα, συμφωνήσαμε πως έτσι τον φανταζόμασταν τον Πόλεμο. Διαπιστώσαμε όμως και ότι τελικά «οι Γύφτοι» και «οι Ξένοι»... δεν του μοιάζουν!!!

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ομάδες εργασίας

Καταιγισμός ιδεών

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Απόσπασμα από το ποίημα «Το καναρίνι» του Μίλτου Σαχτούρη

Υλικά χειροτεχνίας (τούλι, Α4, μαρκαδόροι, τέμπερες, κάνσον, γκοφρέ)

Τι ακολούθησε

Η λεκτική απόδοση του πορτρέτου της Ειρήνης

Η εικονική αποτύπωση και της Ειρήνης με τελικό στόχο την ανακατασκευή, με τις δημιουργίες των παιδιών, του «Ναού Της Ειρήνης» (κατά το πρότυπο τού αντίστοιχου «Ναού» του Πικάσο στο Βαλωρίς της Νίκαιας).

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. Σαχτούρη, Μ. *Ποιήματα 1945-1971*. Αθήνα: ΚΕΔΡΟΣ.

Ο πόλεμος και η ειρήνη

*Γίνε και συ παραμυθάς: Φαρδέλλα Δήμητρα,
Αγγελόπουλος Άγγελος*

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Γίνε και συ παραμυθάς

Διάρκεια Δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

2^ο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων: Ολοήμερο τμήμα

Αριθμός μαθητών

15 νήπια - προνήπια

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και Γλώσσα

- Να φτιάξουν τα δικά τους παραμύθια
- Να αφηγηθούν τα δικά τους παραμύθια
- Να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως πηγή απόλαυσης και ευχαρίστησης.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση σχετικά με την Παγκόσμια μέρα παιδικού βιβλίου, παρουσίαση της βιογραφίας του Χάνς Κρίστιαν Άντερσεν.

Αναζήτηση και Προβολή στον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή του Παραμυθιού: «Το κοριτσάκι με τα σπίρτα» (Χ. Κ. Άντερσεν).

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Η αφορμήση δόθηκε κατά την παγκόσμια ημέρα παιδικού βιβλίου και τη συζήτηση για τον Χανς Κρίστιαν Άντερσεν. Όλα τα παιδιά αποφάσισαν να γίνουν παραμυθάδες και να φτιάξουν ένα δικό τους παραμύθι.

Προκειμένου τα παιδιά να χωριστούν σε 4 ομάδες (1^η «Λιοντάρια»: 4 παιδιά, 2^η «Αετοί»: 4 παιδιά, 3^η «Πύραυλοι»: 4 παιδιά, 4^η «Δράκοι»: 3 παιδιά) έγινε χρήση σχημάτων τάγκραμ.

Κάθε ομάδα πηγαίνει σε δικό της χώρο, όπου τα παιδιά συζητούν για να δημιουργήσουν το δικό τους παραμύθι. Τα μέλη της κάθε ομάδας συζητούν και αποφασίζουν τον τίτλο, την πλοκή και το περιεχόμενο του παραμυθιού που θα δημιουργήσουν. Βάζουν σε σειρά τις ιδέες τους, επεξεργάζονται τις προτάσεις τους και φτιάχνουν τα παραμύθια τους.

Μαγιστρία Ημέρα Παιδικού Βιβλίου
2 Απριλίου 2013

2η Ομάδα: "Λιοντάρια" (Νεφέλη, Σταυρούλα,
Αγγελος Μ., Σοφία Λένα, Βιβiana)
Στίχος Μαργαρίτου: "Η ομάδα των λιονταριών"

Μια φορά και έναν καιρό ήταν δυο
Λιοντάρια. Ένα μικρό και ένα μεγάλο.

Τα λιοντάρια περπατούσαν κρυφά
και από πάνω τους πετούσαν πολλά πουλιά.
Τα πουλιά όμως πετούσαν ανθρώπους και
τα λιοντάρια νευρίασαν.

Το μεγάλο λιοντάρι τότε, βουχίστηκε
και τα πουλιά τρέμαζαν και έφυγαν.
Όμως ένα μικρό πουλάκι έπεσε κάτω γιατί
το είχε χτυπήσει ένας κουνιχός. Έτσι το
Λιοντάρι το έπιασε και το έφαγε.

Μετά από αυτό τα λιοντάρια πήγαν
στην σπηλιά τους και κοιμήθηκαν ήρεμα.

Στον ουρανό βγήκαν 3 ουράνια
τώρα, ο ήλιος με το πρόσωπό του και
3 λουλούδια.

Μαγιστρία Ημέρα Παιδικού Βιβλίου
2 Απριλίου 2013

2η Ομάδα: "Αέτοι" (Αγγελος Μ., Βίβι, Χρήστος)
Στίχος Μαργαρίτου: "Η 25η Μαρτίου 1821"

Μια φορά και έναν καιρό ήταν οι
Έλληνες και οι Τούρκοι.

Οι Τούρκοι ήθελαν να πάρουν όλα
τα παιδιά των Ελλήνων και να τα κάνουν
Τούρκους.

Οι Έλληνες διάλεξαν να πάνε στο
βουνό για να χιτώσουν από τους Τούρκους.
Εκεί ήρθαν ο Κολοκοτρώνης, ο Παπαφλέ-
σος και ο Καραϊσκάκης για να τους βοη-
θήσουν.

Έτσι καλός Τούρκος προσπάθησε
να πάρει τα παιδιά από το βουνό, αλλά
τον πυροβόλησε ο Καραϊσκάκης και ο
Κολοκοτρώνης και έτσι σώθηκαν τα
παιδιά και χιτώσαν.

Παράφραση Ημέρα Παιδικού Βιβλίου
2 Απριλίου 2013

3η Ομάδα: "Πόρκατοι" (Ανδρέας, Γιάννης,
Γιώργος, Θεωδώρα)
Στίχος Παραφθοράς: "Τα 3 χουρουνάκια
και ο λύκος"

Μια φορά και έναν καιρό, ήταν
τα 3 χουρουνάκια και πήγαν να βρουν
ένα βιβλίο.

Έψαχναν όμως να πάρουν νερό
από το σπίτι τους και στο δρόμο διγάζαν
πολύ.

Ψάζαν τότε να βρουν νερό στη
θάλασσα, αλλά ήταν αλμυρό και ήταν
λίγο. Εκεί όμως ήταν και ο λύκος και
τα είδε και τα κυνήγησε. Όταν διγάζει
ήπιε νερό από τη θάλασσα. Ήπιε όμως
πολύ και κώφισε. Χίστε ξερός.

Μετά ήρθε η φαφ-χουρούνα
και πήγε τα 3 χουρουνάκια στο σπίτι
και ζήσαν αυτοί καλά και μέν καλύτερα.

Παράφραση Ημέρα Παιδικού Βιβλίου
2 Απριλίου 2013

4η Ομάδα - Δράκοι (Νίκος Α, Νίκος Κ., Θόδωρος)
Στίχος Παραφθοράς: "Ο παπουτσαμένος χέλιος"

Μια φορά και έναν καιρό, ήταν ένας
χέλιος που ήθελε να βρει ένα σπίτι.

Παίζοντας στα κατάρια, βρήκε μία
παράθυρο φράδα σε ένα παράνομο ζουποπιά.
Ακολουθώντας το μουσικό και πήγε στο
παλάτι ενός βασιλιά.

Ο βασιλιάς είχε στον παπουτσαμένο
χέλιο ότι θα τον βρει ένα ζευγάρι κόν-
κινες φράδες και έναν αέτο. Μετά αυτός
θα έπρεπε να πάει να βρει θουαφρούς
για τον βασιλιά.

Ο βασιλιάς έδωσε στον χέλιο, ένα
ζευγάρι φράδες, έναν αέτο και ένα κων-
νέλι και έτσι ξεκίνησε η περιπέτεια του
χέλιου.

Τέλος, δημιουργούν μια αφίσα με τη θεματική του παραμυθιού. Αποφασίζουν ποιος θα κάνει την αφήγηση-παρουσίαση και επιλέγουν το όνομα της ομάδας τους. Στην ολομέλεια ο εκπρόσωπος της ομάδας αφηγείται το παραμύθι της και παρουσιάζει την αφίσα της. Ο

εκπαιδευτικός κατά τη διάρκεια της αφήγησης καταγράφει τα λόγια του παραμυθιού στο μαγνητόφωνο, ώστε να τα απομαγνητοφωνήσει.

Με το πέρας όλων των παρουσιάσεων ρωτάμε την κάθε ομάδα αν θα ήθελε να κάνει κάποιες αλλαγές στο παραμύθι ή να το διατηρήσει όπως είναι και κλείνουμε συνδέοντας τις εργασίες των ομάδων, τις οποίες και εκθέτουμε στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου προς ενημέρωση συμμαθητών και γονιών.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτιά Α3

Μαρκαδόροι-Στυλό

Ξυλομπογιές-Κηρομπογιές

Σχήματα τάνγκραμ

Τι ακολούθησε

Δραματοποίηση των παραμυθιών από τις ομάδες.

Δραστηριότητα μαθηματικών: Βρήκαμε τους κρυμμένους αριθμούς που υπάρχουν στα παραμύθια του σχολείου μας.

Αξιολόγηση

- Οι μαθητές κατάφεραν να αυτοοργανωθούν και να συνεργαστούν.
- Οι μικρότεροι μαθητές βρήκαν στήριξη και βοήθεια από τους μεγαλύτερους.

- Τα παιδιά συνεργάστηκαν μεταξύ τους δίνοντας πρωτοβουλίες και στους πιο αδύναμους.
- Η διαχείριση του χρόνου κινήθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδα.
- Τα παιδιά δημιούργησαν, διόρθωσαν και αφηγήθηκαν τα δικά τους παραμύθια.

Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι στόχοι οι οποίοι είχαν τεθεί στην αρχή της δραστηριότητας επετεύχθησαν, τα παιδιά δημιούργησαν, διασκέδασαν και χάρηκαν την όλη διαδικασία.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, ΦΕΚ 304Β/13-03-2003. Διαθέσιμο από <http://www.pi-schools.gr/programs/depps/>.

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΗΡΘΕ Η ΑΝΟΙΞΗ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Φτιάχνουμε μια ιστορία με πεταλούδες

Διάρκεια δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

11^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας
- Να ενεργοποιηθεί η φαντασία τους
- Να οργανώσουν το λόγο τους φτιάχνοντας δικές τους ιστορίες.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Είχαμε δει στον υπολογιστή, εικόνες εντόμων που ξυπνούν την Άνοιξη. Είχαμε διαβάσει από το ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων Α΄ και Β΄ Δημοτικού την ιστορία <<Οι πεταλουδίτσες>>⁷,

⁷ Βλέπε το κείμενο παρακάτω στις σελίδες 115-116.

είχαμε φτιάξει πεταλούδες, πουλιά, λουλούδια, ηλιαχτίδες και είχαμε δραματοποιήσει την ιστορία.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Από την αρχή του σχολικού έτους δημιουργήθηκαν οι ομάδες εργασίας. Οι ομάδες ήταν 4. Μιλώντας για την Άνοιξη και αφού είχαμε διαβάσει το βιβλίο του Σαμ Γκόντουιν «Εξαφανίστηκε, εξαφανίστηκε η κάμπια. Μια πρώτη ματιά στον κύκλο της ζωής μιας πεταλούδας», δόθηκε στις ομάδες ένα φύλλο εργασίας με τον κύκλο ζωής της πεταλούδας. Τα παιδιά, αφού έκοψαν τις εικόνες, συμφώνησαν για τη σωστή σειρά εξέλιξης, τις κόλλησαν σε χαρτί Α3 και τις ζωγράφισαν. Έπειτα, οι ομάδες δημιούργησαν μια δική τους ιστορία, με αυτές τις πεταλούδες που μόλις είχαν γεννηθεί στο χαρτί τους. Αφού η εκπαιδευτικός κατέγραψε ξεχωριστά την ιστορία κάθε ομάδας, τα παιδιά εικονογράφησαν την ιστορία τους. Στο τέλος, αφού «διάβασαν» τις ιστορίες τους στην ολομέλεια, τις έφτιαξαν βιβλίο με το όνομα: «Μικρές ιστορίες με πεταλούδες» και υπέγραψαν με τα ονόματα των ομάδων τους. Βάλαμε το βιβλίο στη βιβλιοθήκη της τάξης και έγινε ανάγνωση για όλα τα παιδιά.

Η δραστηριότητα έκλεισε από την εκπαιδευτικό λέγοντας τα ονόματα των ομάδων και καλώντας τις πεταλούδες να τις πάρουν μαζί τους χορεύοντας στο δάσος με μουσική από την άνοιξη του Vivaldi.

Εκπαιδευτικές τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Βιβλίο <<Εξαφανίστηκε, εξαφανίστηκε η κάμπια>>

Φύλλο εργασίας με τα στάδια ζωής της πεταλούδας

Χαρτιά Α3, χαρτόνια

Μαρκαδόροι

Ψαλίδια

Κόλλες

Κορδέλες και Διακοσμητικά για το δέσιμο του βιβλίου

Τι ακολούθησε

Κατασκευή από τα παιδιά. Δημιούργησαν τις δικές τους πεταλούδες.

Βιβλιογραφία

1. Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α΄ & Β΄ Δημοτικού. *Το δελφίνι*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
2. Γκόντουιν, Σαμ. *Εξαφανίστηκε, εξαφανίστηκε η κάμπια - μια πρώτη ματιά στον κύκλο ζωής μιας πεταλούδας*. Αθήνα: Πατάκης.
3. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Οι ιστορίες των παιδιών
Ομάδα Παπάκια: Κωνσταντίνος, Ελισάβετ,
Άννα-Μαρία, Νεφέλη

Ήταν μια φορά την Άνοιξη 6 αβγά σε ένα φύλλο δέντρου. Σπάσανε μια μέρα και από μέσα βγήκαν κάμπιες μωρά. Οι κάμπιες μεγάλωσαν, κρύφτηκαν στα κουκούλια τους και μετά από 2 εβδομάδες, εμφανίστηκαν όμορφες πεταλούδες χρωματιστές. Πετούσαν στον ουρανό, χόρευαν, χοροπηδούσαν, γελούσαν, έπαιζαν κρυφτό και φοβόντουσαν τα πουλιά και διάβαζαν βιβλία για τις πεταλούδες. Έπιναν χυμούς από τα λουλούδια. Μια μέρα έφυγαν να πάνε στο δάσος να βρούν για φίλες άλλες πεταλούδες και έντομα.

Ομάδα Άγιοι Βασίληδες:
Ιωάννα, Αποστόλης, Φρόσω, Ευγενία,
Χρήστος

Ήταν μια φορά μια πεταλούδα, που γέννησε τα αβγά της πάνω σε ένα φύλλο φασολιάς. Από μέσα βγήκαν κάμπιες, που μεγάλωσαν και κρύφτηκαν η καθεμιά σε σακούλι. Και ήρθαν πουλιά στο λουλούδι, αλλά αυτές ήταν κρυμμένες. Πρώτη βγήκε μετά από 2 μέρες μια πεταλούδα που τη λέγαν Χριστινούλα, έπινε με το καλάμάκι τους χυμούς των λουλουδιών και για να μην την δουν τα πουλιά, κρυβόταν σε λουλούδια που είχαν ίδιο χρώμα με τα φτερά της. Της άρεσε πολύ να χορεύει και έζησε αυτή καλά και εμείς καλύτερα!

Ομάδα Πεταλούδες:
Μαριάννα, Μελίνα, Μαρία, Άγγελος Δ.

Μια πεταλούδα γέννησε τα αβγά της,στη φωλιά της στο δέντρο. Από τα αβγά που έσπασαν, βγήκαν σκουληκάκια, μεγάλωσαν και κρύφτηκαν το καθένα σε ένα κουκούλι, που όταν κουνήθηκε, βγήκαν από μέσα 7 πεταλούδες. Ήταν όμορφες, με κόκκινο, κίτρινο, φούξια, μωβ και γαλάζιο χρώμα. Πέταξαν και έψαξαν μέρος να γεννήσουν τα δικά τους αβγά και να βρουν λουλούδια να πιουν το νέκταρ. Χόρευαν με τον ήλιο και τον αέρα και αγαπούσαν την Άνοιξη και έψαχναν να βρουν λουλούδια που να έχουν ίδιο χρώμα με τα φτερά τους, για να κρύβονται από τα πουλιά. Τα άλλα έντομα τις ζηλεύουν που είναι όμορφες αλλά αυτές τα αγαπάνε όλα και πετάνε ψηλά!

Ομάδα Τρακτέρ: Γιώργος, Πάβελ, Ίσσα,
Άγγελος Μ.

Μια φορά και ένα καιρό,μια πεταλούδα άφησε τα αβγά της στο φύλλο ενός κρίνου.Μέσα από τα αβγά βγήκαν 6 σκουλήκια, έφτιαξαν κουκούλι και μετά από 2 εβδομάδες βγήκαν καινούριες πεταλούδες. Φοβόντουσαν τα πουλιά και τη βροχή γιατί αν βρέχονταν τα φτερά τους δεν θα μπορούσαν να πετάξουν.Έφτιαξαν φωλιά σε ανακατεμένα χόρτα και έγιναν φίλες με τις πασχαλίτσες και έπαιζαν κρυφτό.Τη νύχτα κοιμόντουσαν και τη μέρα χόρευαν! Και έκαναν και αυτές καινούρια αβγά και έγιναν εκατό οι πεταλούδες! Και ζήσαν αυτές καλά και εμείς καλύτερα!

Οι πεταλουδίτσες

Μια φορά κι έναν καιρό σε μια δροσερή ρεματιά γεννήθηκαν κάμποσες τρελο-πεταλουδίτσες: άσπρες, κίτρινες, γαλάζιες, κόκκινες και παρδαλές με χρωματιστές βούλες. Πετούσαν χαρούμενες εδώ κι εκεί. Ένα φόβο είχαν μονάχα. Φοβόντουσαν τα πουλάκια που τις κυνηγούσαν. Οι καημένες δεν μπορούσαν να χαρούν αμέριμνα τις ομορφιές της Άνοιξης. Ο φόβος του εχθρού βασάνιζε την μικρή τους ύπαρξη.

Μια καλή Ηλιαχτίδα τότε, που λυπήθηκε πολύ τις φτωχές πεταλουδίτσες, θέλησε να τις προστατέψει.

— Μικρές πεταλουδίτσες μου, τους είπε, σαν βλέπετε κίνδυνο να μη σας πιάνει πανικός και τα χάνετε. Κρατάτε την ψυχραιμία σας. Προσπαθήστε σε περίπτωση κινδύνου να βρίσκει η καθεμιά το κατάλληλο καταφύγιο. Και να κρύβεστε.

— Το κατάλληλο καταφύγιο; Και ποιο είναι καλή μας Ηλιαχτίδα;

— Η καθεμιά πρέπει να τρέχει και να κρύβεται στο μέρος, στο λουλούδι, στο φύλλο, που ταιριάζει με το χρώμα της. Με το χρώμα των φτερών της. Τότε ο εχθρός δε θα μπορεί εύκολα να σας ξεχωρίσει.

— Για εξήγησέ μας καλύτερα Ηλιαχτίδα.

— Εσύ για παράδειγμα Κοκκινόφτερη πεταλουδίτσα, να τρέχεις και να κώνεσαι μέσα σε ένα κόκκινο λουλούδι. Σε μια παπαρούνα, σε ένα άνθος ροδιάς, σε ένα κόκκινο γεράνι ή σε ένα κόκκινο τριαντάφυλλο.

— Κι εγώ πού να πηγαίνω; ρώτησε μια λευκή πεταλουδίτσα.

— Εσύ Λευκόφτερη να τρέχεις στα κρίνα ή στα άσπρα τριαντάφυλλα ή τ' άσπρα γαρίφαλα.

— Κι εγώ θα τρέχω στα κίτρινα ανθάκια, στις κίτρινες μαργαρίτες, είπε η Κιτρινόφτερη πεταλουδίτσα.

— Μα βέβαια. Τώρα καταλάβατε όλες το μάθημά σας.

— Καταλάβαμε και σ' ευχαριστούμε, καλή μας Ηλιαχτίδα.

— Για να σ' ευχαριστήσουμε τώρα θα χορέψουμε και θα τραγουδήσουμε προς τιμή σου.

Κι οι χρωματιστές πεταλούδιτσες άρχισαν τότε ένα χαρούμενο πεταχτό χορό, τραγουδώντας.

[...] Ξαφνικά άκουσαν φτερουγίσματα και κάμποσα πουλάκια πέταξαν προς το μέρος τους.

— Κίνδυνος! Κίνδυνος! Κρυφτείτε πεταλούδιτσες!

Τρέξε Κοκκινόφτερη στην Παπαρουνίτσα!

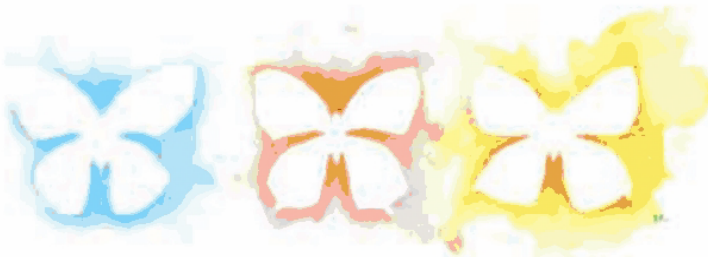
Πέταξε Λευκόφτερη μέσα στ' άσπρο κρίνο!

Κίτρινη, στην κίτρινη τρέξε μαργαρίτα!

Κι εσύ Γαλανόφτερη στο γαλάζιο μενεξέ!

Έτσι τους φώναξε η φίλη τους Ηλιαχτίδα. Κρύφτηκαν οι πεταλούδιτσες. Πέ-
ρασε ο κίνδυνος και ξαναβγήκαν να συνεχίσουν το χορό τους.

Ε. Παλασιόχου - Πετρώνδα

*Δημιουργία ψηφιδωτού έργου: Σπανού Πανωραία,
Γεωργοπούλου Ουρανία*

Τίτλος θεματικής ενότητας

*ΨΗΦΙΔΩΤΟ, ΨΗΦΙΔΩΤΟ, ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΝ ΠΑΛΙΟ ΩΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ, ΨΑΧΝΩ, ΒΡΙΣΚΩ ΚΑΙ ΚΟΛΩ*

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Δημιουργία ψηφιδωτού έργου

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

73° Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να γνωρίσουν την τέχνη των ψηφιδωτών
- Να οικοδομήσουν την έννοια *ψηφίδα* και *ψηφιδωτό*
- Να καλλιεργηθούν αισθητικά και να εκφράσουν δημιουργικά τα συναισθήματά τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Τα παιδιά μελέτησαν ημερολόγιο με ψηφιδωτά του 2013 που είχε κατασκευάσει ο κ. Παπατριανταφυλλόπουλος, ο οποίος επισκέφτηκε το νηπιαγωγείο και μίλησε για την τέχνη του στα παιδιά.

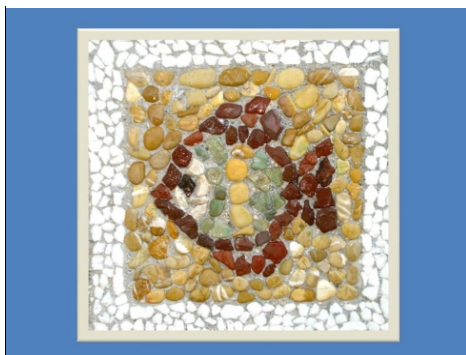
Δημιουργήθηκε στο νηπιαγωγείο συλλογή από βότσαλα και σπόρους. Τα παιδιά κατασκεύασαν ψηφίδες από ζύμη, χώρισαν τις ψηφίδες ανά μέγεθος και χρώμα δουλεύοντας σε ομάδες και ενημερώθηκαν για τα ψηφιδωτά από πηγές (βιβλία, διαδίκτυο κλπ).

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά επιλέγουν χρωματιστές κορδέλες και χορεύουν με μουσική, ταιριάζουν τα χρώματα ανά δύο ή τρία παιδιά και σχηματίζουν δυάδες ή τριάδες. Κάθονται λίγο και συζητούν, ενώ μοιράζονται κάτι ευχάριστο που έκαναν χθες. Στη συνέχεια οι ομάδες συζητούν για να αποφασίσουν τι είδους ψηφιδωτό θα δημιουργήσουν. Κάθε ομάδα επέλεξε το είδος της ψηφίδας και τα σχέδια των ψηφιδωτών, που θα κατασκευάσει.

Δημιουργήθηκε εργαστήριο στην τάξη και κάθε ομάδα εργαζόταν για μικρό χρονικό διάστημα, ωσότου ολοκληρώσει το έργο της. Οι ομάδες τελικά ενεπλάκησαν με όλες τις τεχνικές, σε επόμενες μέρες.

Τα παιδιά πρότειναν τα θέματα για τα ψηφιδωτά και μαζί με τη νηπιαγωγό κατέληξαν στα εξής: Γεωμετρικά σχέδια, Καραβάκι, Πουλί, Ψάρι, Αγγείο. Όταν ολοκλήρωσαν τις εργασίες τους, έδωσαν όνομα στις ομάδες τους: «Χιονάτη», «Τριαντάφυλλο», «Μανιτάρια», «Καραβάκι», «Λουλούδια» και τις παρουσίασαν στην ολομέλεια.

Στην ολομέλεια η νηπιαγωγός συνέδεσε τις ομάδες με μία ιστορία: «Η Χιονάτη είδε από το παράθυρό της ένα καραβάκι να φτάνει. Ήταν οι αγαπημένοι της νάνοι. Οι νάνοι της πρόσφεραν λουλούδια και ένα κατάσπρο τριαντάφυλλο. Η Χιονάτη για να τους ευχαριστήσει μάζεψε μανιτάρια, έφτιαξε μανιταρόσουπα και έζησαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα» και έκλεισε τη συζήτηση.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε δυάδες-τριάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Αλεύρι

Πινέλα

Βότσαλα

Σπόροι

Ζυμαρικά

Ψηφίδες από ζυμάρι

Σανίδες τετράγωνες

Αλάτι

Τι ακολούθησε

Το νηπιαγωγείο συμμετείχε στο Φεστιβάλ Τέχνης στην Αγορά Αργύρη της Πάτρας, με δύο έργα, κατασκεύασαν ενημερωτική αφίσα και παρουσίασαν με το πρόγραμμα παρουσίασης του Υπολογιστή όλα τα έργα τους. Οργανώθηκε Έκθεση στο Πολιτιστικό κέντρο της περιοχής, για την οποία τα παιδιά κατασκεύασαν Πρόσκληση για τους γονείς και αφίσα ενημέρωσης.

Τα παιδιά έστειλαν γράμμα στη δημοτική αρχή για τοποθέτηση των ψηφιδωτών στην πλατεία. Η πρότασή τους έγινε αποδεκτή και τα βοτσαλωτά ψηφιδωτά, που κατασκεύασαν τα παιδιά, τοποθετήθηκαν στο μαντρότοιχο της πλατείας της περιοχής.

Βιβλιογραφία

1. BIGGS, E. (2000). *Εγκυκλοπαίδεια της τέχνης των ψηφιδωτών*. Αθήνα: ΙΩΝ.
2. <http://www.patrasmuseum.gr/> (Αρχαιολογικό Μουσείου Πατρών).
3. Αλγκραντι, Κ. (2001). *ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ: Ψηφιδωτών*. Θεσσαλονίκη: Φλούδας.
4. Βασιλάκη, Π. (2004). Βότσαλα και ...βοτσαλωτά. Στο *Περιοδικό Παράθυρο στην εκπαίδευση του παιδιού*. τεύχος 28. Ιούλιος-Αύγουστος σελ 23-25.
5. Γιαλουράκη, Σ. (2006). Το Πάσχα μέσα από τα έργα τέχνης. Στο *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*. τεύχος 50. σελ.44-48.

6. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
7. Μπαρδάκη, Α. (2004). Ψηφίδες και ψηφιδωτά... ΕΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΤΡΑΣ. Στο *Παράθυρο στην εκπαίδευση του παιδιού*. τεύχος 25.
8. Μπαρδάκη, Α. (2007). ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΑΓΩΓΗ Ταξίδι στην αρχαία Δήλο. Στο *Παράθυρο στην εκπαίδευση του παιδιού*. τεύχος 46. Ιούλιος-Αύγουστος.
9. Ντεκάστρο, Μ. (2008). Σειρά πετάει-πετάει. Στο *Μουσείο*. Αθήνα: Παπαδόπουλος.
10. Παπαντριανταφυλλόπουλου. Κ. (2013). *ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ*.

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Έκρηξη ηφαιστείου

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

Νηπιαγωγείο Κ. Μαζαρακίου

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- ✚ Να αρχίσουν να κατανοούν τη σημασία της παρατήρησης, των πειραμάτων και της περιγραφής για τη μελέτη υλικών και φαινομένων
- ✚ Να ανακαλύπτουν βασικά χαρακτηριστικά γύρω από τη δομή και τις ιδιότητες των υλικών και στο τέλος να εξάγουν τα συμπεράσματά τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση για τα ηφαίστεια, ανίχνευση πρότερων γνώσεων των παιδιών σχετικά με τα ηφαίστεια, προβολή video με έκρηξη

ηφαιστείου και ανάγνωση του βιβλίου «Το συναχωμένο ηφαιστείο» της Ευριδίκης Αμανατίδου.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά χωρισμένα σε τρεις ομάδες (Τελίτσες, Ποντικάκια, Σκαντζοχοιρούληδες) πειραματίζονται με τα υλικά και προσπαθούν να δημιουργήσουν μια έκρηξη. Έχουν στη διάθεση τους πολλά υλικά, ώστε να δημιουργήσουν συνδυασμούς υλικών για να καταφέρουν την αντίδραση.

Παρατηρούν και περιγράφουν τις αλλαγές που γίνονται στα υλικά που επιλέγουν, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες (ανάμειξη-διαλυτότητα, και τελικά έκρηξη υλικών). Όταν γίνεται τελικά η έκρηξη ο ενθουσιασμός είναι μεγάλος και όλες οι ομάδες χρησιμοποιούν τα υλικά αυτά για να επιτύχουν το ίδιο αποτέλεσμα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Νερό

Σαπούνι χεριών

Μαγειρική σόδα

Ξύδι

Κόκκινη τέμπερα

Πορτοκαλάδα

Ηφαιστείο (κατασκευασμένο από υλικά χειροτεχνίας)

Τι ακολούθησε

Ακολούθησε σχολιασμός από τα παιδιά και αξιολόγηση της δραστηριότητας.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Καταιγισμός ιδεών

Ο καταιγισμός ιδεών (brainstorming) είναι ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για τον εκπαιδευτικό και ταυτόχρονα εύκολα εφαρμόσιμο. Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία ανακαλώντας και εκφράζοντας ελεύθερα (χωρίς το άγχος της αξιολόγησης ή της κριτικής) προϋπάρχουσες γνώσεις ή αντιλήψεις για ένα θέμα. Πολλές φορές οι έννοιες που αναφέρονται ίσως και να έχουν λίγη ή καθόλου σχέση με το θέμα, αλλά με αυτό τον τρόπο συλλέγονται ιδέες που ίσως να αξιοποιηθούν σε μεταγενέστερο στάδιο (Βασάλα και Φλογαΐτη, 2002, ΟΕΠΠΕΚ, 2007).

Χρησιμοποιείται στα αρχικά στάδια διερεύνησης ενός ζητήματος, με στόχο τη διερεύνηση των ποικίλων διαστάσεων του, τη διασαφήνιση μιας ή περισσότερων εννοιών, τη διαπίστωση του επιπέδου των μαθητών αλλά και την ανάδειξη τυχόν παρανοήσεων που πιθανόν να έχουν για το θέμα. Μπορεί επίσης να εφαρμοστεί και κατά τη διάρκεια μιας δραστηριότητας διερεύνησης ή επίλυσης προβλήματος (Βασάλα και Φλογαΐτη, 2002) για καθορισμό της μετέπειτα πορείας.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Βασάλα, Π. Φλογαΐτη, Ε. (2002). Ο καταιγισμός ιδεών ως διδακτική τεχνική για την προσέγγιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. *Πρακτικά 1ου Περιβαλλοντικού Συνεδρίου Μακεδονίας*, 1-4 Μαρτίου 2002. Θεσσαλονίκη.

ΟΕΠΠΕΚ. (2007). *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη της Κριτικής Δημιουργικής Σκέψης για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Κουλαϊδής Β. (επιμ.). Αθήνα.

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΑΝΟΙΞΗ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ανοιξιάτικες αισθήσεις

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Βραχναϊϊκών: τμήμα Α2 (βατραχάκια)

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και Γλώσσα

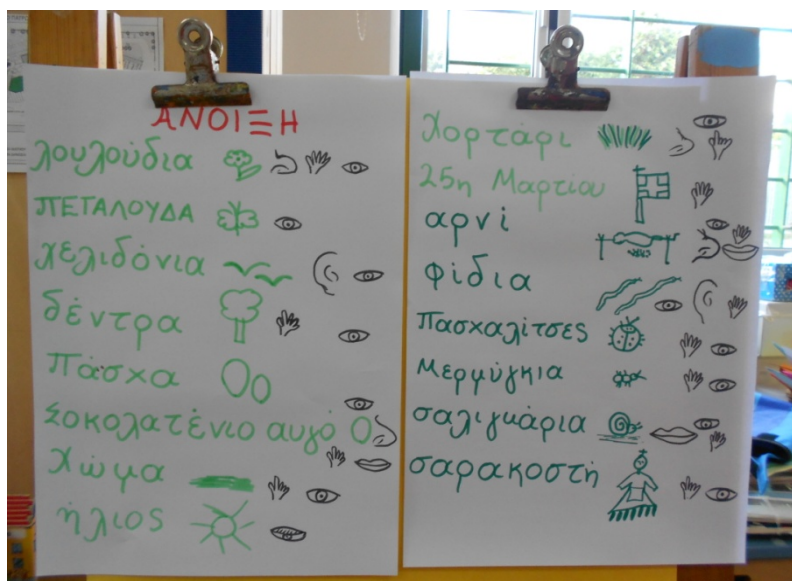
- Να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τον προφορικό τους λόγο
- Να συνειδητοποιούν ότι ο γραπτός λόγος είναι αναπαράσταση της γλώσσας και η εικόνα είναι αναπαράσταση του κόσμου
- Να αντιγράφουν λέξεις που εξυπηρετούν λειτουργικές ανάγκες και ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Πριν τη δραστηριότητα αυτή έχουμε μιλήσει για την άνοιξη, τους μήνες της, τη φύση, τον καιρό, τις γιορτές της άνοιξης, κλπ.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Ξεκινάμε με καταιγισμό ιδεών ζητώντας από τα παιδιά να πουν λέξεις που τους θυμίζουν <<άνοιξη>>. Ακολουθεί καταγραφή των λέξεων σε χαρτί Α3 και όταν τελειώσουμε, δίπλα ζωγραφίζουμε μια εικόνα για να ξέρουμε τι λέει η λέξη.

Στη συνέχεια ρωτάμε τα παιδιά ποια από αυτά που έχουμε γράψει, μπορούμε να τα μυρίσουμε, να τα ακούσουμε, να τα δούμε, να τα γευτούμε ή να τα αγγίξουμε και ζωγραφίζουμε δίπλα από κάθε λέξη μια μύτη, ένα στόμα, ένα αυτί κλπ.

Για να οργανώσουν τα παιδιά καλύτερα στη σκέψη τους το θέμα "άνοιξη" τα παροτρύνουμε να ζωγραφίσουν και να γράψουν αυτά που ο καθένας έχει συνδέσει στο μυαλό του με αυτή, έχοντας ως βοήθεια τον πίνακα αναφοράς που φτιάξαμε. Ο πίνακας αυτός

συμπληρώθηκε και με άλλες λέξεις τις επόμενες μέρες, που βρήκαν τα παιδιά.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Καταιγισμός ιδεών

Ερωτήσεις-απαντήσεις

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

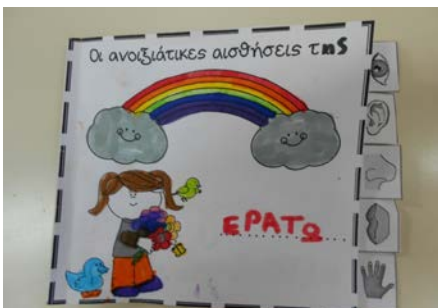
Χαρτί Α3

Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

Δώσαμε σε κάθε παιδί ένα βιβλιαράκι που ετοιμάσαμε από πριν εμείς, στο οποίο έγραψαν και ζωγράρισαν μια λέξη, την οποία βλέπουμε, ακούμε, μυρίζουμε κλπ, ανατρέχοντας στον πίνακα αναφοράς που είχαμε ήδη φτιάξει.

Στο βιβλιαράκι αυτό προεξέχουν εικόνες της μύτης, του στόματος, του ματιού, του χεριού, του αυτιού και λειτουργεί ως ευρετήριο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

1. ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2002). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Σπουδών για το Νηπιαγωγείο. Προγράμματα σχεδιασμού και ανάπτυξης δραστηριοτήτων*. Αθήνα.
2. ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί, Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα.

Αναζητήστε στο διαδίκτυο:

1. http://pro-sxolika.blogspot.gr/2013/04/blog-post_8.html

*Γνωρίζω τα σχήματα μέσα από την τέχνη: Χατζηκέλη
Χαρούλα*

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΣΧΗΜΑΤΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Γνωρίζω τα σχήματα μέσα από την τέχνη

Διάρκεια δραστηριότητας

40 λεπτά περίπου

Σχολείο

Νηπιαγωγείο Μιχοΐου

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να έρθουν σε επαφή με έργα γνωστών ζωγράφων και να αναγνωρίσουν μέσα σε αυτά τα σχήματα
- Να συνεργαστούν αρμονικά μεταξύ τους προκειμένου να δημιουργήσουν ομαδικές εργασίες
- Να μάθουν να εκφράζονται δημιουργικά μέσα από την τέχνη.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Αναζητήσαμε στον υπολογιστή έργα τέχνης με σχήματα, προβολή βίντεο-Μαθαίνω τα σχήματα- Baby Einstein-Discovering

shapes/Learn about shapes with Shawn's Roller Coaster Adventure. Ακρόαση τραγουδιών για τα σχήματα.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Χρησιμοποιώντας την τεχνική του καταιγισμού ιδεών καταγράψαμε λέξεις, που σχετίζονται με τα σχήματα. Έπειτα παρατέθηκαν πλαστικοποιημένες εικόνες με έργα γνωστών ζωγράφων που χρησιμοποιούν γεωμετρικά σχήματα στις δημιουργίες τους όπως: Wassily Kandinsky (ομόκεντροι κύκλοι), Μοντριάν (κάθετες γραμμές), Picasso Pablo (τρίγωνα-το κορίτσι με τις βάρκες), Gustav Klimt, Paul Klee και τα παιδιά αναγνώρισαν τα σχήματα που υπήρχαν στα έργα.

Στη συνέχεια τα παιδιά χωρίστηκαν στις ομάδες τους (Τρίγωνα, Τετράγωνα, Κύκλοι, Ορθογώνια, Κώνοι) και επέλεξαν ένα έργο τέχνης από τα παραπάνω και συζήτησαν για τα συναισθήματα που τους προκαλεί, έφτιαξαν την ιστορία που νομίζουν ότι λέει το έργο και του έδωσαν έναν τίτλο. Τέλος, ο εκπρόσωπος της κάθε ομάδας στην ολομέλεια παρουσίασε το έργο που επέλεξαν, μίλησαν για τα συναισθήματα που τους δημιούργησε, διηγήθηκαν την ιστορία που νόμισαν ότι λέει και τον τίτλο που του έδωσαν. Η εκπαιδευτικός έκλεισε την ολομέλεια καταγράφοντας τις ιστορίες και συνθέτοντας από τους πίνακες μια δική της ιστορία.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Καταιγισμός ιδεών

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί

Μαρκαδόροι

Χαρτόνια

Εικόνες

Τι ακολούθησε

Έφτιαξαν τα παιδιά το δικό τους έργο όπως δέντρο με ομόκεντρους κύκλους που έκοψαν αναπαράγοντας έτσι το έργο του Kadinsky, ζωγράφισαν μιμούμενοι τον Picasso "το κορίτσι με τις βάρκες".

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Περιπετειώδης μύθος με τίτλο “Το λουλούδι που ήθελε να γνωρίσει τη θάλασσα”: Ταβουλάρη Χριστίνα

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΑΝΟΙΞΗ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Περιπετειώδης μύθος με τίτλο “Το λουλούδι που ήθελε να γνωρίσει τη θάλασσα”

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά περίπου

Σχολείο

Νηπιαγωγείο Βελιτσών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να αναπτυχθεί η κριτική και δημιουργική σκέψη των παιδιών
- Να συνδέσουν τον προφορικό με το γραπτό λόγο
- Να συμμετέχουν ενεργά στη δημιουργία της δικής τους ιστορίας μέσα από ομαδική εργασία.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση για την άνοιξη, τους μήνες και τα χαρακτηριστικά της.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Χρησιμοποιώντας την τεχνική του καταιγισμού ιδεών καταγράψαμε λέξεις, που θυμίζουν στα παιδιά άνοιξη. Από όλες όσες είπαν, επέλεξαν μία τη λέξη λουλούδι. Μετά με καταιγισμό ιδεών πάλι καταγράψαμε σημεία, στα οποία μπορεί να βρεθεί ένα λουλούδι και σημεία, στα οποία δεν μπορεί να βρεθεί. Από αυτά επιλέξαμε 5 σημεία που μπορεί να βρεθεί και 5 σημεία που δεν μπορεί να βρεθεί:

ΛΟΥΛΟΥΔΙ

Μπορεί να βρεθεί

Κήπο
Χωράφι
Γλάστρα
Βάζο
Χέρι

Δε μπορεί να βρεθεί

Συρτάρι
Ντουλάπα
Ουρανό
Θάλασσα
Ήλιο

Χρησιμοποιώντας τις παραπάνω λέξεις γράψαμε τον περιπετειώδη μύθο με τίτλο: «Το λουλούδι που ήθελε να γνωρίσει τη θάλασσα». Ξεκινήσαμε με την έναρξη όλων σχεδόν των παραμυθιών «Μια φορά κι έναν καιρό ...» και τα παιδιά πρότειναν τη συνέχεια. Όταν φτιάχναμε δύο προτάσεις, τις διαβάζαμε και προχωρούσαμε στη δημιουργία των επόμενων και ούτω καθεξής.

Τελικά δημιουργήθηκε το παραμύθι, που ακολουθεί:

Το λουλούδι που ήθελε να γνωρίσει τη θάλασσα

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένα λουλούδι που είχε ανθίσει σ' έναν κήπο. Το λουλούδι ήθελε να γνωρίσει τη θάλασσα. Ρώτησε μια μέρα τον ήλιο:

- Ήλιε, θέλω να γνωρίσω τη θάλασσα, είναι μακριά από εδώ;
- Είναι, του είπε ο ήλιος
- Μπορείς να με πας;
- Όχι, δεν μπορώ.

Ρώτησε μετά τον ουρανό:

- Ουρανέ, μπορείς να με πας στη θάλασσα;
- Όχι, δεν μπορώ.

Μια μέρα ένα παιδί βλέπει το λουλούδι και το κόβει. Το πήγε δώρο στη μαμά του. Η μαμά το έβαλε σ' ένα βάζο.

Λέει το λουλούδι στη μαμά:

- Μη με βάζεις εδώ, θέλω να γνωρίσω τη θάλασσα.
- Δεν μπορείς να τη γνωρίσεις, γιατί είναι μακριά: είπε η μαμά.

Όταν όλοι κοιμήθηκαν, το λουλούδι πήγε στη ντουλάπα και τρύπωσε στη ζακέτα του παιδιού. Το πρωί όταν το παιδί φόρεσε τη ζακέτα, έβαλε τα χέρια του στην τσέπη και έπιασε το λουλούδι. Το έβγαλε και το πέταξε στο χωράφι. Το λουλούδι άρχισε να κλαίει.

Το άκουσε ο ουρανός και το ρωτά:

- Γιατί κλαις, λουλουδάκι;
- Εδώ που με πέταξαν θα μαραθώ και δε θα γνωρίσω τη θάλασσα.

Ο ουρανός το λυπήθηκε και του έστειλε ένα σύννεφο. Ανέβηκε το λουλούδι στο σύννεφο και το πήγε στη θάλασσα.

Και έζησε αυτό καλά και εμείς καλύτερα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Καταιγισμός ιδεών

Ερωτήσεις-Απαντήσεις

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί

Μαρκαδόροι

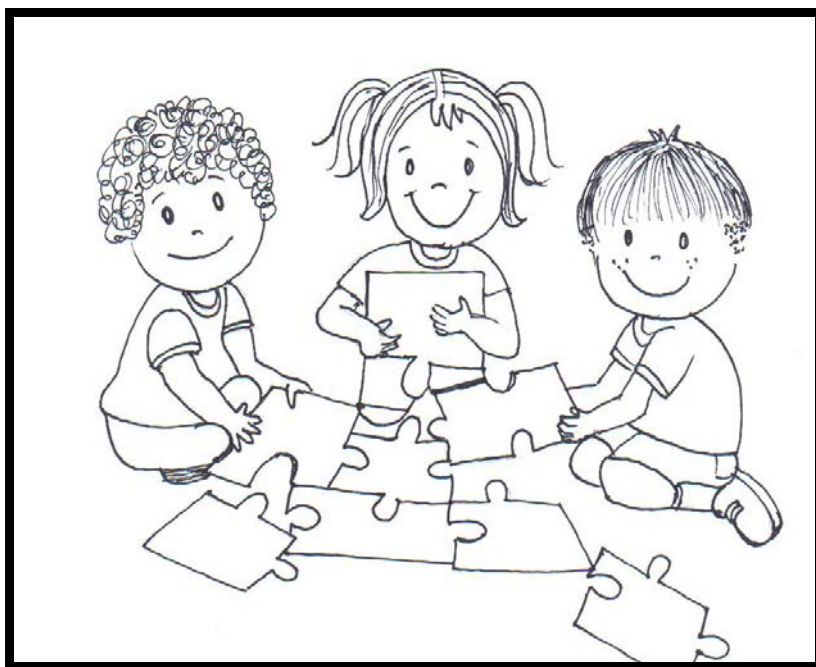
Τι ακολούθησε

Τα παιδιά εικονογράφησαν το παραμύθι που δημιούργησαν και το τοποθέτησαν στη βιβλιοθήκη του σχολείου.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Γραμμή Δράσης

Τα μυθιστορήματα, τα θεατρικά έργα, η ιστορία και άλλα παρουσιάζουν μια αφηγηματική δομή, η οποία εξελίσσεται με το ξεδίπλωμα διαφορετικών επεισοδίων.

Οι γραμμές δράσεις (fortune lines) βοηθούν στην κριτική κατανόηση μιας αφήγησης, καθώς αποδίδουν γραφικά τον τρόπο με τον οποίο διαφοροποιούνται ένα ή περισσότερα χαρακτηριστικά ανά επεισόδιο (ΟΕΤΠΠΕΚ, 2007).

Μια διάσταση, που μπορεί να μεταβάλλεται, είναι τα συναισθήματα των ηρώων μιας ιστορίας.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

ΟΕΤΠΠΕΚ. (2007). *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη της Κριτικής Δημιουργικής Σκέψης για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Κουλαϊδής Β. (επιμ.). Αθήνα.

*Ο άμυαλος ξυλοκόπος και η νεράιδα: Κυριακοπούλου
Αντ. Ιωάννα*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΔΑΣΟΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ο άμυαλος ξυλοκόπος και η νεράιδα

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Οβρυάς: κλασσικό τμήμα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και Γλώσσα

- Να αφηγούνται παραμύθια τηρώντας τη διαδοχική σειρά των γεγονότων
- Να κατανοούν την αφηγηματική δομή ενός παραμυθιού, ότι έχει δηλαδή αρχή, μέση και τέλος
- Να εκφράζουν τις ιδέες- απόψεις τους για μία κατάσταση.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Γενικά συζήτηση για το δάσος, για τα επαγγέλματα που σχετίζονται με αυτό και συγκεκριμένα για τους κινδύνους που το απειλούν, όπως η αλόγιστη και παράνομη υλοτομία.

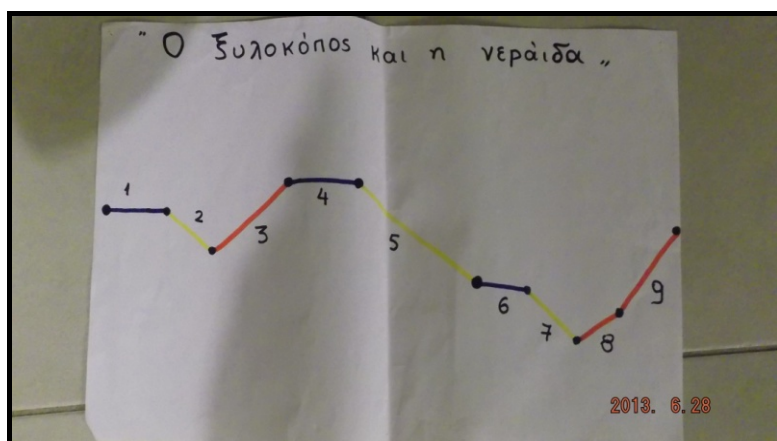
Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Καταρχάς, διηγηθήκαμε το παραδοσιακό παραμύθι "Ο άμυαλος ξυλοκόπος και η νεράιδα" στα παιδιά, όσο πιο παραστατικά μπορούσαμε. Στα παιδιά άρεσε το παραμύθι, διότι αμέσως ζήτησαν να το παίξουμε. Πριν το δραματοποιήσουμε, τα νήπια αναδιηγήθηκαν - αφηγήθηκαν το παραμύθι περιληπτικά, ώστε να το χωρίσουμε σε κάποια βασικά σημεία-επεισόδια που είχαν κάποια δράση. Προέκυψαν τα εξής "επεισόδια"- σκηνές:

1. Ο ξυλοκόπος κόβει ξύλα στο δάσος με το τσεκούρι του (ο "Τσεκούρας")
2. Εμφανίζεται ένας άλλος ξυλοκόπος φτωχός
3. Εμφανίζεται στο φτωχό ξυλοκόπο μία νεράιδα του δάσους, που του χαρίζει χρυσά φλουριά!
4. Ο "Τσεκούρας" γυρνά σπίτι του και βλέπει όνειρο
5. Η νεράιδα μεταμορφώνει τον Τσεκούρα σε βελανίδι πάνω σε δέντρο
6. Το βελανίδι το παίρνει στο ράμφος του ένα πουλί και μετά πέφτει στο χώμα
7. Το βελανίδι μουσκεύει μέσα στο χώμα από τη βροχή και το κλάμα
8. Το βελανίδι γίνεται δέντρο
9. Η νεράιδα μεταμορφώνει τον καρπό σε άνθρωπο ("Τσεκούρα").

Μετά, προτείναμε στα νήπια να σχεδιάσουμε γραμμές σε ένα χαρτί Α3 που να μας βοηθούν να θυμόμαστε το παραμύθι. Συμφωνήσαμε ότι οι γραμμές θα ήταν 3 ειδών: διαγώνια ευθεία με φορά προς τα πάνω για να απεικονίσουμε μία θετική κατάσταση, διαγώνια ευθεία με φορά προς τα κάτω για αρνητική κατάσταση και ευθεία οριζόντια για μία ουδέτερη κατάσταση. Για κάθε είδους γραμμή χρησιμοποιήσαμε διαφορετικά χρώματα, όπως κόκκινο για το θετικό, κίτρινο για το αρνητικό και μπλε αντίστοιχα για το ουδέτερο.

Έτσι προέκυψε η εξής γραφική απεικόνιση:

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Γραμμή δράσης (Fortune lines)

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Το παραμύθι "Ο άμυαλος ξυλοκόπος και η νεράιδα"

Χαρτί μεγέθους Α3

Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

Ακολούθησε δραματοποίηση του παραμυθιού και εικονογράφηση κάθε σκηνής από την περίληψη με εργασία σε ζευγάρια.

Επίσης, με αφορμή το παραμύθι, μπορεί να ασχοληθεί κάποιος με τα στάδια ανάπτυξης του καρπού-σπόρου σε φυτό, καθώς και με τις αλλαγές στα φυτά-δέντρα σε σχέση με τις εποχές.

Τέλος, να σημειωθεί ότι έπειτα από κάποια εξοικείωση, η γραφική απεικόνιση με την τεχνική των γραμμών δράσης ενός παραμυθιού, μιας ιστορίας, ενός θεατρικού έργου ή τραγουδιού, μπορεί να γίνει από τα ίδια τα παιδιά ομαδικά ή ατομικά. Εν συνεχεία, μπορεί να προκύψει μία συζήτηση για τις διαφορετικές οπτικές γωνίες με τις οποίες βλέπουμε και αξιολογούμε μία κατάσταση.

Το παραμύθι: Ο ξυλοκόπος και η νεράιδα

(συγγραφέας η εκπαιδευτικός Ιωάννα Κυριακοπούλου)

Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένας ξυλοκόπος. Ζούσε σε ένα ξύλινο σπίτι στην άκρη ενός δάσους. Κάθε μέρα, από το πρωί μέχρι να σουρουπώσει, πήγαινε βαθιά στο δάσος και έκοβε κάθε λογής δέντρα. Κάποια από τα ξύλα τα βαστούσε για να ανάβει το τζάκι του το βαρύ χειμώνα και άλλα τα πουλούσε στο χωριό για να παίρνει παράδες. Όπου και αν πήγαινε, κουβαλούσε πάντοτε μαζί του το τσεκούρι. Έτσι, όλοι τον φώναζαν «Τσεκούρα». Καυχιόταν, μάλιστα, πως κανείς στο χωριό δεν μπορούσε να του παραβγεί στη σβελτάδα στο κόψιμο.

Μια μέρα που ο Τσεκούρας ήταν στο δάσος, εμφανίστηκε ένας άλλος ξυλοκόπος. Ήταν φτωχός, αδύνατος με κουρελιασμένα ρούχα. Είχε- βλέπεις- έξι στόματα να θρέψει. Ο Τσεκούρας τότε του λέει:

-Να κάνουμε αγώνα, να δούμε ποιος είναι καλύτερος στο τσεκούρι. Όποιος χάσει, δεν ξαναπατά το πόδι του σε τούτο δω το δάσος!

Έτσι κι έκαναν. Ο Τσεκούρας μέσα σε λίγη ώρα είχε σωριάσει καταγής κάθε λογής δέντρα, άλλα θεόρατα και άλλα μικρά. Ο άλλος ξυλοκόπος, με το που σηκώνει το τσεκούρι του, μια νεράιδα του δάσους εμφανίζεται μπροστά του και του λέει:

-Φτωχέ μου άνθρωπε! Ξέρω καλά τη δυστυχία σου. Μην κόψεις κανένα δέντρο. Μόνο γύρνα στο σπίτι σου και δε θα χάσεις.

Ο ξυλοκόπος έτσι κι έκανε. Μόλις έφτασε σπίτι του, αντίκρισε ένα σεντούκι με χρυσά φλουριά! Από τότε τίποτα δεν έλειψε στη φαμίλια του.

Ο Τσεκούρας δεν είχε πάρει χαμπάρι τι είχε συμβεί. Γύρισε σπίτι του ευχαριστημένος για τη νίκη του... Ξάπλωσε να κοιμηθεί και είδε ένα όνειρο. Ήτανε -λέει- όπως πάντα στο δάσος και καθώς έκοβε μια τρυφερή βελανιδιά, άκουσε με παράπονο μια φωνή να του λέει: «Γιατί με πονάς; Άσε με να ζήσω και να καρποφορήσω».

-Μπα! Τι όνειρο ήταν αυτό; Από την κούραση θα' ναι! Χαλάλι όμως! Πολλούς παράδες θα πάρω από τα δέντρα που 'κοφα.

Το πρωί ξεκίνησε για το δάσος. Άρχισε να κόβει αδιάκριτα όποιο δέντρο έβλεπε μπροστά του. Τότε εμφανίστηκε μπροστά του η νεράιδα του δάσους.

-Τσεκούρα! Χρόνια τώρα σκοτώνεις τα δέντρα του δάσους, μεγάλα και μικρά χωρίς να υπολογίζεις τίποτε παρά μόνο τους παράδες!

Απλώνει τότε το μαγικό της ραβδί και τον μεταμορφώνει σε βελανίδι. Σαράντα μέρες και σαράντα νύχτες βρισκόταν το βελανίδι στα κλαδιά του δέντρου. Μια μέρα ξαφνικά βρέθηκε στο ράμφος ενός πουλιού που πετούσε πάνω από το δάσος. Τότε το βελανίδι είδε από ψηλά την ομορφιά του δάσους, τις φωλιές των ζώων και των πουλιών. «Τι κακό έκανα τόσο καιρό;» σκέφτηκε.

Κάποια στιγμή, έπεσε από το στόμα του πουλιού και βρέθηκε στο χώμα. Ένας λαγός που έσκαβε το λαγούμι του, σκέπασε το βελανίδι με χώμα. Ήταν φθινόπωρο. Το βελανίδι άρχισε να κλαίει και να μουσκέυει μες το χώμα. Μετά το βαρύ χειμώνα, σαν έφτασε η άνοιξη, το βελανίδι άνοιξε. Έβγαλε ρίζα, μετά παράρριζα και ένας μικρός βλαστός ξεπετάχτηκε από το χώμα. Ύστερα έβγαλε μικρά πράσινα φύλλα και ανθούς. Το καλοκαίρι είχε γίνει πια ένα καταπράσινο δέντρο βελανιδιάς με καρπούς. Τότε εμφανίστηκε και πάλι η νεράιδα. Ξεχωρίζει το μεγαλύτερο βελανίδι και το μεταμορφώνει σε άνθρωπο. Ήταν ολόιδιος ο Τσεκούρας!

Από τότε ο Τσεκούρας δεν ξανάπιασε τσεκούρι στα χέρια του. Φρόντιζε τα μικρά δέντρα και προστάτευε το δάσος. Κι από τότε έζησε αυτός καλά και εμείς καλύτερα.

Βιβλιογραφία

ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Γραμμή δράσης σε παραμύθι με θέμα την άνοιξη:
Ανδριοπούλου Ελένη*

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΑΝΟΙΞΗ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Γραμμή δράσης σε παραμύθι με θέμα την άνοιξη

Διάρκεια δραστηριότητας

20 λεπτά

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Βραχναϊκών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να διηγηθούν
- Να συνειδητοποιήσουν ότι ο γραπτός λόγος είναι αναπαράσταση της γλώσσας, καθώς και τη σχέση γραπτού και προφορικού λόγου
- Να ξεχωρίσουν τα κύρια σημεία μιας ιστορίας (περίληψη)
- Να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να τα αναπαραστήσουν γραφικά.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Στα πλαίσια σεμιναρίου με θέμα τη δημιουργική γραφή

παραμυθιού μας ζητήθηκε να γράψουν τα παιδιά ένα παραμύθι, αφού τους δώσουμε δύο λέξεις σχετικές με την άνοιξη. Αντί όμως να τις δώσουμε έτοιμες προτιμήσαμε να τις πουν τα παιδιά. Έτσι κάναμε έναν **καταιγισμό ιδεών**.

Την πρώτη φορά είπαν τα παιδιά λέξεις σχετικές με την άνοιξη που τους αρέσουν και τις καταγράψαμε: Ήλιος, Πάσχα, αυγά πασχαλινά, άνοιξη, πεταλούδες, φράουλες, λουλούδια, γιορτή, φίδι, πουλί, αγγούρια.

Τη δεύτερη φορά είπαν λέξεις της άνοιξης που δεν τους αρέσουν και καταγράψαμε κι αυτές: μαρούλια, φράουλες, φίδι, μέλισσες, σάυρες.

Στη συνέχεια διαλέξαμε δύο λέξεις, μία που μας αρέσει, (Ήλιος), και μία που δεν μας αρέσει (φίδι). Με αυτές τις λέξεις και έχοντας θυμηθεί τους κανόνες του λαϊκού παραμυθιού γράψαμε το παραμύθι μας:

Ο ήλιος και το φίδι

Μια φορά κι έναν καιρό, ήταν ένας ήλιος λαμπερός, που κοίταζε κάτω τη γη. Ήταν άνοιξη και η γη ήταν γεμάτη λουλούδια. Μια πεταλούδα τον είδε και του χαμογέλασε. Εκείνος ένιωσε όμορφα κι ωραία. Ήρθε όμως ένα φίδι και τον τρόμαξε πάρα πολύ. Ήθελε να φύγει ο ήλιος για να γίνει πάλι χειμώνας και να ξανακοιμηθεί.

Ο ήλιος ένιωσε πολύ άσχημα κι αρρώστησε. Τότε ήρθε ένα σύννεφο και τον έσφιξε για να τον ζεστάνει. Στη γη όμως έβρεξε και νύχτωσε.

Το φίδι ήταν πολύ χαρούμενο. Τα είχε καταφέρει. Μπήκε στη φωλιά του για να κοιμηθεί. Τα υπόλοιπα ζώα όμως, τα δέντρα και τα

λουλούδια ένιωσαν πολύ άσχημα.

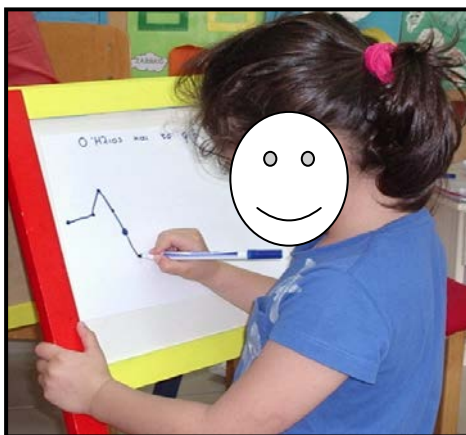
Τότε μαζεύτηκαν όλα μαζί για να δουν τι θα κάνουν. Η πεταλούδα είπε να βάλουν μια πέτρα, μια μεγάλη κοτρόνα μπροστά στην τρύπα του φιδιού, για να μην μπορέσει να ξαναβγεί έξω. Πήγαν λοιπόν η πεταλούδα, η πασχαλίτσα και η σαύρα και έκλεισαν τη φωλιά.

Ύστερα φώναξαν όλοι μαζί τον ήλιο και του είπαν: «Μη φοβάσαι ήλιε, το κλείσαμε το φίδι. Βγες από το σύννεφο». Ο ήλιος βγήκε, έγινε πάλι άνοιξη, βγήκαν πολλά λουλούδια και έζησαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Αφηγηθήκαμε στα παιδιά το παραμύθι «Ο ήλιος και το φίδι», που ήταν παλαιότερο δημιούργημα των ίδιων των παιδιών και τους προτείναμε να φτιάξουμε μια γραμμή συναισθημάτων (γραμμή δράσης).

Τη γραμμή δράσης σε άλλα παραμύθια μέχρι τώρα τη σχεδίαζε η εκπαιδευτικός, ενώ τα παιδιά έδιναν τις οδηγίες.

Αυτή τη φορά όμως κάποιο από τα παιδιά την έφτιαξε και οι υπόλοιποι έλεγαν τα επεισόδια του παραμυθιού.

Η ιδέα τα ενθουσίασε και τα αποτελέσματα ήταν πολύ καλά. Μετά το τέλος υποσχεθήκαμε ότι θα το επαναλάβουμε και με άλλα παραμύθια και ιστορίες.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Γραμμή δράσης

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτιά Α4

Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

Τα παιδιά ζήτησαν να παίξουμε το παραμύθι. Ακολούθησε η δραματοποίησή του.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. Σημειώσεις σεμιναρίου Σχολικής Συμβούλου με θέμα τις τεχνικές διδασκαλίας.
3. Σημειώσεις σεμιναρίου με θέμα τη δημιουργική γραφή παραμυθιού.

*Τα μουσικά όργανα μας λένε το δικό τους παραμύθι:
Γκούσκον Ειρήνη*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

*ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΑΪΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΝ*

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα μουσικά όργανα μας λένε το δικό τους παραμύθι

Διάρκεια δραστηριότητας

25 λεπτά

Σχολείο

13^ο Νηπιαγωγείο Πατρών: Ολοήμερο Τμήμα

**Στόχοι από τις θεματικές ενότητες των «Φυσικών
Επιστημών» & των «Τεχνών - Μουσική»⁸:**

Φυσικές Επιστήμες

Διάκριση των αντικειμένων και των υλικών κατασκευής τους

⁸ Το 13^ο Νηπιαγωγείο συμμετέχει στο «Νέο Πρόγραμμα Σπουδών - Πιλοτική Εφαρμογή, 2011».

- ✚ Να αντιληφθούν και να εκφράσουν τη διαφορά ανάμεσα στα αντικείμενα και τα υλικά κατασκευής τους
- ✚ Να εκφράσουν τις ιδέες τους για απλά φυσικά φαινόμενα

Τέχνες- Μουσική

Ήχος & Ηχόχρωμα

- ✚ Να διακρίνουν διάφορους ήχους και να τους συσχετίσουν με το περιβάλλον από το οποίο προέρχονται
- ✚ Να αντιλαμβάνονται την ποιότητα κάθε ήχου.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα αποτελεί μέρος ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος, που σκοπό είχε τα παιδιά που συμμετείχαν να:

- (α) εξοικειωθούν με την έννοια του μουσείου
- (β) γνωρίσουν τη μουσειοσκευή και
- (γ) κατηγοριοποιήσουν δείγματα ελληνικών παραδοσιακών οργάνων από τη συλλογή του Μουσείου Ελληνικών Παραδοσιακών Μουσικών Οργάνων με κριτήριο «Πώς παράγεται ο ήχος».

Πιο συγκεκριμένα από την παρούσα εκπαιδευτική δραστηριότητα είχε προηγηθεί η 1η Διδακτική Φάση: Προετοιμασία & Προβληματισμός.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες που προηγήθηκαν:

- Χρήση του στοιχείου μύθου «Παραμύθι με το Δοξάρωτας και τη Σημάντρα» (Διγενάκη, 2010).
- Γίνομαι 'ειδικός μουσικολόγος' και δημιουργώ τις δικές μου παρέες μουσικών οργάνων.

- Δημιουργία της ορχήστρας ελληνικών μουσικών οργάνων του κ. Δοξαρώτου.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας (2^η Διδακτική φάση)

Στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να ακούσουν την ιστορία που τα ίδια τα όργανα έχουν να τους πουν (μουσική από 4 διαφορετικά όργανα με διαφορετική ένταση) και μετά να τη «ντύσουν» με λόγια. Εξοικειωμένα τα νήπια με την τεχνική της Γραμμής Δράσης (Fortune Line), κυρίως από τη χρήση της στα παραμύθια, δεν δυσκολεύτηκαν να «ξεδιπλώσουν» τα μουσικά επεισόδια.

Το κάθε μουσικό επεισόδιο ξεκινούσε όταν ξεκινούσε και το επόμενο μουσικό όργανο. Με τη χρήση της τεχνικής αυτής απέδιδαν γραφικά την ένταση (ως φυσικό φαινόμενο, (Hewitt, 2004)) του κάθε μουσικού οργάνου που ακουγόταν σε σύγκριση με το προηγούμενο.

Μετά το τέλος του μουσικού κομματιού τα παιδιά χωρισμένα σε δυάδες ενθαρρύνθηκαν από την εκπαιδευτικό να ντύσουν τη γραμμή δράσης που δημιουργήθηκε με λόγια. Ενδεικτικοί είναι δύο από τους τίτλους των ιστοριών που προέκυψαν από τα παιδιά:

Η λύρα που χάθηκε στο δάσος

Μια φορά κι έναν καιρό, ήταν μια λύρα, που πήγε να παίξει στο δάσος που ήταν κοντά στο σπίτι της. Ενώ έπαιζε ο ήλιος χάθηκε και δεν ήξερε πώς να γυρίσει πίσω. Τότε φοβήθηκε πολύ και άρχισε να κλαίει. Ένα σκιουράκι που άκουσε το κλάμα της την πλησίασε και της είπε: «Μη φοβάσαι όλα θα πάνε καλά. Θέλεις να έρθεις στο σπίτι μου

να μείνεις το βράδυ και το πρωί να σε πάω εγώ στο δικό σου σπίτι;». Έτσι και έγινε το κορίτσι έμεινε το βράδυ στο σπίτι του μικρού της φίλου. Μόλις ο ήλιος βγήκε πάλι το μικρό σκιουράκι οδήγησε τη λύρα στο σπίτι της. Εκείνη το ευχαρίστησε και έζησαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα (Βαγγέλης & Μαρκέλλα).

Η λαλίτσα και οι φίλοι της

Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένα (μουσικό) όργανο που το έλεγαν λαλίτσα. Η λαλίτσα ήταν πολύ στενοχωρημένη, επειδή δεν είχε φίλους. Στο διπλανό χωριό γινόταν μια γιορτή για όλα τα (μουσικά) όργανα και αποφάσισε να πάει και αυτή. Μόλις έφτασε όλοι την κοιτούσαν περίεργα. Μια τρομπέτα ήρθε κοντά της και της ζήτησε να παίξει ένα μουσικό κομμάτι αν ήθελε. Η λαλίτσα πολύ χαρούμενη δέχτηκε. Όταν ξεκίνησε να παίζει, όλοι μαγεύτηκαν από τη μουσική της και ήθελαν να γίνουν φίλοι της. Η λαλίτσα ήταν πολύ χαρούμενη που είχε πια τόσους φίλους και έζησε αυτή καλά και εμείς καλύτερα (Χριστίνα & Νίκος).

Τέλος, μετά από την παρουσίαση των ιστοριών στην ολομέλεια με ψηφοφορία επιλέξαμε να δραματοποιήσουμε την πιο αρεστή στα παιδιά ιστορία.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Γραμμή Δράσης

Εργασία σε дуάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Το cd από το Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Οργάνων
Μουσική από διάφορα όργανα με διαφορετική ένταση
Χαρτιά (A3 & A4)
Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

Μετά το τέλος της δραστηριότητας ακολούθησαν δραστηριότητες, που εντάσσονται στην 3η Διδακτική Φάση: Αξιοποίηση των δεδομένων της επίσκεψης και δόμηση γνώσεων που κατακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της μουσειακής επίσκεψης (Κολιόπουλος, 2004; Γκούσκου & Κολιόπουλος, 2010).

Ενδεικτικές Δραστηριότητες που ακολούθησαν:

- Νέοι επισκέπτες- ελληνικά μουσικά όργανα- στην τάξη μας.

Βιβλιογραφία- πηγές

1. Γκούσκου, Ε. & Κολιόπουλος, Δ. (2010). Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας στους χώρους ενός πανεπιστημιακού μουσείου φυσικής ιστορίας. Στο Τσιτούρη, Α. & Πιτσιάβα, Μ. (Επιμ.) *Πρακτικά Ημερίδας Εκπαιδευτικές δράσεις για την πολιτιστική κληρονομιά και το περιβάλλον 2008-2009*. Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων - Ελληνικό Τμήμα. 72-78.
2. Διγενάκη, Κ. (2010). *Σχεδιασμός και Αξιολόγηση Διδακτικών Δραστηριοτήτων σε Τυπικό και μη τυπικό Περιβάλλον: Η περίπτωση του Ελληνικού Μουσείου Λαϊκών Οργάνων*. Αδημοσίευτη πτυχιακή εργασία. Τμήμα Επιστημών της

Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικίας.
Πανεπιστήμιο Πατρών. Πάτρα.

3. Hewitt, P. (2004). *Οι έννοιες της Φυσικής*. (μτφ) Σηφάκη Ε. & Παπαδόγγονας. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
4. Κολιόπουλος, Δ. (2004). *Η διδακτική προσέγγιση του μουσείου φυσικών επιστημών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΑ ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΜΑΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ο τζιτζίκας και τα μερμήγκια

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

2^ο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και Γλώσσα

Τα παιδιά ενθαρρύνονται να:

- διηγούνται/αφηγούνται, περιγράφουν
- εξηγούν, ερμηνεύουν, βελτιώνουν και εμπλουτίζουν τον προφορικό τους λόγο.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Θεατρική παράσταση με τίτλο «Ο τζιτζίκας και τα μερμήγκια».

Στα πλαίσια των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων τα παιδιά παρακολούθησαν, με ενεργή συμμετοχή στην εξέλιξη του δράματος, στο χώρο του σχολείου, Θεατρική παράσταση από ομάδα

ηθοποιών, που παρουσίασε σε διασκευή το γνωστό μύθο του Αισώπου «Ο τζίτζικας και ο μέρμηγκας».

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Με την τάξη σε ολομέλεια στη γωνιά της συζήτησης, η νηπιαγωγός με κατάλληλες ερωτήσεις ενθαρρύνει τα παιδιά να περιγράψουν τι ένιωθε ο ήρωας Τζίτζικας του θεατρικού έργου που παρακολούθησαν και να θυμηθούν τη σκηνή που συνέβαινε αυτό. Στη συνέχεια προτείνει, για να μην τα ξεχάσουν, να τα σημειώνει η ίδια με γραμμές στον πίνακα. Συμφωνούν να σημειώνει μία γραμμή προς τα πάνω όταν ο ήρωας είναι χαρούμενος, μία γραμμή προς τα κάτω όταν είναι λυπημένος και μία ευθεία γραμμή όταν δεν είναι λυπημένος ή χαρούμενος, αλλά απλά κάνει κάτι π.χ. περπατάει με την αλεπού στο δάσος.

Στη συνέχεια τα παιδιά ενθαρρύνονται να διηγηθούν την ιστορία «διαβάζοντας» τη γραμμή δράσης που σχηματίστηκε, ακολουθώντας τα συναισθήματα του ήρωα και περιγράφοντας τις σκηνές.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Τεχνική της γραμμής δράσης

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί του μέτρου

Μαρκαδόρος

Τι ακολούθησε

Τα παιδιά στην ολομέλεια με ενθάρρυνση της νηπιαγωγού και μέσα από διαλογική συζήτηση συμφώνησαν να δραματοποιήσουν την ιστορία που αφηγήθηκαν στη γραμμή δράσης. Υπάρχει ανάγκη κατασκευής κοστούμιών και διανομής των ρόλων. Οι ρόλοι μοιράζονται ανάλογα με το ποιον ήρωα γράφει το χαρτάκι, που τραβούν τυχαία από ένα καλάθι. Η νηπιαγωγός φροντίζει να υπάρχουν ρόλοι για όλα τα παιδιά. Τα παιδιά στις ομάδες τους, στα τραπεζάκια, επιλέγουν και μοιράζονται διάφορα υλικά κατάλληλα για τις κατασκευές που θέλουν να κάνουν και όταν ολοκληρώσουν, προχωρούν στη δραματοποίηση.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. Σημειώσεις της σχολικής συμβούλου κ.Βοϊνέσκου Ζαχαρούλας για τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές.

Δημιουργία Παραμυθιού

Η τάξη του Νηπιαγωγείου αποτελεί τον πλέον φιλόξενο χώρο για το παραμύθι στη σχολική εκπαίδευση. Η ανάγνωση των παραμυθιών συμβάλει στην ενεργοποίηση προηγούμενης γνώσης, στον εντοπισμό πληροφοριών, στην ερμηνεία πραγμάτων (ΟΕΠΕΚ, 2007), στη δημιουργική συζήτηση, στη δικαιολόγηση των απόψεων, στην καλλιέργεια της φαντασίας, στη γλωσσική ανάπτυξη και σε τόσα άλλα (βλέπε Κουτσοβάνου, Αρβανίτη, (2008)).

Η δημιουργία παραμυθιών είναι εκείνη που συμβάλει με τον πλέον ευχάριστο τρόπο, κατά την άποψη μας, στην καλλιέργεια του λόγου των παιδιών, καθώς μέσα από τη δημιουργία του παραμυθιού αναπτύσσεται η δυνατότητα δημιουργίας ολοκληρωμένων προτάσεων. Μέσα από αυτές τις δημιουργίες κατανοούν τη σχέση προφορικού και γραπτού λόγου και δομείται συντακτικά ο λόγος των παιδιών, έτσι ώστε να βγαίνει νόημα και να είναι ευχάριστο άκουσμα. Τελικά το παιδί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού παράγει λογοτεχνία.

Η δημιουργία και η αφήγηση παραμυθιού είναι εκείνα που θα βοηθήσουν τα παιδιά να γράψουν στη συνέχεια το «Σκέφτομαι και γράφω» στο Δημοτικό Σχολείο.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Κουτσοβάνου Ευγενία, Αρβανίτη-Παπαδοπούλου Τότα (2008). *Βοήθημα για Νηπιαγωγούς. Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Οδυσσέας.

ΟΕΠΠΕΚ. (2007). *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη της Κριτικής Δημιουργικής Σκέψης για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Κουλαϊδής Β. (επιμ.). Αθήνα.

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΑΝΟΙΞΗ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ένα παραμύθι για την Άνοιξη

Διάρκεια δραστηριότητας

20 λεπτά

Σχολείο

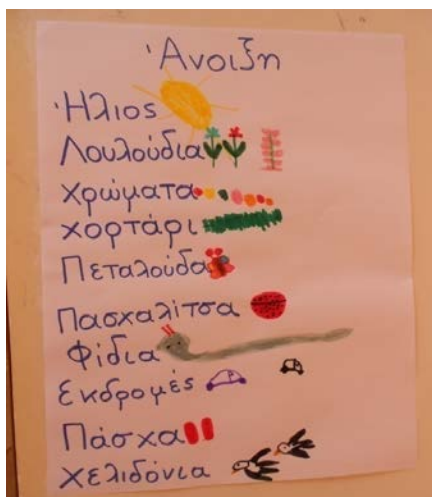
2^ο Νηπιαγωγείο Βραχναϊκών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- ✚ Να δημιουργήσουν τα παιδιά με την ενεργή συμμετοχή τους τα δικά τους κείμενα με υπαγόρευση στην εκπαιδευτικό
- ✚ Να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής
- ✚ Να μάθουν να συνεργάζονται
- ✚ Να αναπτύξουν τη φαντασία τους
- ✚ Να βελτιώσουν και να εμπλουτίσουν τον προφορικό τους λόγο
- ✚ Να μαθαίνουν να βελτιώνουν τα κείμενά τους ακούγοντας το αποτέλεσμα της διόρθωσης-υπαγόρευσης, αναθεωρώντας κατά περίπτωση τις επιλογές λεξιλογίου ή διατύπωσης.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Η Νηπιαγωγός ζήτησε από τα παιδιά να τις πουν λέξεις που έχουν σχέση με την άνοιξη και τις έγραψε πάνω σ' ένα χαρτί. Δίπλα από τη λέξη τα παιδιά ζωγράρισαν.

Η Νηπιαγωγός τους ζήτησε να αποφασίσουν και να διαλέξουν δύο απ' τις λέξεις αυτές για να φτιάξουν το δικό τους παραμύθι. Ύστερα από συζήτηση αποφάσισαν και διάλεξαν τις λέξεις «πεταλούδα» και «λουλούδι».

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας⁹

Τα παιδιά ύστερα από συζήτηση με την εκπαιδευτικό αποφασίζουν να δημιουργήσουν ένα παραμύθι όλα μαζί με τις λέξεις «Πεταλούδα» και «Λουλούδι», που είχαν επιλέξει. Η εκπαιδευτικός γράφει αυτά που τις υπαγορεύουν πάνω σ' ένα μεγάλο χαρτί με

⁹ Η δραστηριότητα αυτή δημιουργήθηκε ύστερα από τη συμμετοχή της εκπαιδευτικού σε σεμινάριο δημιουργικής γραφής οργανωμένο από το Τμήμα Πολιτιστικών Θεμάτων Διεύθυνσης Αχαΐας (Επιμόρφωση-Αρχές Δημιουργικής Γραφής 15/12/2013-Υλικό σεμιναρίου-politismos@dipe.ach.sch.gr)

μούλφι. Κάνει ερωτήσεις στα παιδιά, ώστε ν' ακουστούν πολλές απόψεις για την εξέλιξη του παραμυθιού και να επιλεγούν από τα ίδια τα παιδιά αυτές που από κοινού αποφασίζουν.

«Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένα λουλούδι».

«Και που μπορεί να ήταν αυτό;»: «...στο χωράφι», «...στη γλάστρα».

«Τι να γράψουμε;»: «να γράψουμε στο χωράφι γιατί ήταν αγριολούλουδο». «Συμφωνείτε;», «ναι καλύτερα να γράψουμε στο χωράφι».

«Και πως ήταν;», «ήταν στραβό το κορμάκι του», «ήταν άσχημο», «δεν άνθιζε» και «τι έκανε..., πώς ένωθε;»: «ήταν στενοχωρημένο».

«Και μετά;...»: «ήρθε μία πεταλούδα». «Του είπε κάτι; Τι έγινε στη συνέχεια;»: «έγιναν φίλοι».

Η εκπαιδευτικός με κατάλληλες ερωτήσεις βοηθά τα παιδιά να δομήσουν σταδιακά την εξέλιξη του παραμυθιού. Γράφει ακριβώς αυτό που της υπαγορεύουν τα παιδιά. Στη συνέχεια τους το διαβάζει, προκειμένου να ελέγξουν αν είναι αυτό ακριβώς που ήθελαν να γράψουν και να κάνουν τις απαραίτητες διορθώσεις. Στη δραστηριότητα συμμετέχουν όλα τα παιδιά. Αν στην εξέλιξη του παραμυθιού υπάρχουν περισσότερες από μία προτάσεις, τα παιδιά επιλέγουν μία απ' αυτές, αυτή που τους αρέσει περισσότερο. Αφού τελειώσει το παραμύθι, η εκπαιδευτικός το διαβάζει από την αρχή και ζητάει από τα παιδιά να δώσουν τίτλο στο παραμύθι τους. Το παραμύθι λέγεται:

Το λουλούδι και η πεταλούδα

Μία φορά κι έναν καιρό σ' ένα χωράφι άνθισαν πολλά πολύχρωμα λουλούδια, γιατί ήταν άνοιξη. Κοντά σ' αυτά φύτεψε και

ένα λουλούδι που ήταν διαφορετικό από τα' άλλα. Ήταν στραβό το κορμάκι του και δεν άνθιζε.

Τ' άλλα λουλούδια το κοίταζαν και το κορόιδευαν. Κι αυτό ήταν στενοχωρημένο, γιατί ένιωθε πως ήταν μόνο του χωρίς φίλους.

Ένα πρωινό το πλησίασε μια πολύχρωμη πεταλούδα. Πέταξε γύρω του, αλλά αυτό ήταν σκυμμένο και στεναχωρημένο.

-«Γιατί είσαι στεναχωρημένο;», το ρώτησε η πεταλούδα.

-«Δε με βλέπεις; Είμαι άσχημο. Δε με θέλει κανείς στην παρέα του», απάντησε το λουλούδι.

-«Είσαι πολύ όμορφο», του είπε η πεταλούδα «και όταν ανθίσεις θα γίνεις ομορφότερο».

Η πεταλούδα κάθισε όλη τη μέρα μαζί του και του κράτησε συντροφιά και το βράδυ το ακούμπησε απαλά και κοιμήθηκε μαζί του.

Την άλλη μέρα όταν ξύπνησαν τα λουλούδια, είδαν ένα κατακόκκινο λουλούδι και πάνω του μια πολύχρωμη πεταλούδα.

-«Τι όμορφη παπαρούνα!» είπαν. Η πεταλούδα τούς είπε πως ήταν το λουλούδι που κορόιδευαν και που δεν ήθελαν στην παρέα τους.

Τα λουλούδια ντράπηκαν και κατάλαβαν πως δεν ήταν σωστό αυτό που έκαναν. Ζήτησαν συγνώμη από την παπαρούνα και έγιναν όλοι πολύ καλοί φίλοι. Η πεταλούδα πέταξε χαρούμενη πάνω τους, τα φίλησε, τα χαιρέτησε και πέταξε μακριά σ' άλλα χωράφια.

Και έζησαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Συζήτηση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί Α3

Μολύβι

Γόμα

Τι ακολούθησε

Τα παιδιά δραματοποίησαν το παραμύθι τους, αφού προηγουμένως σημείωσαν με το δικό τους τρόπο πόσοι είναι οι ήρωες, αποφάσισαν και κατέγραψαν ποιο ρόλο θα υποδυθούν, καταγράφοντας σ' ένα χαρτί το όνομά τους και ζωγραφίζοντας το ρόλο τους.

Τα παιδιά εικονογράφησαν το παραμύθι τους, αρίθμησαν τις σελίδες του και έφτιαξαν το εξώφυλλο με κολλάζ. Όταν ετοιμάστηκε, μπήκε στη γωνιά της βιβλιοθήκης και μετά στη δανειστική βιβλιοθήκη.

Αποφασίσαμε όταν συναντηθούμε με τους φίλους μας στο κοντινό Νηπιαγωγείο να τους «διαβάσουμε» το παραμύθι ή να το δραματοποιήσουμε για να το μάθουν.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Παραμύθι, μύθι, μύθι... Λογοθέτη Ανθή, Ντόκα
Αντιγόνη*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΑ «ΔΩΡΑ» ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Παραμύθι, ... μύθι, ... μύθι

Διάρκεια δραστηριότητας

60 λεπτά (20 λεπτά, περίπου, για κάθε φάση της δραστηριότητας:
δημιουργία ιστορίας, δραματοποίηση, δημιουργία βιβλίου)

Σχολείο

Πρότυπο Πειραματικό Νηπιαγωγείο Πανεπιστημίου Πατρών:
Ολοήμερο τμήμα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- ✚ Να συμμετέχουν σε συζητήσεις, να αφηγούνται, να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρηματολογία, να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιο τους και γενικά τον προφορικό τους λόγο
- ✚ Να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως μέσου επικοινωνίας και μεταφοράς πληροφοριών
- ✚ Να εξοικειωθούν με βασικές συμβάσεις της ανάγνωσης.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Αναζήτηση (διαδίκτυο, οικογενειακό περιβάλλον, έντυπο υλικό) και εκμάθηση ποικίλων ποιημάτων και φράσεων έναρξης και λήξης των παραμυθιών (Κόκκινη Κλωστή-Μύθι, μύθι κ.ά.).

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Αφού ψηφίσαμε το αγαπημένο μας ποιηματάκι για την έναρξη των παραμυθιών μας (με πίνακα διπλής εισόδου):

Παραμύθι, μύθι, μύθι, το κουκί και το ρεβύθι,

εμαλώνανε στη βρύση,

πέρασε και η φακή και τα βάζει φυλακή,

μα η φυλακή φωνάζει: «Φακή, βγάλτα, δεν πειράζει!»,

τα παιδιά κατέθεσαν ιδέες για την περαιτέρω επεξεργασία του.

Ενδεικτικές προτάσεις: ζωγραφική, δραματοποίηση, τραγούδι, βιβλίο κ.α.

Αξιοποιώντας τις προτάσεις των παιδιών, προτείναμε τη δημιουργία μιας ιστορίας με τίτλο: "*Παραμύθι, μύθι, μύθι*", με στόχο τον εμπλουτισμό της γωνιάς της βιβλιοθήκης μας.

Με την τεχνική «παραμύθια χωρίς τέλος», ξεκινήσαμε με μια πρόταση την ιστορία μας (σύμφωνα με το συνηθισμένο μοτίβο της αφήγησης): «Μια φορά κι έναν καιρό σε μια μακρινή χώρα ζούσαν...», την οποία κλήθηκαν να συνεχίσουν τα παιδιά. Στην ολομέλεια τα παιδιά κατέθεσαν τις δικές τους προτάσεις, ώστε να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί η πλοκή της αυτοσχέδιας ιστορίας. Η ιστορία, που προέκυψε βάσει των προτάσεων των παιδιών, είναι η εξής:

«Μια φορά κι έναν καιρό σε μια μακρινή χώρα, που ζούσαν τα όσπρια, ζούσαν και το κουκί και το ρεβύθι.

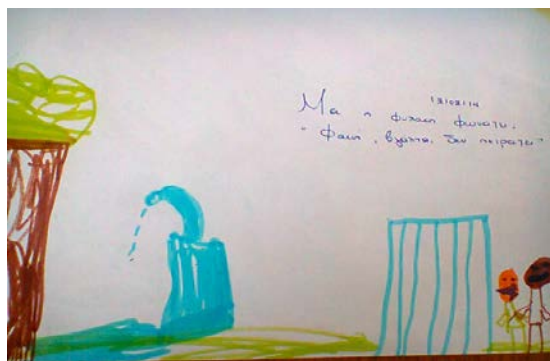
Συνεχώς μάλωναν και μιαν ημέρα μαλώσανε και στη βρύση, γιατί ήθελαν να πάρουν και οι δύο πρώτοι νερό.

Την ώρα που μάλωναν περνάει η φακή και τους λέει: «Τι μαλώνετε συνέχεια και κάνετε τόση φασαρία; Γρήγορα στη φυλακή!». Και τους πήγε σε μια φυλακή με μεγάλα κάγκελα.

Αλλά η φυλακή δεν τα ήθελε, γιατί έκαναν πολύ φασαρία και είπε στη φακή να τα βγάλει γρήγορα και να τα πάει αλλού.

Και έζησαν όλα τα όσπρια καλά και εμείς καλύτερα».

Στη συνέχεια χωριστήκαμε σε 4 ομάδες που αντιστοιχούν στα 4 γενικά αφηγηματικά επεισόδια του ποιήματος (1: Παραμύθι, μύθι, μύθι, το κουκί και το ρεβύθι, 2: εμαλώνανε στη βρύση, 3: πέρασε και η φακή και τα βάζει φυλακή, 4: μα η φυλακή φωνάζει: «Φακή, βγάλτα, δεν πειράζει!»). Για το παραμύθι μας τα αφηγηματικά επεισόδια

αντιστοιχούν στα εξής στάδια: 1: *Μια φορά κι έναν καιρό σε μια μακρινή χώρα, που ζούσαν τα όσπρια, ζούσαν και το κουκί και το ρεβύθι.* 2: *Συνεχώς μάλωναν και μιαν ημέρα μαλώσανε και στη βρύση, γιατί ήθελαν να πάρουν και οι δύο πρώτοι νερό.* 3: *Την ώρα που μάλωναν περνάει η φακή και τους λέει: «Τι μαλώνετε συνέχεια και κάνετε τόση φασαρία; Γρήγορα στη φυλακή!».* Και τους πήγε σε μια φυλακή με μεγάλα κάγκελα. 4: *Αλλά η φυλακή δεν τα ήθελε γιατί έκαναν πολύ φασαρία και είπε στη φακή να τα βγάλει γρήγορα και να τα πάει αλλού. Και έζησαν όλα τα όσπρια καλά και εμείς καλύτερα.*

Για το χωρισμό των ομάδων αξιοποιήσαμε τις ομάδες που είχαν ήδη συγκροτηθεί, στο συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (Ομάδες: Αέρας, Νερό, Γη, Φωτιά). Κάθε ομάδα ανέλαβε να δραματοποιήσει το επεισόδιό της, αφού συγκεντρώσαμε ποικιλία υλικών (υφάσματα, καρεκλάκια κ.ά.), απαραίτητων γι' αυτό το σκοπό. Η δραματοποίηση συνοδεύτηκε από κατάλληλα μουσικά ακούσματα.

Μετά τη δραματοποίηση των επεισοδίων, ακολούθησε η εικονογράφηση τους από τις ομάδες εργασίας, που συνοδεύονταν από γραπτό κείμενο (υπαγόρευση στην εκπαιδευτικό που λειτουργεί ως γραφέας), προκειμένου να δημιουργηθεί το βιβλίο μας. Το εξώφυλλο

και η βιβλιοδεσία υλοποιήθηκε στην ολομέλεια, με τη βοήθεια όλων των ομάδων εργασίας.

Ακολούθησε «ανάγνωση» του βιβλίου μας.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Τεχνική «παραμύθια χωρίς τέλος»

Εργασία σε ομάδες

Δραματοποίηση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Μαρκαδόροι

Χαρτιά A4 και χρωματιστά χαρτόνια

Είδη γραφιστικής

Κορδέλα

Τι ακολούθησε

Αποφασίσαμε το δανεισμό του βιβλίου στα σπίτια των παιδιών (ορισμένη ημέρα για κάθε παιδί), ώστε οι γονείς και το οικογενειακό τους περιβάλλον να γνωρίσουν τη δημιουργία μας και το αγαπημένο μας ποιηματάκι για την έναρξη των παραμυθιών, που σχετίζεται άμεσα με την προφορική παράδοση του τόπου μας.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

1. Άλκηστις. (1998). *Το βιβλίο της δραματοποίησης*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
2. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα*

*σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ.
ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.*

3. Κουλεντιανού, Μ. (2007). *Νανουρίσματα, Ταχταρίσματα, Παινέματα, Πρωτοβαδίσματα, Χελιδονίσματα*. Αθήνα: Θυμάρι.
4. Ροντάρι, Τ. (1985). *Γραμματική της φαντασίας*. Αθήνα: Τεκμήριο.

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Δασο-ιστορίες

Διάρκεια δραστηριότητας

40 λεπτά

Σχολείο

28^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να διηγούνται/αφηγούνται τη δική τους ιστορία
- Να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τον προφορικό τους λόγο
- Να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας στην ομάδα και να επικοινωνούν μεταξύ τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση σχετικά με το δάσος

Προβολή εικόνων με δάση της πατρίδας μας και άλλων χωρών

Καταγραφή λέξεων του δάσους (λεξιλόγιο δάσους) και επιλογή αυτών που θα γραφούν στις καρτέλες

Παιχνίδι με τις καρτέλες: "Φτιάχνω τη δική μου πρόταση".

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Η εκπαιδευτικός έχει τοποθετήσει καρτέλες με εικόνες-λέξεις του δάσους πάνω σε ένα χαρτόνι από την ανάποδη μεριά τους. Τα παιδιά καθισμένα ανά ομάδα στη γωνιά της συζήτησης καλούνται μία-μία ομάδα (Πουλιά, Δέντρα, Ζώακια κ.λ.π.) να επιλέξει τρεις κάρτες τυχαία και αφού καθίσει στο δικό της χώρο, να συνεργαστεί και να φτιάξει μία ιστορία χρησιμοποιώντας τις εικόνες-λέξεις που επέλεξε. Η Νηπιαγωγός αναλαμβάνει την καταγραφή των Δασο-ιστοριών, όπως υπαγορεύονται από τα παιδιά.

Στην ολομέλεια τα παιδιά διηγούνται τις ιστορίες τους στις υπόλοιπες ομάδες. Τις εργασίες κλείνει η εκπαιδευτικός συνθέτοντας τα έργα των παιδιών.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Καρτέλες με εικόνες-λέξεις
μαρκαδόροι
χαρτιά Α4

Τι ακολούθησε

Εικονογράφηση των Δασο-ιστοριών από τις ομάδες, Δραματοποίηση των Δασο-ιστοριών, Δημιουργία βιβλίου «Οι Δάσο-ιστορίες μας».

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Δημιουργία παραμυθιού από τα παιδιά

Διάρκεια δραστηριότητας

20 λεπτά

Σχολείο

3^ο Νηπιαγωγείο Παραλίας

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να εξηγούν, να ερμηνεύουν και να περιγράφουν
- Να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν το προφορικό τους λόγο με αυθόρμητη έκφραση ιδεών
- Να συνεργαστούν
- Να ενθαρρύνονται να εκφράζονται ελεύθερα και να δημιουργούν.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση με τα παιδιά για την άνοιξη.

Έγιναν διάφορες δραστηριότητες όπως παρακολούθηση βίντεο με τη ζωή των εντόμων και των πουλιών, αφήγηση παραμυθιών και ποιημάτων με θέμα την Άνοιξη, αφήγηση παραδοσιακών ποιημάτων για το μήνα Μάιο με έντονες ανοιξιάτικες εικόνες.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Παίρνοντας αφορμή από την Άνοιξη, αποφασίσαμε να γράψουμε ένα παραμύθι. Από τον καταιγισμό ιδεών με θέμα την Άνοιξη αφού καταγράψαμε όλες τις απαντήσεις, τα παιδιά διάλεξαν 2 λέξεις από αυτές, που ήταν πρώτες στις προτιμήσεις των παιδιών: χελιδόνι και πεταλούδα. Κατόπιν κάναμε στα παιδιά ερωτήσεις ανοιχτού τύπου:

Π.χ. Πού ζούσε η πεταλούδα;

Πού συνάντησε το χελιδόνι;

Ήταν φίλοι από την αρχή; Γιατί δεν ήταν;

Γιατί το κορόιδευε; Στενοχωριόταν το χελιδόνι;

Τι μπορεί να συμβεί σε μια πεταλούδα που πετά χωρίς να προσέχει;

Πώς το χελιδόνι τη βοήθησε;

Τι έγινε στο τέλος;

Καταγράψαμε όλες τις απαντήσεις και στη συνέχεια αφού τις διαβάσαμε στα παιδιά, διαλέξαμε αυτές που μας άρεσαν περισσότερο και δημιουργήσαμε το παραμύθι με τίτλο «Το χελιδόνι και η πεταλούδα».

Ακολουθήσαμε τους βασικούς κανόνες γραφής του παραδοσιακού παραμυθιού. Δηλαδή, το κακό τιμωρείται, το καλό ανταμείβεται και η δικαιοσύνη επικρατεί.

Η πεταλούδα και το χελιδόνι

Μια φορά και έναν καιρό ήταν μια πεταλούδα. Ζούσε σ' ένα δάσος μαζί με τις φίλες της. Όλη τη μέρα πετούσε και ρουφούσε τη γύρη από τα λουλούδια.

Μια μέρα εκεί που πετούσε συνάντησε ένα χελιδόνι. Μόλις η πεταλούδα το είδε, είπε: «Πώς είσαι έτσι μαύρο; Γιατί η ουρά σου είναι κομμένη στα δύο; Κοίτα τα δικά μου φτερά τι όμορφα που είναι. Όλοι με καμαρώνουν, όταν πετάω». «Καλή μου πεταλούδα», είπε το χελιδόνι, «κάθε πλάσμα έχει τη δική του ομορφιά και όλα είναι χρήσιμα». Η πεταλούδα το κοίταξε κοροϊδευτικά και έφυγε.

Δεν πέρασαν πολλές μέρες και ένας άνθρωπος πήγε στο δάσος να πιάσει πεταλούδες με την απόχη του. Έπιασε και την όμορφη πεταλούδα την ώρα που καθόταν πάνω σε μία μαργαρίτα. Την έκλεισε σε ένα δίχτυ για να την πάρει μαζί του. Η πεταλούδα προσπάθησε να βγει από το δίχτυ, αλλά δεν τα κατάφερε και άρχισε να ζητά βοήθεια.

Το χελιδόνι που πετούσε εκεί κοντά άκουσε τη φωνή της και πέταξε προς το μέρος της. Προσπάθησε και έσκισε με το ράμφος του το δίχτυ και ελευθέρωσε την πεταλούδα.

«Καλό μου χελιδόνι», του είπε εκείνη, «σε ευχαριστώ που με βοήθησες. Ήταν λάθος μου να σε πληγώσω με τα λόγια μου. Θέλεις να γίνουμε φίλοι;». «Θέλω», είπε με χαρά το χελιδόνι.

Από εκείνη τη μέρα έγιναν αχώριστοι. Πετούσαν από λουλούδι σε λουλούδι, ανέβαιναν ψηλά στον ουρανό και έπαιζαν κρυφτό με τα λουλούδια. Και έζησαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου-Απαντήσεις

Καταιγισμός ιδεών

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Πίνακες αναφοράς

Χαρτί

Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

- Αναδιήγηση του παραμυθιού και δραματοποίηση
- Εικονογράφηση του παραμυθιού
- Τοποθέτηση στη δανειστική βιβλιοθήκη μας
- Παρουσίαση του παραμυθιού μας στην Δ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Τα παιδιά γράφουν «παραδοσιακά» παραμύθια:
Αναστασοπούλου Παρασκευή, Καραχάλιου
Σπυριδούλα*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά γράφουν «παραδοσιακά» παραμύθια

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

3^ο Νηπιαγωγείο Παραλίας

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και Γλώσσα

α) προφορική επικοινωνία

- Να εξηγούν και να ερμηνεύουν
- Να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρηματολογία
- Να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τον προφορικό τους λόγο

β) Ανάγνωση

- Να ακούν και να κατανοούν μια διήγηση ή άλλα απλά κείμενα που κάποιος τους διαβάζει δυνατά

γ) Γραφή και γραπτή έκφραση

✚ Να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως μέσου ανάπτυξης ιδεών, μεταφοράς πληροφοριών και ως πηγή ευχαρίστησης και απόλαυσης.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Τα τελευταία 4 χρόνια στο Νηπιαγωγείο ασχολούμαστε με το λαϊκό παραμύθι.

Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα εκείνες τις μέρες επεξεργαζόμασταν στην τάξη την Άνοιξη σαν κύρια θεματική ενότητα. Έγιναν διάφορες δραστηριότητες από τα παιδιά όπως αφήγηση παραμυθιών, διαβάσαμε παραδόσεις, παροιμίες, αινίγματα για την Άνοιξη και δουλέψαμε πάνω στα καιρικά φαινόμενα και τα αποδημητικά πουλιά.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Με αφορμή το θέμα για την Άνοιξη αποφασίσαμε να γράψουμε ένα παραμύθι.

Από τον πίνακα με τον καταιγισμό ιδεών, τα παιδιά επιλέγουν δύο λέξεις: χελιδόνι και χρώμα (η επιλογή έγινε με βάση την προτίμηση της πλειοψηφίας των παιδιών).

Ακολουθούν ερωτήσεις ανοικτού τύπου από τη Νηπιαγωγό και απαντήσεις από τα παιδιά. Π.χ.

« Από πού ήρθε το χελιδόνι;»

« Θέλετε να είναι χαρούμενο ή λυπημένο;»

« Γιατί είναι λυπημένο;»

«Τι δεν του άρεσε;»

«Γιατί δεν του άρεσε το χρώμα του;»

«Τι χρώμα θα ήθελε να είναι;»

«Από πού θα μπορούσε να πάρει το κίτρινο χρώμα;»

«Τι συνέβη, όταν τελικά πήρε το χρώμα που ήθελε;»

«Γιατί η χελιδόνα δεν το αγάπησε αμέσως;»

«Πώς κατάλαβε τι έφταιγε;»

«Τι λύση βρήκε;»

«Τι έγινε στο τέλος;».

Στη συνέχεια γίνεται καταγραφή όλων των απαντήσεων και ιδεών των παιδιών. Αν είναι πολλές οι ιδέες, επιλέγονται ανάλογα με τις προτιμήσεις των παιδιών. Επιλέγεται αυτό που προτιμούν τα περισσότερα παιδιά.

Στη γραφή του παραμυθιού ακολουθούμε τους βασικούς κανόνες του παραδοσιακού παραμυθιού (3 δοκιμασίες, το κακό τιμωρείται, το καλό ανταμείβεται, η δικαιοσύνη επικρατεί στο τέλος).

Το παραμύθι καθαρογράφεται από τη Νηπιαγωγό και το αφηγείται ολοκληρωμένο στα παιδιά. Τα παιδιά στο τέλος δίνουν τον τίτλο: «Το χελιδόνι, που ήθελε να αλλάξει χρώμα».

Αντίστοιχα με τον ίδιο τρόπο γράφτηκε από τα παιδιά το παραμύθι «Το κόκκινο τριαντάφυλλο».

Από τον καταιγισμό ιδεών με θέμα την Άνοιξη, τα παιδιά επέλεξαν τις λέξεις χελιδόνι και τριαντάφυλλο. Ακολούθησαν ερωτήσεις ανοικτού τύπου από τη Νηπιαγωγό και απαντήσεις από τα παιδιά.

«Τι ήθελε το χελιδόνι από το τριαντάφυλλο;»

«Γιατί χρειαζόταν τα πέταλά του;»

«Τι απάντησε το τριαντάφυλλο;»

«Τι έκανε το χελιδόνι;»

«Τι σκέφτηκε το τριαντάφυλλο;»

«Τι έκανε στο τέλος το χελιδόνι;».

Όλη η διαδικασία που προηγείται και ακολουθεί είναι η ίδια με το προηγούμενο παραμύθι.

Το κόκκινο τριαντάφυλλο

Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένα κόκκινο τριαντάφυλλο. Βρισκόταν στον κήπο ενός σπιτιού. Εκεί ήταν και πολλά άλλα κίτρινα τριαντάφυλλα. Ήταν το μοναδικό κόκκινο τριαντάφυλλο του κήπου.

Μια μέρα ήρθε στον κήπο ένα χελιδόνι. Μόλις είδε το κόκκινο τριαντάφυλλο, σκέφτηκε να κόψει τα πέταλά του. Ήθελε να φτιάξει ένα πάπλωμα για να σκεπάσει τα νεογέννητα μικρά του. Όταν το χελιδόνι έσκυψε και έκοψε με το ράμφος του ένα πέταλο, το τριαντάφυλλο του είπε με ανθρώπινη λαλιά: «Μην κόβεις σε παρακαλώ τα πέταλά μου γιατί με πονάς». «Μα θέλω να σκεπάσω τα μικρά μου», του είπε το χελιδόνι. Το τριαντάφυλλο που ήθελε να το βοηθήσει, του είπε: «Γιατί δεν ζητάς μερικά φύλλα από το δέντρο που στέκεται πλάι μου; Έχει τόσα πολλά που μπορεί να σου δώσει».

Τότε το χελιδόνι πέταξε στο δέντρο και του ζήτησε μερικά φύλλα. Εκείνο του έδωσε αρκετά μεγάλα, καταπράσινα φύλλα για να φτιάξει το πάπλωμα που ήθελε.

Το τριαντάφυλλο όμως επειδή είχε καλή καρδιά ήθελε και αυτό να δώσει κάτι στο πουλί. Σκέφτηκε λοιπόν να του δώσει άλλα δυο πέταλα, να τα κάνει μαξιλάρια για τα μικρά κεφάλια των πουλιών.

Το χελιδόني χάρηκε πολύ με το δώρο του φίλου του και του χάρισε ένα φτερό από την ψαλιδωτή ουρά του. Με αυτό το τριαντάφυλλο θα έκανε σκιά τις ζεστές μέρες του καλοκαιριού, για να μην το κάψει ο ήλιος.

Και ζήσαμε εμείς καλά και το τριαντάφυλλο καλύτερα.

Το χελιδόني, που ήθελε να αλλάξει χρώμα

Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένα χελιδόني. Μόλις είχε έρθει από τις ζεστές χώρες για να περάσει εδώ το καλοκαίρι. Ήταν κουρασμένο, γιατί πετούσε αδιάκοπα πολλές μέρες. Ήταν λοιπόν κακόκεφο και δεν του άρεσε τίποτα. Μα πιο πολύ δεν του άρεσε, που ήταν μαύρο. «Βαρέθηκα» έλεγε «να μου λένε όλοι ότι είμαι μαύρο σαν τηγάνι. Και το άσπρο σαν βαμβάκι είναι τόσο λίγο».

Στα ταξίδια του είχε γνωρίσει πολλά διαφορετικά πουλιά με υπέροχα χρώματα. Ο κύκνος, ο πελαργός, το αηδόني, η κιτρινοσουσουράδα, ο τσαλαπετεινός. Δεν μπορούσε να ξεχάσει τα παγώνια με την πολύχρωμη ουρά, που είχε δει σε ένα πάρκο.

Καθώς πετούσε πάνω από ένα λιβάδι με κίτρινες μαργαρίτες, σκέφτηκε ότι θα του άρεσε να γίνει κίτρινο. Παρακάλεσε τις μαργαρίτες να του δώσουν λίγο από το χρώμα τους για να βάψει τα φτερά του. «Έλα φτερούγισε πάνω μας και τα φτερά σου θα βαφτούν κίτρινα από τη γύρη», του είπαν. Έτσι κι έκανε. Το χελιδόني άλλαξε χρώμα. Ξαφνικά φύσηξε το αεράκι της Άνοιξης και το χρώμα του έγινε πάλι μαύρο.

Τότε πήγε στον ήλιο. «Ήλιε μου», του είπε «δος μου μερικές ηλιαχτίδες σου, για να γίνω κίτρινο σαν εσένα». Και ο ήλιος του

έδωσε. Όμως μετά από λίγο σύννεφα μαζεύτηκαν στον ουρανό και το χελιδόνι έχασε το λαμπερό του χρώμα.

Στενοχωρημένο πήγε στα μικρά παπιά που εκείνη την ώρα έκαναν μπάνιο στη λίμνη και τους ζήτησε μερικά φτερά για να γίνει κίτρινο σαν και αυτά. Εκείνα του έδωσαν. Το χελιδόνι ξετρελάθηκε από τη χαρά του. Πετούσε εδώ και εκεί και τιτίβιζε χαρούμενο. Ξαφνικά είδε να πετάει δίπλα του μια χελιδόνα. Ήταν η πιο όμορφη χελιδόνα του κόσμου. Την αγάπησε με την πρώτη ματιά. Όσο όμως και αν προσπαθούσε να την πλησιάσει, εκείνη δεν του έδινε καμία σημασία. «Μα πως είναι δυνατόν», σκέφτηκε «αφού είμαι τόσο όμορφος».

Άκουσε τότε φωνές παιδιών που έλεγαν: «Κοιτάξτε ένα καναρίνι. Ελάτε να το πιάσουμε». Τρομαγμένο, πέταξε ψηλά. Κατάλαβε, γιατί η χελιδόνα δεν το πλησίαζε. Τώρα έμοιαζε με καναρίνι και όχι με χελιδόνι. Άρχισε να πετάει γρήγορα και να κουνάει τα φτερά του πολύ δυνατά, ώσπου έπεσαν όλα τα κίτρινα φτερά.

Την άλλη μέρα πήγε και κάθισε στα σύρματα. Εκεί είδε την όμορφη χελιδόνα. Εκείνη μόλις το είδε, το αγάπησε αμέσως. Έφτιαξαν την χελιδονοφωλιά τους και έζησαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ερωτήσεις ανοικτού τύπου και απαντήσεις

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Πίνακες αναφοράς

Χαρτί

Τι θα ακολουθήσει

Εικονογράφηση των παραμυθιών σε βιβλίο από τα παιδιά (ομάδες ή ατομικά).

Αναδιήγηση των παραμυθιών από τα παιδιά.

Δραματοποίηση και παρουσίαση των παραμυθιών στο κλασικό τμήμα.

Τα παραμύθια μπαίνουν στη δανειστική βιβλιοθήκη.

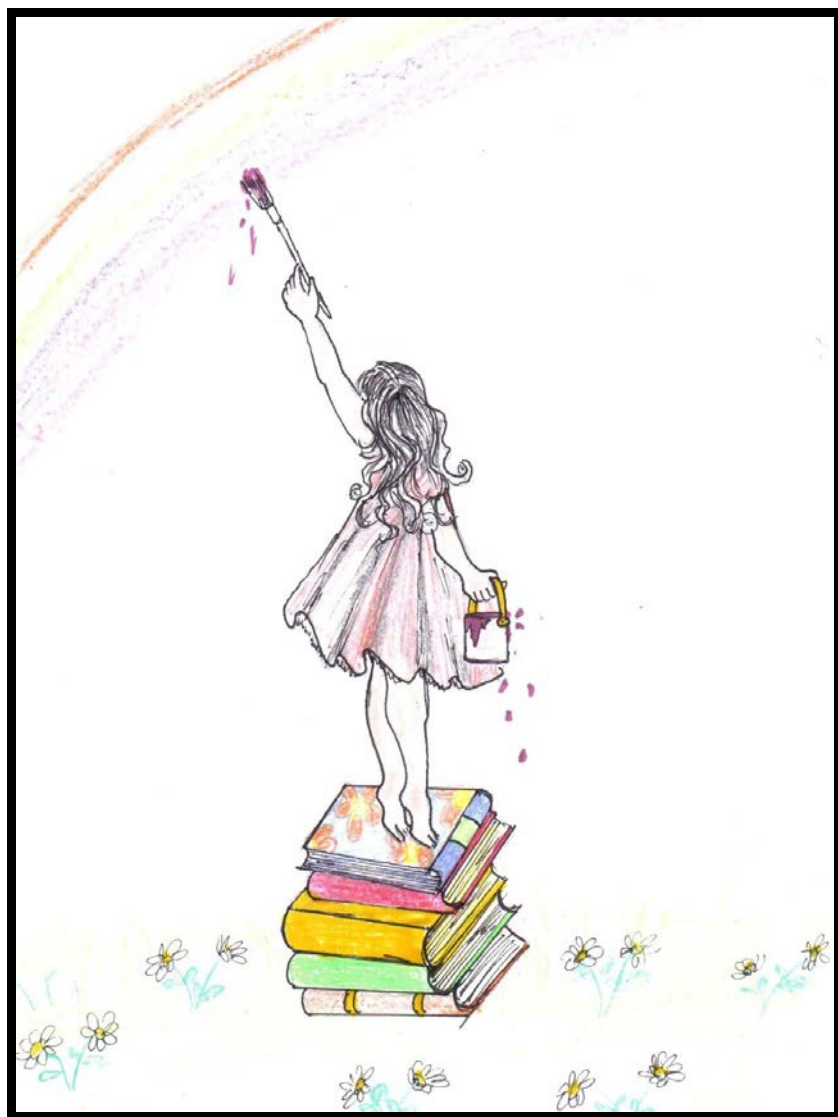
Γραμμές δράσης

Με αφορμή την παραπάνω δραστηριότητα τα παιδιά γράφουν παραμύθια σχετικά με την διαφορετικότητα που επεξεργαστήκαμε κατόπιν στην τάξη.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Βιωματική μάθηση

Βιωματική μάθηση είναι η διαδικασία οικειοποίησης της γνώσης μέσω της εμπειρίας και της αναζήτησης προσωπικού νοήματος σ' αυτήν.

Η θεωρία της βιωματικής μάθησης δίνει έμφαση στο σημαντικό ρόλο που παίζει η εμπειρία στη διαδικασία της μάθησης (Dewey, *Learning by doing*), καθώς και στους δεσμούς μεταξύ της σχολικής τάξης, της καθημερινής ζωής και της κοινωνικής πραγματικότητας.

Οι τρεις μεγάλες παραδόσεις της βιωματικής μάθησης προέρχονται από τους Dewey, Lewin και Piaget.

Η βιωματική μάθηση ανταποκρίνεται στην ανάγκη ανάπτυξης του συνόλου της προσωπικότητας του ατόμου και όχι μόνο της νοητικής του βελτίωσης. Επομένως ο όρος βιωματική μάθηση αναφέρεται τόσο στο περιεχόμενο και τις παιδαγωγικές μεθόδους της μαθησιακής διαδικασίας, όσο και στο κλίμα της σχολικής τάξης. Παρέχονται στους μαθητές δυνατότητες να βιώσουν το ζήτημα που ερευνούν.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία για τη βιωματική μάθηση

Μπακιρτζής, Κ. (2000). Βιωματική Εμπειρία και κίνητρα μάθησης. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τ. 30.

Τριλίρα, Σ. Αναγνωστοπούλου, Τ. (2008). *Βιωματική Μάθηση*. Αθήνα.

Χρυσafίδης, Κ. (2006). Βιωματική-Επικοινωνιακή Διδασκαλία. Αθήνα: Gutenberg.

*Το μουσείο στην τάξη μας: Αργυριάδου Ελένη,
Καρβελά Ευφροσύνη*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΕΛΑΤΕ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Το μουσείο στην τάξη μας

Διάρκεια δραστηριότητας

40 λεπτά

Σχολείο

2^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να αφυπνιστεί το ενδιαφέρον των παιδιών για θέματα που συνδέονται με την πολιτισμική κληρονομιά και την ιστορική εξέλιξη των ανθρώπινων δραστηριοτήτων
- Να καλλιεργηθεί η αισθητική τους
- Να αναπτυχθεί η ικανότητα των παιδιών να κάνουν συγκρίσεις της ζωής τους με τη ζωή των προγόνων τους
- Να υποστηριχθούν οι ικανότητες και οι δεξιότητες των παιδιών που συνδέονται με την παρατήρηση, τη διερεύνηση και την περιγραφή, και η μύησή τους σε στρατηγικές που προωθούν την αυτόνομη μάθηση.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Η ιδέα για το συγκεκριμένο θέμα προέκυψε από την αδυναμία, λόγω οικονομικών δυσχερειών, να πραγματοποιήσουμε με τα παιδιά επίσκεψη σε ένα Μουσείο. Αφού δεν μπορούσαμε να πάμε εμείς λοιπόν, αποφασίσαμε να φέρουμε το μουσείο στην τάξη μας.

Αφορμή στάθηκε ένα άλλο σχέδιο εργασίας που κάναμε για την

παραδοσιακή ενδυμασία και την παραδοσιακή μουσική για τις ανάγκες του οποίου περιηγηθήκαμε εικονικά σε Λαογραφικά Μουσεία στο διαδίκτυο. Έτσι προέκυψαν ερωτήματα του τύπου: Τι είναι το Μουσείο; Τι βάζουμε μέσα;

Ποιες ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου εξυπηρετεί; Πώς φτάνουν τα αντικείμενα στο Μουσείο; Ποια είδη Μουσείων έχουμε κλπ.

Στις διαδικασίες συλλογής των εκθεμάτων ενός μουσείου εντάξαμε και τις δωρεές από προσωπικές συλλογές αντικειμένων. Έτσι συζητήσαμε το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός Λαογραφικού Μουσείου από αντικείμενα λαϊκής τέχνης που ενδεχομένως να διέθεταν οι οικογένειες των μαθητών μας, ως οικογενειακά κειμήλια.

Με ένα γράμμα, ζητήσαμε τη συνδρομή και τη βοήθεια των γονιών, ώστε να στήσουμε το λαογραφικό μουσείο στο σχολείο μας. Οι γονείς ανταποκρίθηκαν δειλά στην αρχή, αλλά με μεγάλο ενθουσιασμό στη συνέχεια, καθώς το Μουσείο μας άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά, ενεργοποίησαν ακόμα και φίλους και γνωστούς για τον εμπλουτισμό του. Στην προσπάθεια αυτή εκτός από τους γονείς

και το στενό περιβάλλον των παιδιών κινητοποιήθηκαν: το βοηθητικό προσωπικό του σχολείου, που έφερε πολλά προσωπικά και οικογενειακά εκθέματα, καθώς και δάσκαλοι του συστεγαζόμενου δημοτικού σχολείου.

Αρχικά ασχοληθήκαμε με την οργάνωση του χώρου. Αποφασίσαμε να στήσουμε το «Μουσείο» μας στη γωνιά του κουκλόσπιτου, ώστε να θυμίζει εσωτερικό παραδοσιακού σπιτιού, γιατί τα περισσότερα από τα εκθέματά μας ήταν παλιά αντικείμενα καθημερινής χρήσης. Σταδιακά όμως καλύψαμε κι άλλες γωνιές όπως το μαγαζάκι, το κομμωτήριο κλπ.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Μετά την επιστολή προς τους γονείς τα παιδιά άρχισαν να φέρνουν διάφορα αντικείμενα από το σπίτι τους, όπως ταγάρια, λάμπες πετρελαίου, γκλίτσες, υφαντά κλπ. για να δημιουργήσουμε ένα Μουσείο Λαϊκής Τέχνης στο Νηπιαγωγείο.

Η ομάδα στην ολομέλεια, αφού έκανε υποθέσεις για τα αντικείμενα που έφερναν τα παιδιά, στη συνέχεια τα άκουγε να παρουσιάζουν στην τάξη τα αντικείμενα και να δέχονται ερωτήσεις, όπως: «Πού βρήκατε το αντικείμενο; Πώς λέγεται; Ξέρεις πού το χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι παλιά; Υπάρχει κάποιο αντικείμενο που χρησιμοποιούμε σήμερα στη θέση του; κ.λπ. ».

Παράλληλα αναζητήσαμε πληροφορίες στο διαδίκτυο για την τεχνολογία της λαϊκής τέχνης των εκθεμάτων που συγκεντρώσαμε (κέντημα, υφαντική, ξυλόγλυπτα, αγγειοπλαστική, κλπ). Η συλλογή των πληροφοριών γινόταν ξεχωριστά από ομάδες 3-4 παιδιών που

τις παρουσίαζαν στην ολομέλεια με τη δημιουργία αφισών από εικόνες που εκτύπωναν.

Τα παιδιά, τέλος, κατέγραφαν, με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού, το όνομα και τα στοιχεία του αντικειμένου, και επέλεγαν την κατάλληλη θέση για την έκθεσή του στο δικό τους Μουσείο.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Βιωματική μάθηση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Παλιά αντικείμενα καθημερινής χρήσης όπως ταγάρια, υφαντά, εργόχειρα, παραδοσιακές ενδυμασίες, γκλίτσες, ασπρόμαυρες φωτογραφίες, μπακιρένια κουζινικά, λάμπες πετρελαίου, σίδερα κάρβουνου και Αντικείμενα λαϊκής τέχνης.

Τι ακολούθησε

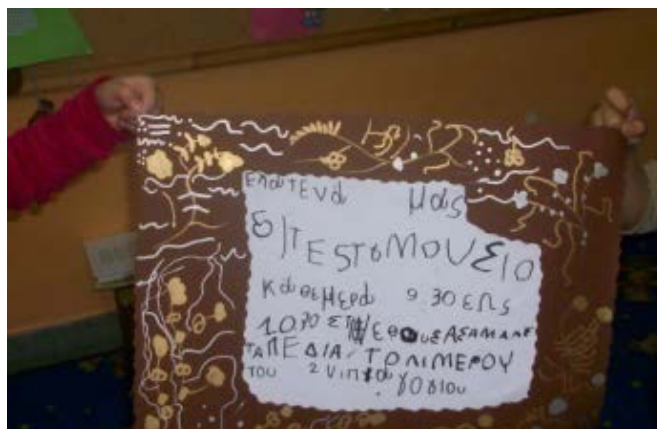
Με βάση τις πληροφορίες που συλλέξαμε και αξιοποιώντας τα υλικά που είχαμε στο Νηπιαγωγείο, δημιουργήσαμε και δικά μας εκθέματα, όπως κεντήματα, ταγάρια, τσίτσες, ποδιές, αλλά και αμφορείς, αγγεία και κυκλαδικά ειδώλια, καθώς στις διαδικτυακές μας έρευνες ανακαλύψαμε και άλλα μουσεία πέραν των Λαογραφικών.

Τέλος, αφού οργανώσαμε την έκθεσή μας, γράψαμε ταμπελάκια για τα εκθέματά μας και συμφωνήσαμε ότι μας αρέσει πολύ, αποφασίσαμε να καλέσουμε και άλλους να τη δουν.

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες, από τις οποίες η μια ανέλαβε να γράψει το κείμενο της πρόσκλησης, η άλλη ανέλαβε να τη διακοσμήσει και η τελευταία να την παρουσιάσει μουσικά.

Προσκαλέσαμε τα διπλανά τμήματα του Νηπιαγωγείου μας, τις τρεις πρώτες τάξεις του συστεγαζόμενου Δημοτικού Σχολείου και το απέναντι Νηπιαγωγείο, ορίζοντας μέρες και ώρες ξενάγησης. Η πρόσκληση έγινε με χαρά αποδεκτή και τα παιδιά, σε δυάδες, ανέλαβαν το ρόλο του ξεναγού στο Μουσείο μας.

Οι ξεναγήσεις διήρκεσαν 2 εβδομάδες περίπου και ήταν μια πρωτόγνωρη και θετική εμπειρία για τα παιδιά. Τους δόθηκε η ευκαιρία να έλθουν σε επαφή και να γνωρίσουν άλλα παιδιά συνομήλικα και μεγαλύτερα και να τονώσουν την αυτοπεποίθησή τους μεταδίδοντας όλα όσα είχαν μάθει και ανακαλύψει το προηγούμενο διάστημα. Τελευταίοι ξεναγήθηκαν οι γονείς, οι οποίοι συγκινημένοι και έκπληκτοι παρακολούθησαν τα παιδιά τους σε ρόλο, που δεν τον είχαν φανταστεί.

Αξιολόγηση

Η ενασχόλησή μας με το «Μουσείο» ήταν μια πρωτόγνωρη εμπειρία όχι μόνο για τα παιδιά, αλλά και για μας τις εκπαιδευτικούς. Έδωσε την ευκαιρία στα παιδιά να προσεγγίσουν βιωματικά έννοιες όπως η συλλογή, η τεκμηρίωση και η έκθεση αντικειμένων ενός Μουσείου, να εξοικειωθούν και να οικοδομήσουν ευκολότερα την έννοιά του. Ο ενθουσιασμός τους ήταν έκδηλος καθ' όλη τη διάρκεια

της δραστηριότητας και αποτέλεσε ισχυρό κίνητρο για το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση παραπέρα δράσεων.

Ήταν επίσης μια θαυμάσια ευκαιρία να ανοίξουμε τις πόρτες του Νηπιαγωγείου και να συνεργαστούμε σ' ένα άλλο επίπεδο όχι μόνο μεταξύ μας και με τα παιδιά, αλλά και με τους γονείς και το κοντινό κοινωνικό περιβάλλον.

Κυρίως όμως μας δίδαξε ότι αν αφήσουμε τα παιδιά να αλληλεπιδράσουν πραγματικά στα πλαίσια της ομάδας, να παρατηρήσουν, να αναρωτηθούν, να ανακαλύψουν, να διαφωνήσουν, να συναποφασίσουν και τελικά να συνεργαστούν, το αποτέλεσμα μπορεί να είναι πολύ καλύτερο από αυτό που αρχικά ήταν αναμενόμενο.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

2. Εκπαιδευτικό υλικό του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηγουμενίτσας «το ημερολόγιο ενός Αρχαιολόγου» by [Anastasia Tzigounaki](#)
3. ΥΠ.Ε.Π.Θ. - Π.Ι. (2006). *Οδηγός της Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
4. <http://www.academia.edu/2363897/>

Επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο “ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΙΝΗΣ”: Γκοτσοπούλου Αλεξία, Πέντανκα Μαργαρίτα

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ, ΤΟΥ ΤΟΤΕ, ΤΟΥ ΤΩΡΑ, ΤΟΥ ΜΕΤΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο “ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΙΝΗΣ”

Διάρκεια δραστηριότητας

40 λεπτά

Σχολείο

59° Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να γνωρίσουν τι είναι το Λαογραφικό Μουσείο (χώρος, αντικείμενα), τον ιδρυτή του Μουσείου και να συλλέξουν πληροφορίες για τη ζωή του και το έργο του
- Να αναπτύξουν τον προφορικό τους λόγο, να τηρήσουν τους κανόνες μιας συνέντευξης
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση για τα ΜΜΕ-τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες, περιοδικά
Ανίχνευση "τι γνωρίζουν για το επάγγελμα του δημοσιογράφου"

Συλλογή έντυπου υλικού (εφημερίδες, περιοδικά) και παρακολούθηση
αποσπασμάτων συνεντεύξεων στο διαδίκτυο

Καταγραφή των ερωτήσεων

Ορισμός των κανόνων μιας συνέντευξης (δεν μιλάμε ποτέ όλοι μαζί,
δε διακόπτουμε τον άλλον, κάνουμε διάλογο με ερώτηση-απάντηση,
παρακολουθούμε όχι μόνο τις απαντήσεις του συνεντευξιαζόμενου
αλλά και κινήσεις, εκφράσεις, συναισθήματα).

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά παρατηρούν το χώρο του Μουσείου και επεξεργάζονται προσεκτικά όλα τα παλιά αντικείμενα. Συνδέουν τα παλιά αντικείμενα με τα παραδοσιακά επαγγέλματα (αργαλειός-υφάντρα, αλέτρι-γεωργός, σαμάρι-σαμαρτζής κ.α.).

Μετά την περιήγησή τους στο Μουσείο, τα παιδιά κάθονται ανά ομάδα (κίτρινη-πράσινη-μπλε) στο χώρο και ο κύριος Μαρίνης απέναντί τους. Κάθε ομάδα κρατούσε σε ένα χαρτί αντίστοιχου χρώματος με την ομάδα του (κίτρινο-πράσινο-μπλε) την ερώτησή της. Οι ερωτήσεις ξεκίνησαν και τα παιδιά στρέφουν όλη τους την προσοχή στις απαντήσεις του ειδικού, αλλά και στην έκφρασή του, στο συναίσθημά του, στις κινήσεις του.

Μετά το τέλος των αρχικών ερωτήσεων, ακολούθησαν ερωτήσεις αυθόρμητες των παιδιών, που αναδύθηκαν εκείνη τη στιγμή.

Τα παιδιά, ως μικροί δημοσιογράφοι, θα πρέπει να αναπαράγουν με τον τρόπο τους, μετά το τέλος της συνέντευξης,

αυτά που απάντησε ο ειδικός. Όταν επιστρέψαμε στην τάξη μας, η κάθε ομάδα έλεγε την απάντηση που είχε πάρει από τον ειδικό κι εμείς την καταγράφαμε. Η συνέντευξη είχε βιντεοσκοπηθεί και αυτό ήταν βοηθητικό για τα μικρότερα κυρίως παιδιά.

Τέλος, τα παιδιά-εκπρόσωποι από τις τρεις υπάρχουσες ομάδες, έφεραν συνολικά τις πληροφορίες που συνέλεξαν τόσο για το Μουσείο, όσο και για τον ιδρυτή του στην ολομέλεια. Η τελική αυτή παρουσίαση των μικρών δημοσιογράφων καταγράφηκε στην κάμερα.

Την ολομέλεια έκλεισε η εκπαιδευτικός.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Συνέντευξη με ειδικό

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Κάμερα

Χαρτιά με ερωτήσεις

Τι ακολούθησε

Συζήτηση και περιγραφή των εντυπώσεων από την επίσκεψη.

Παρακολούθηση του βίντεο της συνέντευξης για περαιτέρω επεξεργασία.

Βιβλιογραφία

ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΑΝΟΙΞΗ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Χελιδονίσματα στη γειτονιά του σχολείου μας

Διάρκεια δραστηριότητας

Δύο ημέρες:

Την πρώτη ημέρα της Άνοιξης (χελιδονίσματα στο σχολείο)

Την 21^η Μαρτίου (χελιδονίσματα στη γειτονιά του σχολείου)

Σχολείο

61^ο Νηπιαγωγείο Πατρών: Κλασικό Τμήμα 1

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και περιβάλλον

- ✚ Να γνωρίσουν την παράδοση και τα έθιμα του τόπου μας (το έθιμο του χελιδονίσματος).

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Το ιστόγραμμα της Άνοιξης

Συζήτηση για την αλλαγή της εποχής, τον ερχομό της Άνοιξης και τα χελιδόνια που είναι ένα από τα πρώτα σημάδια της Άνοιξης και περιμένουμε να έρθουν.

Διευρύνουμε τις γνώσεις μας για τα χελιδόνια βρίσκοντας απαντήσεις σε ερωτήματα όπως: ποιο είναι το ταξίδι τους, γιατί φεύγουν, πότε γυρίζουν, φτιάχνουν φωλιές, πόσα αυγά γεννούν, τι τρώνε, ποιους εχθρούς έχουν και άλλα.

Εντοπίσαμε στον παγκόσμιο χάρτη το ταξίδι επιστροφής που κάνουν τα χελιδόνια από τις ζεστές χώρες στη χώρα μας.

Κατασκευή με χάρτινο ομοίωμα χελιδονιού με φυσικό υλικό-κισσό.

Γνωριμία με το έθιμο του χελιδονίσματος και τις περιοχές καταγωγής του.

Εντοπίσαμε στο χάρτη της Ελλάδας τις περιοχές καταγωγής και αναβίωσης του.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Αφού μιλήσαμε στην τάξη για το έθιμο του χελιδονίσματος¹⁰ και κάναμε τις κατασκευές μας, προτείναμε στα παιδιά να τραγουδήσουμε τα χελιδονίσματα στο διπλανό τμήμα του Νηπιαγωγείου. Η ιδέα τους άρεσε και στη συνέχεια, μαζί τα δύο

¹⁰ *Λίγα λόγια για το έθιμο:*

Τα χελιδονίσματα, όπως μας λέει η παράδοση, ήταν γιορταστικά τραγούδια για την Άνοιξη που τα τραγουδούσαν παιδιά την 1^η Μαρτίου όπως τα κάλαντα. Αναφέρονται στον ερχομό της χελιδόνας που ταυτίζεται με τον ερχομό της Άνοιξης και συνδέονται με τη βλάστηση, την παραγωγή και τη γονιμότητα. Το δείγμα αυτό λαϊκής λογοτεχνίας πέρασε στη ζωή των παιδιών και έγινε δικό τους, έγινε παιδικό λαϊκό τραγούδι.

Τα νήπια γύριζαν από σπίτι σε σπίτι κρατώντας στα χέρια τους -πάνω σε κοντάρι-ένα στεφάνι με λουλούδια. Στην κορυφή του στεφανιού τοποθετούσαν ένα ξύλινο ομοίωμα χελιδονιού.

τμήματα του Νηπιαγωγείου απαγγείλαμε τα χελιδονίσματα στις τάξεις του Δημοτικού σχολείου.

Ο ενθουσιασμός των νηπίων ήταν μεγάλος και ζήτησαν να επαναλάβουμε τη δράση και στη γειτονιά του σχολείου.

Αποφασίσαμε να πούμε τα χελιδονίσματα από την περιοχή της Θεσσαλίας στη γειτονιά. Ορίσαμε μάλιστα την 21^η Μαρτίου για το καλωσόρισμα της Άνοιξης

στη γειτονιά του σχολείου.

Επίσης, καλέσαμε τους γονείς να παρευρεθούν στο σχολείο και να συμμετέχουν προαιρετικά στην έξοδό μας, για να υπάρχει γονική εμπλοκή στη δράση και να ενδυναμωθεί το κλίμα φιλίας και σύνδεσης μεταξύ μας. Δόθηκε γραπτή ενημέρωση αρκετές μέρες πριν την υλοποίηση της δράσης.

Στις 21 Μαρτίου, λοιπόν, βγήκαμε έξω από το χώρο του σχολείου, στη γειτονιά, εκπαιδευτικοί, νήπια και γονείς. Τα νήπια κρατούσαν στο χέρι το χελιδόνι με τον κισσό που είχαν κόψει και φτιάξει και καλάθια με διάφορα λουλούδια της Άνοιξης που μαζέψαμε από τον προαύλιο χώρο, αλλά και από τις γύρω αυλές του σχολείου, όπως κίτρινο γιασεμί, αγριολούλουδα και μαργαρίτες από τον πρωινό μας περίπατο.

Τα νήπια πέρασαν από τις γειτονικές πόρτες και είπαν τα κάλαντα της Άνοιξης σε όσους βρήκαν στα σπίτια. Τα ηλικιωμένα

πρόσωπα υποδέχτηκαν με συγκίνηση τα χαρούμενα πρόσωπά τους και τις φωνές τους.

Τα χελιδονίσματα, που απομνημόνευσαν τα νήπια του Νηπιαγωγείου μας, είναι το παρακάτω:

Νεοελληνικό χελιδόνισμα (από τη Θεσσαλία)

Έρθε, ήρθε χελιδόνα,
Έρθε κι άλλη μελιδόνα
κάθισε και λάλησε
και γλυκά κελάδησε.
Μάρτη, Μάρτη μου
και Φλεβάρη φοβερή
κι αν φλεβίσεις, κι αν τσικνίσεις,
καλοκαίρι θα μυρίσεις
κι αν χιονίσεις, κι αν κακίσεις,
πάλιν Άνοιξη θ' ανθίσεις.
Θάλασσαν επέρασα,
τη στεριάν δεν ξέχασα
κύματα κι αν έσχισα,
έσπειρα, κονόμησα.

Έφυγα κι αφήκα σύκα
και σταυρόν και Θημωνίτσα.
Κι ήρθα τώρα, κι ηύρα φύτρα,
κι ηύρα χόρτα, σπάρτα, βλήτρα,
βλήτρα, βλήτρα, φύτρα, φύτρα.
Συ καλή νοικοκυρά,
έμπα στο κελάρι σου,
φέρε αυγά περδικωτά
και πουλιά σαρακοστά,
δώσε και μιαν ορνιθίτσα,
φέρε και μια κουλουρίτσα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Βιωματική μάθηση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χελιδόνα

Καλάθια με λουλούδια

Τι ακολούθησε

Δραστηριότητα μαθηματικών.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

2. ΥΠ.Ε.Π.Θ. - Π.Ι. (2006). *Οδηγός της Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης*. Αθήνα. Ο.Ε.Δ.Β.
3. Μωραΐτη, Τ. Διανέλλου, Γ. (2008). *Η Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

*Καταγραφή συνταγής Βασιλόπιτας και παρασκευή της
στην τάξη: Τιμπιλή Άννα*

Τίτλος σχεδίου εργασίας

ΜΕ ΤΑ ΔΥΟ ΧΕΡΑΚΙΑ, ΠΛΑΘΩ... ΖΥΜΑΡΑΚΙΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Καταγραφή συνταγής Βασιλόπιτας και παρασκευής της στην τάξη

Διάρκεια

30 λεπτά

Σχολείο

Νηπιαγωγείο Καρεϊκών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να συνεργαστούν και να αλληλεπιδράσουν τα παιδιά τόσο μεταξύ τους, όσο και με τα υλικά
- Να γνωρίσουν έθιμα της θρησκευτικής μας παράδοσης και να συμμετέχουν στην αναβίωσή τους.

Τι προηγήθηκε της δραστηριότητας

Συζήτηση για το έθιμο της Βασιλόπιτας, τον Άγιο Βασίλειο και την κατασκευή της.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Η δραστηριότητα υλοποιήθηκε αμέσως μετά τις Χριστουγεννιάτικες διακοπές και ξεκίνησε με συζήτηση στην τάξη για ήδη υπάρχουσες γνώσεις σχετικά με την παρασκευή Βασιλόπιτας.

Τα νήπια ρωτήθηκαν αν είδαν τη μητέρα τους να φτιάχνει Βασιλόπιτα στις γιορτές και σχεδόν όλα τους ξεκίνησαν να αναφέρουν το τι έγινε, τα υλικά που χρησιμοποιούνται, καθώς και τη διαδικασία παρασκευής.

Αφού συμφωνήσαμε στα βασικά υλικά, η Νηπιαγωγός πήρε ένα χαρτόνι κάνσον και κατέγραψε τα υλικά. Τα παιδιά κλήθηκαν να απεικονίσουν με όποιο τρόπο ήθελαν τα υλικά και μετά προβληματίστηκαν σχετικά με τις ποσότητες που έπρεπε να χρησιμοποιηθούν (μας βοήθησε το διαδίκτυο) και καταλήξαμε στην καταγραφή (αριθμητικά πια) των υλικών.

Αφού ολοκληρώθηκε η καταγραφή της συνταγής, λεκτικά, ποσοτικά και με εικόνες, τους ζητήθηκε να αναπαράγουν προφορικά και μόνα τους τα υλικά, κάτι που έκανε με μεγάλη ευκολία η πλειοψηφία των μαθητών, καθώς αναγνώριζαν εύκολα λέξεις-εικόνες και αριθμούς.

Τώρα έμενε μόνο η κατασκευή της βασιλόπιτας, η οποία ορίστηκε για την επόμενη μέρα, ώστε να γίνει η προμήθεια των υλικών.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Βιωματική μάθηση

Εκπαιδευτικά μέσα

Χαρτόνι κάνσον

Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

Την επόμενη μέρα, όλοι μαζί προχωρήσαμε στην εκτέλεση της συνταγής και τα παιδιά διάβαζαν ουσιαστικά τη συνταγή απ' το χαρτόνι. Η πίτα στη συνέχεια ψήθηκε και καταναλώθηκε από τα παιδιά.

Πολλά νήπια θέλησαν να αντιγράψουν τη συνταγή για να την έχουν σπίτι τους και να τη φτιάξουν του χρόνου, αφού είχε τόση επιτυχία.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Λαζαράκια: Κωνσταντινοπούλου Αναστασία,
Πέρττουλα Μαρία*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΑΝΟΙΞΗ-ΠΑΣΧΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Λαζαράκια

Διάρκεια δραστηριότητας

50 λεπτά

Σχολείο

21^ο Νηπιαγωγείο: Ολοήμερο Τμήμα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να πλάσουν, να πειραματιστούν με τη ζύμη και να εκφραστούν δημιουργικά
- Να συνεργαστούν και να αλληλεπιδράσουν τόσο μεταξύ τους, όσο και με τα υλικά.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Έχουμε μιλήσει για τα ήθη και έθιμα της χώρας μας και των άλλων χωρών για το Πάσχα.

Αφήγηση του θαύματος της Αναστάσεως του Λαζάρου.

Τα παιδιά άκουσαν Κάλαντα - Λαζαράκια από διάφορες περιοχές της Ελλάδας, έμαθαν τα κάλαντα που επέλεξαν και έγιναν τα «δικά» μας κάλαντα.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Από την προηγούμενη μέρα είχαμε συνεννοηθεί με τα παιδιά για τα υλικά που χρειαζόμαστε, για να φτιάξουμε «Λαζαράκια» και είχαμε δώσει ένα σημείωμα στο σπίτι των παιδιών, ώστε οι γονείς να συνεργαστούν μαζί μας και να έχουμε τα απαραίτητα υλικά.

Το πρωί, λοιπόν, από τα υλικά που έφεραν τα παιδιά, φτιάξαμε τη ζύμη¹¹ για τα Λαζαράκια. Διαβάσαμε τη συνταγή προσεκτικά και το κάθε παιδί συμμετείχε με τη σειρά είτε προσθέτοντας κάποιο υλικό, είτε ανακατεύοντας τη ζύμη.

Μόλις η ζύμη μας ετοιμάστηκε, την αφήσαμε λίγο να φουσκώσει.

¹¹ Συνταγή:

3-3 $\frac{1}{2}$ φλ. αλεύρι

1 φλ. ζάχαρη

$\frac{1}{2}$ φλ. λάδι

1/2 φλ. νερό μέσα στο οποίο έχουμε βράσει κανέλα σε ξύλο

1/4 κουτ. γλ. αλάτι

1 φακελάκι μαγιά ξηρή

Σταφίδες (2 κουτ. σούπας)

Καρύδια (2 κουτ. σούπας)

Κανέλα

Γαρύφαλλο σκόνη & ολόκληρα

(<http://www.vimaorthodoxias.gr/all/item/10405-lazarakia-glyka-psomakia>)

Τα παιδιά χωρίστηκαν ανά τέσσερα και όταν η ζύμη μας ήταν έτοιμη, μετρήσαμε πόσα κομμάτια χρειαζόμαστε να κόψουμε, ώστε το κάθε παιδί να πάρει το δικό του κομμάτι για να πλάσει το Λαζαράκι του. Όταν όλα τα Λαζαράκια ετοιμάστηκαν, τα βάλαμε να ψηθούν στην κουζίνα του νηπιαγωγείου.

Μόλις βγήκαν από το φούρνο και πάγωσαν λίγο, τα βάλαμε σ' ένα καλαθάκι και πήγαμε για να πούμε τα κάλαντα του Λαζάρου, που τα μάθαμε προηγούμενη μέρα, στο άλλο τμήμα του Νηπιαγωγείου μας, καθώς και στο προσωπικό του Δημοτικού Σχολείου και στις πρώτες τάξεις του.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Βιωματική μάθηση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Υλικά για ζύμωμα (αλεύρι, ζάχαρη κλπ.)

Κουζίνα για ψήσιμο

Τι ακολούθησε

Στείλαμε μαζί με τα παιδιά το βίντεο «Τα κάλαντα του Λαζάρου» με e-mail στην Κρήτη στο 26^ο Νηπιαγωγείο Χανίων και περιμέναμε το δικό τους βίντεο.

Δημοσιεύσαμε το βίντεο στην κοινή ιστοσελίδα με την Πολωνία και την Αγγλία στο πλαίσιο του προγράμματος eTwinning "Easter traditions" και είδαμε και συζητήσαμε τα δικά τους ήθη και έθιμα του Πάσχα.

Τα παιδιά αποφάσισαν να τραγουδήσουν τα κάλαντα - Λαζαράκια στην οικογένειά τους, παππούδες και γιαγιάδες και στην γειτονιά τους το Σάββατο του Λαζάρου.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. <http://www.vimaorthodoxias.gr/all/item/10405-lazarakia-glyka-psomakia>.

*Τα Λαζαράκια: Ντέμον Δέσποινα, Καββάδα Αιμιλία,
Κοτσιά Ασημίνα*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ-ΕΘΙΜΑ ΠΑΣΧΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα Λαζαράκια

Διάρκεια δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

3^ο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να γνωρίσουν έθιμα της Θρησκευτικής μας παράδοσης και να συμμετέχουν στην αναβίωση τους
- Να γνωρίσουν διάφορα υλικά και τη χρήση τους και να κάνουν κατασκευές καλλιεργώντας τη δημιουργικότητά τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Τα παιδιά είδαν φωτογραφίες από το διαδίκτυο και έμαθαν σε ποια μέρη της Ελλάδας είναι συνηθισμένο το έθιμο αυτό π.χ στη Μακεδονία.

Πριν ζυμώσουν τα Λαζαράκια τα παιδιά των δύο σχολείων (Νηπιαγωγείου-Δημοτικού) στόλισαν καλαθάκια με όμορφα λουλούδια, καθώς αποτελεί βασικό γνώρισμα του εθίμου «Τα Λαζαράκια», καλωσορίσματος της Άνοιξης και της αναμενόμενης Ανάστασης μετά το θάνατο.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Στο πλαίσιο της θεματικής ενότητας Παραδόσεις-Έθιμα του Πάσχα μιλήσαμε για το Λάζαρο και μάθαμε για τα Λαζαράκια. Για το λόγο αυτό προσκαλέσαμε την εξωτερική συνεργάτιδα και γνώστρια σε θέματα Λαογραφίας κυρία Τσούλου Θεοδώρα, η οποία μίλησε για το έθιμο αυτό, πώς ξεκίνησε, τη σημασία του και την πορεία του στο χρόνο.

Στα πλαίσια του προγράμματος της Ομαλής Μετάβασης στο Δημοτικό Σχολείο που υλοποιήσαμε σαν ολοήμερο τμήμα, αποφασίσαμε να κάνουμε μια δραστηριότητα από κοινού με το Β2' τμήμα του συστεγαζόμενου Δημοτικού Σχολείου και τη δασκάλα τους. Όλα τα παιδιά ακολουθώντας τις οδηγίες της κυρίας Τσούλου στο πλάσιμο, έπλασαν «Λαζαράκια», δηλαδή κουλουράκια που μοιάζουν με ανθρωπάκια και έχουν τα χέρια τους σταυρωμένα στην κοιλίτσα τους και στα οποία για μάτια και στόμα έβαλαν γαρύφαλλα και κανέλα.

Τα Λαζαράκια ψήθηκαν στο φούρνο του νηπιαγωγείου μας. Μετά μπήκαν σε καλαθάκια που στόλισαν οι ομάδες των παιδιών και ήμασταν έτοιμοι να μάθουμε τα κάλαντα του Λαζάρου.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Βιωματική μάθηση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Υλικά για το ζύμωμα

Κουζίνα για ψήσιμο

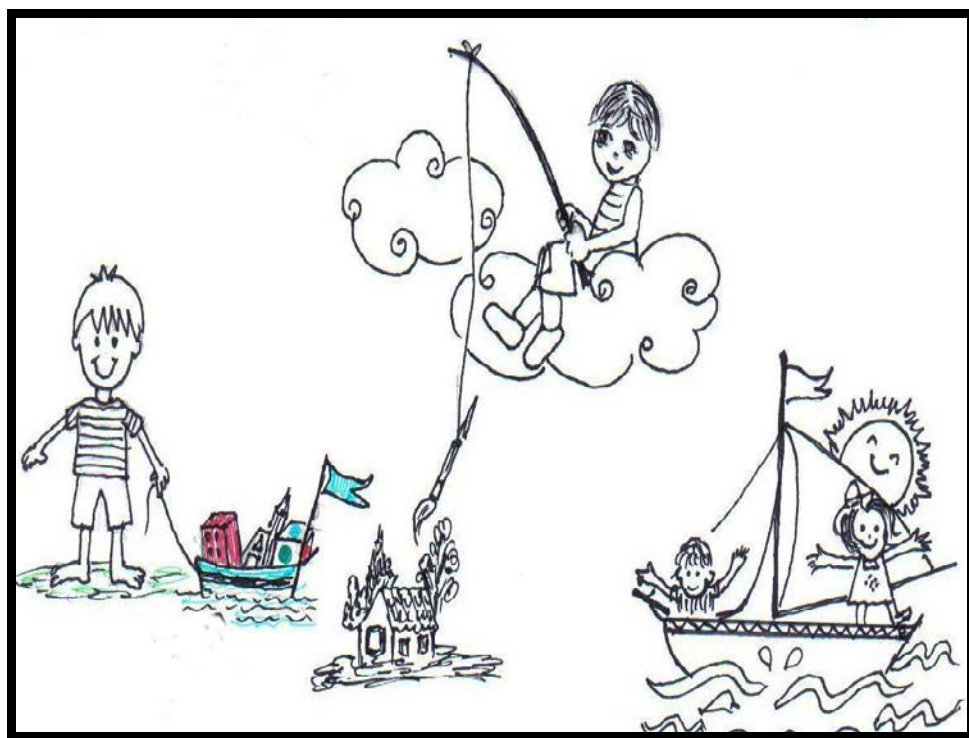
Τι ακολούθησε

Εκμάθηση των καλάντων του Λαζάρου.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Η συζήτηση μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών και μαθητών μεταξύ τους διεξάγεται με όλους τους μαθητές στην ολομέλεια.

Οι ερωτήσεις που διατυπώνει ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι ενδιαφέρουσες, λιτές, απλές και σαφείς. Απευθύνονται σε όλους και απαντώνται εθελοντικά, ενώ αντιστοιχούν στις δυνατότητες των μαθητών.

Οι ερωτήσεις που θα διατυπωθούν θα είναι διαμορφωμένες, έτσι ώστε οι απαντήσεις να μην περιορίζονται σε ένα «ναι» ή «όχι». Ιδιαίτερα στο Νηπιαγωγείο συνοδεύονται από εικόνες, χάρτες, βίντεο, υλικό έντυπο ή πραγματικό. Είναι σημαντικό να υπάρχει οπτική επαφή για να νιώθουν άνετα και φιλικά στο περιβάλλον του σχολείου, ώστε να μη διστάζουν να εκφράζουν τις απόψεις τους.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

ΟΕΠΠΕΚ. (2007). *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη της Κριτικής Δημιουργικής Σκέψης για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Κουλαϊδής Β. (επιμ.). Αθήνα.

*Επιτραπέζιο παιχνίδι «Δάσος-λαβύρινθος»: Καλαντζή
Παρασκευή, Παπαθεοδώρου Ελένη, Καραχάλιου
Ευσταθία*

Τίτλος σχεδίου εργασίας

ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΔΑΣΟΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Επιτραπέζιο παιχνίδι: «Δάσος-λαβύρινθος»

Διάρκεια δραστηριότητας

Δύο ημέρες

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Οβρυάς: Ολοήμερο Τμήμα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να γνωρίσουν και να σέβονται τη διαδοχική σειρά με την οποία παίζουν
- Να γνωρίσουν τους κανόνες του παιχνιδιού και να τους εφαρμόσουν
- Να μάθουν να χρησιμοποιούν το ζάρι και να αναγνωρίζουν τη σημασία των αριθμητικών συνόλων.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Έχει προηγηθεί συζήτηση γενικά για το Δάσος, τη χρησιμότητα του και τα μέτρα προστασίας του Δάσους.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Στα πλαίσια επεξεργασίας της θεματικής ενότητας «ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΔΑΣΟΣ» δημιουργήσαμε ένα δικό μας επιτραπέζιο παιχνίδι. Δόθηκε στα παιδιά από τη νηπιαγωγό ένα χαρτόνι κάνσον με κουτάκια διαδρομής. Ακολούθησαν ερωτήσεις όπως: Τι βλέπετε; Τι θα μπορούσε να είναι; Πώς μπορεί να παιχτεί το παιχνίδι; Με ποιο παιχνίδι μοιάζει; Τι όνομα να δώσουμε στο παιχνίδι μας; ... κλπ.

Η νηπιαγωγός καταγράφει όλες τις απαντήσεις των παιδιών, προκειμένου να τις χρησιμοποιήσει αργότερα στη δημιουργία του παιχνιδιού.

Στη συνέχεια ορίζουμε τους κανόνες του παιχνιδιού, το σημείο εκκίνησης και τερματισμού της διαδρομής. Συμφωνούμε τον αριθμό των παιχτών, που μπορούν να παίζουν σε κάθε γύρο του παιχνιδιού. Επεξεργαζόμαστε το ζάρι, με το οποίο θα παίζουμε.

Κόβουμε διάφορες εικόνες από κατεστραμμένα-εικονογραφημένα παραμύθια και μύθους και τις κολλάμε σε διαφορετικά κουτάκια. Οι εικόνες θα προβληματίζουν τους παίκτες και θα ορίζουν την πορεία κάθε παίχτη, ανάλογα με αυτό που εικονίζουν. Σκεφτήκαμε τις εικόνες, γιατί τα παιδιά δεν μπορούν να διαβάσουν σε αυτή την ηλικία, αλλά μπορούν να καταλάβουν τον τύπο της ερώτησης από την εικόνα.

Για παράδειγμα στην εικόνα με τη φωλιά των πουλιών ορίζουμε την ερώτηση:

«Κατέστρεψες τη φωλιά των πουλιών»; Πήγαινε 2 τετράγωνα πίσω.
Στην εικόνα με πικ-νικ κάτω από το δέντρο ορίζουμε την ερώτηση:
«Έκανες πικ-νικ στο Δάσος»; Μπράβο προχώρησε τρία τετράγωνα
μπροστά.

Τα παιδιά κάθε φορά ρίχνουν το ζάρι για να προχωρήσουν την απλή διαδρομή. Αρχικά το ζάρι είναι χάρτινος κύβος μεγάλου μεγέθους με κουκίδες και αργότερα χρησιμοποιούν το κανονικό ζάρι των επιτραπέζιων παιχνιδιών με αριθμούς. Εντοπίζουν τις κουκίδες αρίθμησης και με ευκολία και ενδιαφέρον παίζουν μόνα τους το παιχνίδι, χωρίς τη βοήθεια της νηπιαγωγού.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ερωτήσεις-απαντήσεις

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτόνι κάνσον

Καρτέλες εντολών
Εικόνες από παραμύθια
Ζάρι
Πιόνια

Τι ακολούθησε

Ακολούθησαν δραστηριότητες μαθηματικών: ντόμινο με αριθμητικά ψηφία- σύνολα κουκίδες και αντιστοίχιση με πλαστικά καπάκια από συσκευασία γάλακτος.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Πείραμα με αβγό και ξύδι: Δούβλη Κλεοπάτρα,
Κομνηνού Αλεξάνδρα, Ματσάγγα Μαρία, Μπιλάλη
Ελένη*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Πείραμα με αβγό και ξύδι

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

70° Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να κατανοήσουν τη σημασία που έχει η αδαμαντίνη για την προστασία των δοντιών μας
- Να διαπιστώσουν παρατηρώντας τι προκαλούν τα οξέα στην υγεία των δοντιών μας
- Να οικοδομήσουν την ικανότητα της παρατήρησης και της περιγραφής για τη μελέτη υλικών και φαινομένων
- Να συζητούν, να ανταλλάσσουν ιδέες και να συνεργάζονται μεταξύ τους προκειμένου να οδηγηθούν μονά τους στη λύση κάποιου προβλήματος

- ✚ Να υιοθετήσουν υγιεινή συμπεριφορά και πρακτικές στην καθημερινή τους ζωή.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Πριν την υλοποίηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας, τα παιδιά είχαν δοκιμάσει διάφορα είδη τροφών, σκληρές, μαλακές, ξινές, γλυκές και αλμυρές. Διαπίστωσαν βιωματικά, πως οι γλυκές, οι ξινές και οι σκληρές τροφές δημιουργούσαν ενόχληση στα δόντια τους, επειδή στη βάση των δοντιών παρέμεναν υπολείμματα και έτσι θα χαλούσαν τα δόντια τους, όπως είπαν.

Μέσα από την ανάγνωση βιβλίων όπως «Ουπς δόντια καθαρά είναι πάντοτε γερά», «Δόνα Τερηδόνα και το μυστικό της γαμήλιας τούρτας» και «Σοκολάκης και Ζαχαρούλα Τρυποδόντη», μέσα από παρατήρηση πλούσιου εποπτικού υλικού και μέσω του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή, τα παιδιά έμαθαν πως με τα υπολείμματα των διαφόρων τροφών αναπτύσσονται μικρόβια στα δόντια, τα οποία παράγουν τα οξέα. Τα οξέα είναι υπεύθυνα για την καταστροφή της αδαμαντίνης, μιας σκληρής και ανθεκτικής ουσίας που καλύπτει εξωτερικά το δόντι. Επίσης, έμαθαν πως η αδαμαντίνη βρίσκεται και στο τσόφλι του αβγού και γι' αυτό είναι σκληρό.

Αποφασίστηκε η υλοποίηση πειράματος, ώστε τα παιδιά μέσα από την παρατήρηση να καταλάβουν τι συμβαίνει στα δόντια από την παραμονή τροφών σε αυτά μέσω του συσχετισμού κελύφους αβγού-δοντιού και οξέων-ξυδιού.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα διδασκαλίας του νηπιαγωγείου.

Αφού παρουσιάστηκαν τα υλικά του πειράματος στα παιδιά, ρωτήθηκαν αν θυμούνται τι είναι η αδαμαντίνη, πού βρίσκεται και σε τι χρησιμεύει. Τα περισσότερα παιδιά απάντησαν ότι είναι μία σκληρή ουσία που καλύπτει το εξωτερικό μέρος του δοντιού (και του αυγού) και το προστατεύει από τα οξέα των τροφών που προκαλούν τερηδόνα. Επίσης, ότι το ξύδι είναι και αυτό οξύ.

Προχωρώντας στην εκτέλεση του πειράματος ζητήσαμε τα παιδιά να σχηματίσουν τις ομάδες τους και τους μοιράσαμε αυγά. Χωρίσαμε τα αυγά σε δύο μέρη με μία γραμμή και το ένα μισό το καλύψαμε με οδοντόπαστα και το άλλο το αφήσαμε ως είχε. Ζητήσαμε από τα παιδιά να υποθέσουν τι άραγε θα συμβεί στο κέλυφος του αυγού που δεν έχει οδοντόπαστα αν το βάλουμε μέσα στο ποτήρι με το ξύδι και τι θα συμβεί στο κέλυφος που είναι καλυμμένο με οδοντόπαστα. Τα παιδιά προέβλεψαν ότι αυτό θα τρυπήσει, άλλα ότι θα σπάσει, ότι θα βάψει ή ότι θα χαλάσει, άλλα δεν απάντησαν.

Στη συνέχεια τοποθέτησαν το αυγό τους μέσα στο ξύδι και παρατήρησαν ότι στο μισό αυγό δημιουργήθηκαν φυσαλίδες. Μετά από 15' βγάλαμε τα αυγά από το ξύδι. Τα παιδιά τα άγγιξαν και διαπίστωσαν ότι το κέλυφος του μισού αυγού είχε μαλακώσει και σπάσει.

Στην ολομέλεια ανακοίνωσαν οι ομάδες τις παρατηρήσεις τους. Ακολούθως τα ρωτήσαμε ποιο μισό του αυγού είχε σπάσει και σε τι κατάσταση βρισκόταν το κέλυφος που είχε την οδοντόπαστα.

Τέλος, δώσαμε το λόγο στα παιδιά να διατυπώσουν τα συμπεράσματά τους. Κάποιες από τις προβλέψεις τους επαληθεύτηκαν, το κέλυφος έσπασε και τρύπησε. Το ξύδι κατάφερε να καταστρέψει τη σκληρή αδαμαντίνη και να τρυπήσει το κέλυφος που δεν το προστάτευε η οδοντόπαστα.

Σε αυτό το σημείο έγινε, από τα ίδια τα παιδιά, ο συσχετισμός με την αδαμαντίνη των δοντιών και τα οξέα των τροφών στα δόντια

μας που την καταστρέφουν. Έτσι ακριβώς όπως τα οξέα που δημιουργούν τα μικρόβια, όταν τρώνε τα υπολείμματα των τροφών, καταστρέφουν τα δόντια μας.

-Τι λοιπόν είναι αυτό που θα εμποδίσει την καταστροφή της «Αδαμαντίνης»; Όλα τα παιδιά έδωσαν μία κοινή απάντηση:

Η ΟΔΟΝΤΟΠΑΣΤΑ.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ερωτήσεις-απαντήσεις

Εργασία σε ομάδες

Εκπαιδευτικά υλικά

Ποτήρια με ξύδι

Μαρκαδόροι

Αβγά

Οδοντόπαστα

Οδοντόβουρτσα

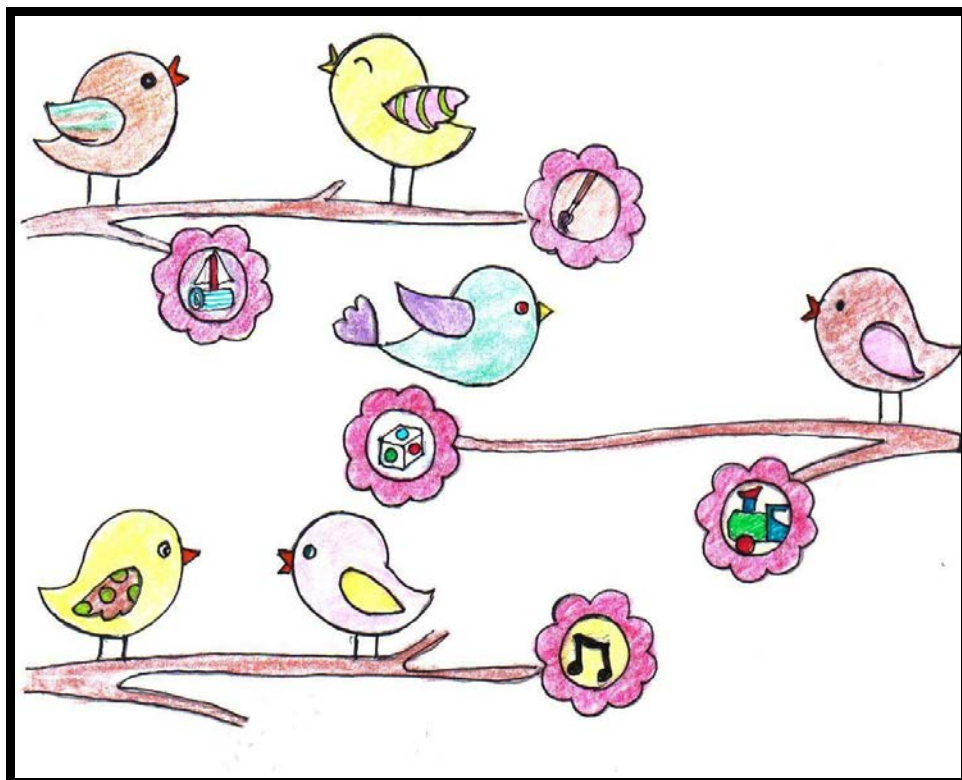
Τι ακολούθησε

Από την επόμενη μέρα τα παιδιά έφεραν οδοντόβουρτσα, πλαστικό ποτηράκι και οδοντόπαστα. Έτσι, ξεκινήσαμε το καθημερινό πλύσιμο των δοντιών μετά το δεκατιανό και μετά το μεσημεριανό για το ολοήμερο τμήμα. Έμαθαν το σωστό και σχολαστικό πλύσιμο των δοντιών μετά από τις συμβουλές οδοντιάτρου, αλλά και τη σωστή διατροφή που απαιτείται για να έχουμε γερά δόντια.

Βιβλιογραφία

1. Raselman, A. (2014). *Σοκολάκης και Ζαχαρούλα Τρυποδόντη*. Αθήνα: Αιώρα.
2. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
3. Ούρζελ, Σ. Γιούτα Τ. (2006). *Ουπς δόντια καθαρά είναι πάντοτε γερά*. Αθήνα: Ανέμη.
4. Τριβιζάς, Ε. *Δόνα Τερηδόνα και το μυστικό της γαμήλιας τούρτας*. Αθήνα: Καλέντης.
5. ΥΠΕΠΘ. *Βιβλίο Φυσικής Ε΄ δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Οι διάφορες μορφές της δραματικής τέχνης συνδέονται με πολλές δημιουργικές δραστηριότητες, που υλοποιούνται στο Νηπιαγωγείο. Μέσω αυτής τα παιδιά εκφράζουν συναισθήματα και ιδέες, αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, συνεργάζονται, συναποφασίζουν, μπαίνουν στο κοστούμι του άλλου, σκέφτονται κριτικά, αναζητούν λύσεις (ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, 2006).

Μορφές της δραματικής τέχνης αποτελούν η εκφραστική κίνηση και ο χορός, η παντομίμα, ο αυτοσχεδιασμός, η με Θεατρικό τρόπο αφήγηση ιστοριών, η δραματοποίηση ιστοριών (γνωστών ή αυτοσχέδιων), το παίξιμο ρόλων, η θεατρική παράσταση και άλλα.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

1. Άλκηστις. (1989). *Το βιβλίο της δραματοποίησης*. Αθήνα: Άλκηστις.
2. Γκόβας, Ν. (2001). *Για ένα νεανικό δημιουργικό θέατρο: ασκήσεις - παιχνίδια - τεχνικές για εκπαιδευτικούς, εμψυχωτές νεανικών ομάδων*. Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ.
3. Κοντογιάννη, Ά. (2012). *Η δραματοποίηση για παιδιά, για γονείς-νηπιαγωγούς-δασκάλους*. Αθήνα: Πεδίο.
4. Σέξτου, Π. (2007). *Δραματοποίηση - Το βιβλίο του παιδαγωγού-εμψυχωτή. Μέθοδοι- Εφαρμογές - Ιδέες*. Σειρά: Δημιουργική Παιδαγωγική. Αθήνα: Καστανιώτη.
5. ΥΠ.Ε.Π.Θ. - Π.Ι. (2006). *Οδηγός της Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης*. Αθήνα. Ο.Ε.Δ.Β.

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα πρώτα εργαλεία του ανθρώπου

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

Νηπιαγωγείο Φράγκα

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να γνωρίσουν τα λίθινα εργαλεία που χρησιμοποιούσε ο προϊστορικός άνθρωπος
- Να κάνουν υποθέσεις για τον τρόπο χρήσης και τη χρησιμότητα των λίθινων εργαλείων
- Να εκφραστούν δημιουργικά.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Δραστηριότητα εισαγωγής: Τα νήπια παρουσιάζουν τα εργαλεία που έχουν φέρει από το σπίτι και μιλούν για τη χρήση και τον τρόπο χειρισμού τους.

Δραστηριότητα παρουσίασης: Βλέπουμε την παρουσίαση στον υπολογιστή με θέμα τα πρώτα εργαλεία του ανθρώπου και ενθαρρύνουμε τις παρατηρήσεις, τα σχόλια και γενικά την προφορική έκφραση των νηπίων. Χρησιμοποιούμε κατάλληλες ερωτήσεις.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Αρχικά παρατηρούμε την παρακάτω ζωγραφική αναπαράσταση του Z. Burian (<https://www.google.gr/search?q=zdenek+burian>) και προτείνουμε στα νήπια να φανταστούν ότι βρίσκονται μέσα στη «ζωγραφιά».

Ενθαρρύνουμε την προφορική έκφραση των παιδιών και καταγράφουμε φράσεις που μπορούν να αποτελέσουν μέρος μιας σύντομης αφήγησης. Με αυτό τον τρόπο προκύπτουν τα βασικά μέρη της δραματοποίησης όπως: το θέμα, το σκηνικό, οι άνθρωποι, η πλοκή και τα μέσα. Παιδιά και εκπαιδευτικός συναποφασίζουν για το «πώς» της αναπαράστασης με τα διαθέσιμα μέσα και την αξιοποίηση των πειραματικών λίθινων εργαλείων. Επίσης, ενθαρρύνουμε τα

νήπια να κάνουν υποθέσεις σχετικά με το τι προηγήθηκε (π.χ. κυνήγι ζώου) και το τι ακολούθησε, ώστε να προκύψουν και πρωτότυπα στοιχεία που ενδεχομένως θα ενσωματωθούν στη δραματοποίηση.

Το σενάριο είναι το εξής:

«Μια ομάδα προϊστορικών ανθρώπων κατοικεί πίσω από τεράστια βράχια, μέσα σε σκηνές φτιαγμένες από δέρματα ζώων. Ο καιρός είναι καλός κι έχουν βγει όλοι έξω. Οι άντρες ετοιμάζουν τα ακόντια στερεώνοντας τις μυτερές πέτρες που μόλις έφτιαξαν σε μακριά ξύλα. Θα πάνε για κυνήγι. Οι γυναίκες δεν πηγαίνουν μαζί. Θα μείνουν προστατευμένες πίσω από τα βράχια και θα περιμένουν τους άντρες να επιστρέψουν κουβαλώντας τα ζώα που σκότωσαν. Ωστόσο, έχουν αρκετές δουλειές να κάνουν: να κόψουν ξύλα για τη φωτιά, να μαζέψουν χόρτα και καρπούς, να καθαρίσουν και να ράψουν δέρματα ζώων. Τα μεγαλύτερα παιδιά βοηθάνε στις δουλειές. Επιτέλους, λίγο πριν νυχτώσει, οι άντρες επιστρέφουν φέρνοντας μεγάλα κομμάτια κρέας. Σκότωσαν ένα μαμούθ! Θα υπάρχει αρκετό φαγητό για όλους. Η ομάδα θα επιβιώσει!».

Στη συνέχεια προχωρούμε στην κατασκευή των σκηνικών, την ανάληψη ρόλων και την εκτέλεση του έργου μας.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Παιχνίδι ρόλων-δραματοποίηση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Σύγχρονα εργαλεία (π.χ. κατσαβίδι, σφυρί)

Πέτρες διαφόρων μεγεθών και σχημάτων

Τι ακολούθησε

Δραστηριότητα αξιολόγησης: Δίνεται φύλλο εργασίας, όπου τα νήπια αποδίδουν σχεδιαστικά λίθινα και σύγχρονα εργαλεία.

Βιβλιογραφία

1. Νικονάνου, Ν. (2009). *Μουσειοπαιδαγωγική, Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Πατάκη.
2. ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2002). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων σπουδών για το Νηπιαγωγείο*.
3. ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού*.

Διαδίκτυο (φωτογραφικό υλικό)

http://akritas-history-of-makedonia.blogspot.gr/2009/01/blog-post_05.html

<http://www.ikypros.com/easyconsole.cfm/id/4455>

<http://www.archaiologia.gr/blog/2010/10/14/%>

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Παίζουμε τους ψαράδες

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

Νηπιαγωγείο Λακκόπετρας

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- ✚ Να «ερμηνεύουν» γενικά στοιχεία του κόσμου που τα περιβάλλει μέσα από διαδικασίες παρατήρησης και περιγραφής, σύγκρισης, ταξινόμησης, αντιστοίχισης, σειροθέτησης και συμβολικής αναπαράστασης.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Στα πλαίσια της θεματικής ενότητας «*Τα επαγγέλματα*», στην οποία εντάσσεται η συγκεκριμένη δραστηριότητα, έχουμε μιλήσει για το επάγγελμα του ψαρά (τι ακριβώς κάνει, τρόπους και μέσα ψαρέματος, δυσκολίες, χαρές και προσφορά του επαγγέλματος). Ακόμα, πριν τα παιδιά υποδυθούν τους ψαράδες, έχουν φτιάξει τις

«βάρκες» τους με χαρτόκουτες που τις ντύσανε με καφετί χαρτί του μέτρου. Αυτές τις βάρκες τις διακοσμούν με τέμπερες διαφόρων χρωμάτων δουλεύοντας σε ομάδες και διαλέγοντας όνομα για την καθεμιά τους. Επίσης, τα παιδιά έχουν βάψει με καφέ τέμπερα τα «τελάρια» τους (κομμάτια από χαρτόκουτα) και έχουν κόψει ψάρια διαφορετικών χρωμάτων και μεγεθών.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά υποδύονται τους ψαράδες. Μπαίνουν στις βάρκες τους (χαρτόκουτες βαμμένες) και ψαρεύουν (για καλάμια ψαρέματος χρησιμοποιούν πλαστικά μπαστούνια στα οποία έχουμε δέσει σκοινί και στο τελειωμά τους έχουμε περάσει ένα κομμάτι χαρτόνι με χαρτοταινία που χρησιμεύει ως πετονιά).

Ο καθένας πρέπει να πιάσει συνολικά τέσσερα (4) ψάρια διαφορετικού μεγέθους και χρώματος (στο πάτωμα στρώνουμε γαλάζια και άσπρη φόδρα για να αναπαραστήσουμε τη θάλασσα και πάνω της τοποθετούμε διάσπαρτα τα ψάρια που κόψαμε 4 διαφορετικών χρωμάτων και 4 διαφορετικών σχημάτων). Το κάθε παιδί-«ψαράς» -με ανάλογη μουσική υπόκρουση-πιάνει τα 4 ψάρια. Έπειτα, τα τοποθετεί σε ένα «τελάρ» (κομμάτι από χαρτόκουτα) ξεκινώντας από το μεγαλύτερο ψάρι προς το μικρότερο (σειροθέτηση) για να τα πουλήσει στην αγορά.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Παιχνίδι ρόλων

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτόκουτες

Πλαστικά μπαστούνια

Χαρτόνια - Υφάσματα

Τι ακολούθησε

Η δραστηριότητα συνεχίστηκε με την «πώληση» των ψαριών, με αντίστοιχες δραστηριότητες μαθηματικών όπως κοστολόγηση των ψαριών ανάλογα με το μέγεθός τους (π.χ. το μεγαλύτερο ψάρι να κοστίζει 4 τουβλάκια, το αμέσως μικρότερο 3 τουβλάκια κ.ο.κ ή να γίνει το μαγαζάκι ψαράδικο και να χρησιμοποιηθούν τα χρήματα), «πρόσθεση» των «χρημάτων» που έβγαλαν από την πώληση των ψαριών κ.α.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Ας παίξουμε τον ήλιο και τους πλανήτες: Μαντέλη Άννα

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΣΧΗΜΑ ΓΗΣ/ΜΕΡΑ ΚΑΙ ΝΥΧΤΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ας παίξουμε τον ήλιο και τους πλανήτες

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Βραχναϊϊκών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να κατανοήσουν τις τροχιές των πλανητών μέσα από την αναπαράσταση των κινήσεων των πλανητών με το σώμα τους (παιδί και περιβάλλον)
- Να μάθουν τα ονόματα των πλανητών και μερικά χαρακτηριστικά για τον καθένα, απομνημονεύοντας ένα μικρό τετράστιχο (παιδί και γλώσσα)
- Να βάζουν στη σειρά τούς πλανήτες ανάλογα με το μέγεθός τους, να εξοικειωθούν με τον αριθμό 9 και με την αντίστροφη μέτρηση των αριθμών από το 10-0 (παιδί και μαθηματικά).

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση για τους πλανήτες και το ηλιακό μας σύστημα.

Απόφαση να αναπαραστήσουμε το ηλιακό μας σύστημα και τους πλανήτες.

Εκμάθηση των στροφών που θα χρησιμοποιηθούν στη δραματοποίηση.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Οι ρόλοι που καλούνται να παίξουν τα παιδιά είναι: ήλιος, φεγγάρι, πλανήτες, αστροναύτες. Κάθε παιδί επιλέγει το ρόλο, που θέλει να παίξει και παίρνει τη θέση του στο «ηλιακό σύστημα», θέση που έχει προκαθοριστεί. Τα παιδιά γνωρίζουν ότι οι ρόλοι θα εναλλαχθούν και δεν ανησυχούν για το ποιος θα είναι ήλιος και λοιπά.

Έτσι το παιδί-ήλιος στέκεται στη μέση του χώρου, που διαδραματίζεται η δραστηριότητα (προαύλιο) και τα παιδιά-πλανήτες στέκονται γύρω του, άλλο πιο κοντά κι άλλο μακρύτερα. Τα παιδιά-αστροναύτες στέκονται πιο πέρα και με τα τηλεσκόπιά τους παρατηρούν. Με την έναρξη «του τραγουδιού των πλανητών» (περιλαμβάνεται σε CD που συνοδεύει το βιβλίο: "Μια γιορτή στη γειτονιά του ήλιου" της Ελένης Πιτσιδοπούλου) τα παιδιά-πλανήτες αρχίζουν να περιστρέφονται γύρω από τον εαυτό τους και ταυτόχρονα γύρω από τον ήλιο που μένει ακίνητος. Κρατούν την τροχιά τους, χωρίς να συγκρούονται. Όταν τελειώσει το τραγούδι, οι πλανήτες πιάνονται σε κύκλο γύρω από τον ήλιο και τραγουδούν:

«Γύρω οι πλανήτες, στη μέση είν' ο ήλιος

είναι όλοι τους εννιά, σας τους λέμε στη σειρά»

(Η μελωδία του είναι παρμένη από το παιχνίδι: "ΓΥΡΩ ΓΥΡΩ ΟΛΟΙ").

Μετά το τραγούδι, τα παιδιά-πλανήτες μπαίνουν ο ένας πίσω από τον άλλο με πρώτο τον ΕΡΜΗ, που είναι ο πιο κοντινός στον ήλιο και τελευταίο τον ΠΛΟΥΤΩΝΑ, που είναι ο πιο απομακρυσμένος. Κάθε παιδί-πλανήτης απαγγέλλει το τετράστιχο που έχει απομνημονεύσει, κάνει μια στροφή γύρω από τον εαυτό του και παίρνει τη θέση του δίπλα στο παιδί-ήλιο. Όταν οι πλανήτες τελειώσουν, συστήνεται ο ήλιος και το φεγγάρι, απαγγέλλοντας το δικό τους τετράστιχο. Τέλος, τα παιδιά-αστροναύτες, που όλη την ώρα παρατηρούν με τα τηλεσκόπιά τους, έρχονται κοντά στα υπόλοιπα παιδιά και λένε το δικό τους τετράστιχο:

«Είμαστε οι αστροναύτες
του διαστήματος οι ναύτες,
στο σύμπαν ταξιδεύουμε,
τα άστρα κυριεύουμε,
και τον πύραυλο εκτοξεύουμε».

Όλα τα παιδιά μαζί μετρούν αντίστροφα: 10,9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1 και λένε: ΕΚΤΟΞΕΥΣΗ. Ένα παιδί-αστροναύτης κρατά στο χέρι του ένα φουσκωμένο, μακρουλό μπαλόνι, που το αφήνει ν' ανέβει ψηλά παριστάνοντας την κίνηση και τον ήχο του πυραύλου. Η δραστηριότητα τελειώνει μέσα σε επιφωνήματα και χειροκροτήματα.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Παιχνίδι ρόλων-δραματοποίηση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Βιβλία
Στεφάνια
Μαύρες σακούλες σκουπιδιών
Χαρτόνια κάνσον, μεταλλιζέ
Διάφανο σελοφάν
Καπέλο κλπ.

Τι ακολούθησε

Η δραστηριότητα: «Πώς αλλάζει η μέρα και η νύχτα;».
Είναι ένα ερώτημα προς διερεύνηση, που οδηγείται σε απάντηση από τα παιδιά μέσα από τη χρήση του μοντέλου του ηλιακού συστήματος, τη συζήτηση και τη δοκιμή (πρόγραμμα Fibonacci).

Κείμενο Δραματοποίησης

Ακολουθούν τα τετράστιχα που έμαθαν τα παιδιά για να παίξουμε τον ήλιο και τους πλανήτες, καθώς και οι στίχοι από «Το τραγούδι των πλανητών» που χρησιμοποιήσαμε για τη δραστηριότητα.

ΠΛΑΝΗΤΕΣ

Πλανήτης είμαι εγώ μικρός
και στον ήλιο κοντινός
τ' όνομά μου είναι ΕΡΜΗΣ
και το χρώμα μου σταχτής.

Τ' όνομά μου είν' ΑΦΡΟΔΙΤΗ
είμαι φωτεινή πολύ
κι οι αρχαίοι μ' ονόμαζαν

έσπερο κι άστρο της αυγής.

Είμαι σ' όλους σας γνωστή
Τ' όνομά μου είναι ΓΗ.
Έχω μπόλικο νερό
τη ζωή φιλοξενώ.

Τ' όνομά μου είναι ΑΡΗΣ
κόκκινος είμαι κατεργάρης.
Κι οι άνεμοι που με ζώνουν
αμμοθύελλες σηκώνουν.

ΔΙΑ όλοι μ' ονομάζουν
είμαι γιγάντιος, με θαυμάζουν
για σήμα έχω κόκκινη κηλίδα
που μου άφησε μια καταιγίδα.

ΚΡΟΝΟΣ είναι τ' όνομά μου
έχω δακτύλιους στην κοιλιά μου
είμαι κρύος και μεγάλος
σαν και μένα δεν είν' άλλος.

Έχω λίγα δαχτυλίδια
με φωνάζουν ΟΥΡΑΝΟ
και αντίθετα απ' τους άλλους
γύρω απ' τον ήλιο εγώ γυρνώ.

Είμ' εγώ ο ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ

κρύος σαν βαρύς χειμώνας
σύννεφα γαλάζια με κυκλώνουν
και οι άνεμοι με ζώνουν.

Με λένε ΠΛΟΥΤΩΝΑ κι είμαι μικρός
κρύος πολύ και σκοτεινός.
Απόμακρος και ερημίτης
δεν μοιάζω καν πλανήτη.

ΉΛΙΟΣ είναι τ' όνομά μου
κι είμαι αστέρι λαμπερό.
Φωτίζω πάντα και ζεσταίνω
στη γη δίνω ζωή εγώ.

Δορυφόρος είμαι της γης,
ΦΕΓΓΑΡΙ ή ΣΕΛΗΝΗ θα με πεις.
Με λακκούβες και με τρύπες
που μου έκαναν μετεωρίτες.

Είμαστε οι ΑΣΤΡΟΝΑΥΤΕΣ
του διαστήματος οι ναύτες
στο σύμπαν ταξιδεύουμε
τα άστρα κυριεύουμε
και τον πύραυλο εκτοξεύουμε.

Ή ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΠΛΑΝΗΤΩΝ
Του ήλιου η γειτονιά πλανήτες έχει εννιά
δε στέκονται στιγμή γυρνάνε με ορμή.

Πρώτος ο Ερμής απ' όλους πιο σταχτής
μετά η Αφροδίτη (ολόλευκη σα νύφη). δισ
Λίγο πιο πέρα η γη, σε όλους μας γνωστή
κι ακολουθεί ο Άρης, κόκκινος κατεργάρης.
Λαμπρό θα δεις το Δία, δε θέλει φαντασία
Ο Κρόνος θα σ' αρέσει, βραχιόλια έχει στη μέση.
Κι αν έχεις κι άλλα κέφια, ψάξε δυο μπλε αδέρφια
Ουρανό και Ποσειδώνα, που' χουνε (μακρύ χειμώνα.) δισ
Ο Πλούτωνας μακρινός, κρύος και σκοτεινός
Νάνος κι ερημίτης, δε μοιάζει καν πλανήτης.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. Πιτσιδοπούλου, Ε. (2007). *Μια γιορτή στη γειτονιά του ήλιου*. Πλανητάριο Θεσσαλονίκης.
3. Χατζημανώλη, Α. (2003). *Το σύμπαν*. Θεσσαλονίκη: Κίρκη.

Όταν οι Ρομπέν έσωσαν τις βασιλοπούλες από τους πειρατές: Ζησιμοπούλου Αρετή

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΚΑΠΕΛΑ ΤΟΥ ΧΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ¹²

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Όταν οι Ρομπέν έσωσαν τις βασιλοπούλες από τους πειρατές

Διάρκεια δραστηριότητας

Υλοποιήθηκε σε δύο μέρες με διάρκεια 35 λεπτών την κάθε μέρα

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Οβρυάς

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να ενθαρρυνθεί η γλωσσική έκφραση των παιδιών, η αυτενέργεια και ο αυτοσχεδιασμός σύμφωνα με τις εμπειρίες, τη σκέψη, την κρίση, τη θέληση και τη φαντασία τους
- Να υποδύονται ρόλους φορώντας απλά ένα καπέλο που θα τους μεταφέρει σε μια άλλη εποχή
- Να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν.

¹² Με αφορμή την επίσκεψή μας στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και τη γνωριμία με την πατρινή πηλοποιία.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Η νηπιαγωγός, την πρώτη μέρα, άπλωσε στο χώρο διάφορα καπέλα και άφησε τα παιδιά να τα δουν και να τα φορέσουν. Αυθόρμητα όλο χαρά διάλεξαν από ένα.

Από τον καταιγισμό ιδεών που ακολούθησε για το θέμα «καπέλα» και τη συζήτηση στην ολομέλεια των παιδιών προέκυψε ότι θέλουμε να φτιάξουμε καπέλα πειρατών, Ρομπέν των δασών και βασιλοπούλων, να τα φορέσουμε και να παίξουμε.

Συσχετίζοντας τις ιδέες και τις γνώσεις των παιδιών φτιάξαμε το μύθο και συμφωνήσαμε ότι θέλουμε οι βασιλοπούλες να μένουν σε παλάτι, να είναι όμορφες και καλές. Οι Ρομπέν να είναι όπως παλιά, ήρωες καλοί που βοηθούν τους ανθρώπους και αντίθετα, οι πειρατές να είναι οι κακοί που δεν αγαπούν τους ανθρώπους και κλέβουν τις βασιλοπούλες. Οι Ρομπέν να καταστρώνουν σχέδιο διάσωσης και τελικά να ελευθερώνουν τις βασιλοπούλες.

(Πρώτο επεισόδιο οι βασιλοπούλες)

«Μια φορά κι έναν καιρό ήτανε δέκα βασιλοπούλες και ζούσαν σ' ένα παλάτι. Ήταν όμορφες, καλές και αθώες. Περπατούσαν στον κήπο του παλατιού και περνούσαν όμορφα.

(Η ομάδα των πειρατών δεύτερο επεισόδιο)

Ο Κάπταιν Φίσερ με τους πειρατές του σκέπτονται να ξεγελάσουν τις βασιλοπούλες και να τις πάρουν στο καράβι τους, λέγοντας τους ότι τις αγαπούν πολύ και θέλουν να τις πάνε μια βόλτα στη θάλασσα.

(Η ομάδα των Ρομπέν τρίτο επεισόδιο)

Οι βασιλοπούλες τους πιστεύουν και πάνε μαζί τους στο καράβι. Εκεί πίνουν το κρασί που τις κερνάνε και τις παίρνει ο ύπνος, γιατί είχε μέσα υπνωτικό!

Όμως οι Ρομπέν που είδαν και κατάλαβαν τι είχε συμβεί επειδή αγαπούσαν πολύ τις βασιλοπούλες, χωρίς να χάσουν χρόνο, καταστρώνουν σχέδιο διάσωσης. Παλεύουν με τους πειρατές και τις ελευθερώνουν!

(Στο προτελευταίο επεισόδιο, οι ομάδες συγκρούονται μεταξύ τους για το τέλος των πειρατών)

Οι βασιλοπούλες προτείνουν να πετάξουν τους πειρατές στη θάλασσα, ενώ οι Ρομπέν προτείνουν να τους δώσουν μια ευκαιρία να αλλάξουν.

Στο τέλος, οι πειρατές καταλαβαίνουν το λάθος τους και βγάζοντας τα καπέλα του κακού-όπως είπαν τα παιδιά-φόρεσαν τα καπέλα των Ρομπέν και έγιναν καλοί. Πήραν τις βασιλοπούλες και χόρεψαν όλοι μαζί ευτυχισμένοι! Και έζησαν αυτοί καλά και μείς πολύ ευχαριστημένοι!».

Τα παιδιά οργανώνουν τις γραμμές δράσεις και τα επεισόδια της ιστορίας που δημιουργήσαν και θα δραματοποιήσουν. Εδώ αξίζει να σημειωθεί, πόσο έντονη ήταν η διακύμανση της ψυχολογικής κατάστασης των ηρώων από σκηνή σε σκηνή, όπως αυτή καθρεπτιζόταν στα πρόσωπα των μικρών παιδιών.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες ανάλογα με το καπέλο που διάλεξαν να φτιάξουν και να φορέσουν. Έτσι είχαμε 10 βασιλοπούλες, 4 Ρομπέν και 3 πειρατές. Τα κορίτσια έκοψαν και στόλισαν τα καπέλα τους και τα αγόρια έκοψαν και ζωγράφισαν τα καπέλα τους.

Οι ηθοποιοί έχουν διαλέξει αυθόρμητα τους ρόλους και ορίζουν το χώρο της κάθε ομάδας: οι βασιλοπούλες στο παλάτι που βρίσκεται στη γωνιά της συζήτησης, οι Ρομπέν στο δάσος κοντά στο κουκλόσπιτο και οι πειρατές στην είσοδο της τάξης.

Επιλέξαμε τη μουσική και κάναμε μια πρόβα. Στη συνέχεια καλέσαμε τα παιδιά του διπλανού τμήματος και τους το παρουσιάσαμε.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Παιχνίδι ρόλων

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Καπέλα των παιδιών

Πλαστικά τουβλάκια

Κανάτα και ποτηράκια από το κουκλόσπιτο

Τι ακολούθησε

Τα παιδιά ζωγράφισαν την ιστορία που έπαιξαν, με τον τρόπο και στο βαθμό που την αντιλήφθηκε το καθένα.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

*Σπορέας και Έναστρη νύχτα! Κωνσταντινοπούλου
Αναστασία, Πέρττουλα Μαρία*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΨΩΜΙ-ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Σπορέας και Έναστρη νύχτα!

Διάρκεια δραστηριότητας

40 λεπτά

Σχολείο

21^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί Δημιουργία και Έκφραση

- Να αναπτύσσουν τη δημιουργικότητα τους, να γνωρίζουν τον εαυτό τους και τον κόσμο
- Να εκφράζονται με τον αυτοσχεδιασμό και τη μίμηση
- Να αναπτύσσουν την αισθητική τους αντίληψη και έκφραση
- Να παρατηρούν και να προσπαθούν μέσα από συζητήσεις, θεατρικά παιχνίδια να οργανώνουν θεατρικό δρώμενο
- Να πειραματίζονται με διάφορα χρώματα, να σχεδιάζουν και να ζωγραφίζουν.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Τα νήπια έχουν δει διάφορους πίνακες ζωγραφικής, όσον αφορά το Όργωμα-Σπορά-Λίχνισμα-Θερισμό-Σάκκισμα (Van Gogh, Θεόφιλου, Σεμερτζίδη, Σαντοριναίου, Κορογιαννάκη, Picasso, Millet), έχουν συζητήσει και αναπαραστήσει πίνακες.

Γνωριμία με τη ζωή του Van Gogh- βίντεο (Youtube).

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Στα πλαίσια της θεματικής ενότητας «Ψωμί-Τέχνη και Πολιτισμός» τα παιδιά παρακολούθησαν ένα βίντεο από το youtube για τον πίνακα του Van Gogh -«Έναστρη νύχτα».

Στη συνέχεια στην ολομέλεια ακολούθησε η συζήτηση, τα παιδιά εξέφρασαν τα συναισθήματα που τους προκάλεσε το βίντεο, τις σκέψεις και τις απορίες τους. Μιλήσαμε για τη ζωή και τα έργα του ζωγράφου. Τέλος, έχοντας αναλύσει τον πίνακα «Έναστρη νύχτα», αποφασίσαμε να φτιάξουμε μια ιστορία, στηριζόμενοι στο πως ο ζωγράφος συνδύασε στο έργο του, αστέρια και ήλιο.

Η νηπιαγωγός ξεκίνησε την ιστορία λέγοντας «Μια φορά κ' έναν καιρό ήταν ένας ζωγράφος που τον έλεγαν Van Gogh....» και τα παιδιά με τη δική της ενθάρρυνση συνέχισαν την ιστορία. Κάθε παιδί μπορούσε να προσθέτει κάτι στην ιστορία, την οποία η νηπιαγωγός κατέγραφε.

Μόλις ολοκληρώθηκε το έργο τα παιδιά ήθελαν να το παίξουν, διότι πολλές φορές μέσα στη σχολική χρονιά είχαμε δραματοποιήσει ιστορίες και παραμύθια. Συζητήσαμε το τι σκηνικά θα χρειαστούμε για το έργο μας και τα παιδιά χωριστήκαν σε ομάδες ανά τέσσερα. Τρεις ομάδες κάθισαν στα τραπεζάκια για να σχεδιάσουν και να

ετοιμάσουν τα στέμματα-αστέρια, το φεγγάρι και τον ήλιο και μια ομάδα πήγε στη γωνιά μεταμφίσεσης για να βρει πανιά, καπέλα, σακί και άλλα υλικά για το ζωγράφο και το γεωργό. Η νηπιαγωγός, την ώρα που τα παιδιά δούλευαν στις ομάδες, επέλεξε την κατάλληλη μουσική.

Στο τέλος, συγκεντρώσαμε όλα τα υλικά, τα παιδιά επέλεξαν τους ρόλους και προχωρήσαμε στη δραματοποίηση της ιστορίας:

«Μια φορά κ' έναν καιρό ήταν ένας ζωγράφος που τον έλεγαν Van Gogh. Κάθε μέρα ζωγράφιζε αστέρια, γιατί νοσταλγούσε τη νύχτα. Ο γεωργός νωρίς το πρωί ξεκινούσε να σπείρει το χωράφι του. Κάθε νύχτα ο ζωγράφος ζωγράφιζε πίνακες γεμάτους ήλιους, γιατί νοσταλγούσε την ημέρα. Έτσι είναι οι άνθρωποι, θέλουν πάντα αυτό που τους λείπει. Ο γεωργός μας σαν έφτανε η νύχτα ξεκουράζονταν στο σπιτικό του. Ο νυχτερινός ουρανός είχε ντυθεί με όλα τα αστέρια του. Ένα μικρό αστεράκι αναστέναξε λυπημένο: «Θέλω να πάω κοντά στον ήλιο». Ένα άλλο αστεράκι του απαντά: «Μα εσύ είσαι αστέρι και δεν μπορείς να ζήσεις κοντά στον ήλιο. Ο ήλιος ζει την ημέρα, ενώ εσύ τη νύχτα». Μια νύχτα, μπορεί να ήταν και ημέρα, ποιος ξέρει, πλησίασε το ζωγράφο το αστεράκι και του ψιθύρισε στο αυτί: «Θέλω να πάω κοντά στον ήλιο». Έτσι ο ζωγράφος πήρε τα πινέλα του και ζωγράφισε αστέρια και ήλιους μαζί, γιατί οι καλλιτέχνες βλέπουν με τα μάτια της ψυχής. Και ζήσαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα».

Στα παιδιά άρεσε πολύ η ιστορία και το έπαιζαν συχνά κατά τη διάρκεια της χρονιάς. Έτσι κάθε παιδί είχε την ευκαιρία να παίξει διαφορετικούς ρόλους.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Παιχνίδι ρόλων

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Κορδέλες κίτρινες και στέμματα (αστέρια, ο ήλιος)

μπλε κορδέλες και στέμματα φεγγαριών (νύχτα)

Καπέλο και σακί (ο αγρότης)

Καπέλο, νερομπογιές και πινέλα (ζωγράφος)

Μουσική: Σπανουδάκης (Απουσίες, Μόνο λίγο, ...)

Η/Υ - Διαδίκτυο -Youtube

Χρώματα

Πινέλα

Χαρτί Α4

Τι ακολούθησε

Ζωγραφική με αφορμή τον πίνακα του Van Gogh «Έναστρο νύχτα».

Παρουσίαση μουσικοκινητικού δρώμενου «Έναστρο νύχτα» και «σπορέας» του Βαν Γκογκ στα πλαίσια της τελετής λήξης πολιτιστικών προγραμμάτων.

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. Σημειώσεις κας Σοφίας Γιαλουράκη
3. <http://www.youtube.com/watch?v=pCHFAsXYHGA>
4. http://www.youtube.com/watch?v=Jgxg_ZK5Elk

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΑ ΦΥΤΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Η κυρία Χλωροφύλλη

Διάρκεια δραστηριότητας

45 λεπτά

Σχολείο

2^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να εκφραστούν με το ελεύθερο δημιουργικό παιχνίδι και να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους
- Να επιλέξουν και να χρησιμοποιήσουν δημιουργικά διάφορα υλικά
- Να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν από κοινού.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Γνωριμία με τη διαδικασία της χλωροφύλλης

Τα παιδιά μαθαίνουν για τη χλωροφύλλη. Ακολουθούμε και εδώ την προσφιλή μας μέθοδο -όπως κάνουμε από την αρχή σχεδόν

της χρονιάς- φτιάχνοντας μια μικρή ιστορία-παραμύθι, για ότι μας δυσκολεύει στην κατανόησή του. Η νηπιαγωγός καταγράφει και διαβάζει την ιστοριούλα στα παιδιά.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Προσπαθώντας να γνωρίσουμε καλύτερα την πρωτάκουστη χλωροφύλλη αποφασίσαμε να παίξουμε ένα παιχνίδι ρόλων. Τοποθετήσαμε στη μέση της γωνιάς της συζήτησης καρτελάκια, τα οποία στη μια τους πλευρά είχαν εικονίδια του ρόλου που θα υποδύντουσαν τα παιδιά, ενώ στην άλλη ήταν κενά. Κάθε παιδί σήκωνε ένα καρτελάκι χωρίς να βλέπει το ρόλο που αποκτούσε με αυτή τη διαδικασία. Χωρίστηκαν έτσι τα παιδιά σε 3 ομάδες: Δέντρα, Λουλούδια, Αέρας-οξυγόνο. Κάθε ομάδα περιελάμβανε 4 νήπια. Αρχηγός της τάξης για τη συγκεκριμένη μέρα, έγινε η κυρία Χλωροφύλλη. Επιλέξαμε στην ολομέλεια τα 3 παιδιά που θα υποδύονταν τον Ήλιο, τη Νύχτα και την κυρία Χλωροφύλλη.

Στη συνέχεια η κάθε ομάδα ανέλαβε την κατασκευή των κουστουμιών. Η ομάδα Λουλούδια έφτιαξε καπέλα και επέλεξε τα λουλούδια της αρεσκείας της για να τα στολίσει. Η ομάδα Δένδρα δημιούργησε δέντρα με εμφανείς τις ρίζες τους. Η ομάδα Αέρας-Οξυγόνο ζωγράφισε γαλάζια σύννεφα που φυσούσαν βγάζοντας από το στόμα τους οξυγόνο.

Το παιδί-Ήλιος ζωγράφισε έναν μεγάλο κίτρινο ήλιο, το παιδί - Νύχτα έφτιαξε φεγγάρι με αστέρια για το καπέλο του και η κυρία Χλωροφύλλη είχε το πράσινο καπέλο, με μακριά πράσινα μαλλιά από λωρίδες γκοφρέ και ένα χρυσό στέμμα στο κεφάλι της. Στα χέρια της κράταγε μια κατσαρόλα και μια κουτάλα από τα κουζίνα μας.

Με την έναρξη της μουσικής ο Ήλιος ξεκινάει το ταξίδι του στον ουρανό, ξημερώνοντας μια καινούρια μέρα. Τα Δέντρα και τα Λουλούδια τεντώνονται, ξυπνάνε και αρχίζουν να χορεύουν. Ο Ήλιος τα χαϊδεύει απαλά. Η κυρία Χλωροφύλλη πιάνει δουλειά: παίρνει από τις ρίζες των δέντρων και των λουλουδιών νερό και θρεπτικά συστατικά και στα φύλλα τους μαγειρεύει με την κατσαρόλα και την κουτάλα της το νόστιμο φαΐ της, τη γλυκόζη. Τα δέντρα και τα λουλούδια τρώνε και δυναμώνουν, γίνονται ψηλότερα. Τότε είναι που απελευθερώνεται το οξυγόνο. Τα παιδιά Αέρας-Οξυγόνο τεντώνονται ψηλά και στροβιλίζονται στη φύση.

Η μέρα τελείωσε, ο Ήλιος πάει να κοιμηθεί. Η μουσική σταματάει και εμφανίζεται το παιδί-Νύχτα. Η κυρία Χλωροφύλλη ξεκουράζεται και κοιμάται και αυτή. Αύριο που θα ξημερώσει καινούρια μέρα θα ξαναρχίσει πάλι τη δουλειά της.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Θεατρικό παιχνίδι

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χρωματιστά χαρτόνια

Χαρτιά γκοφρέ

Υφάσματα

Ψαλίδια

Κόλλες

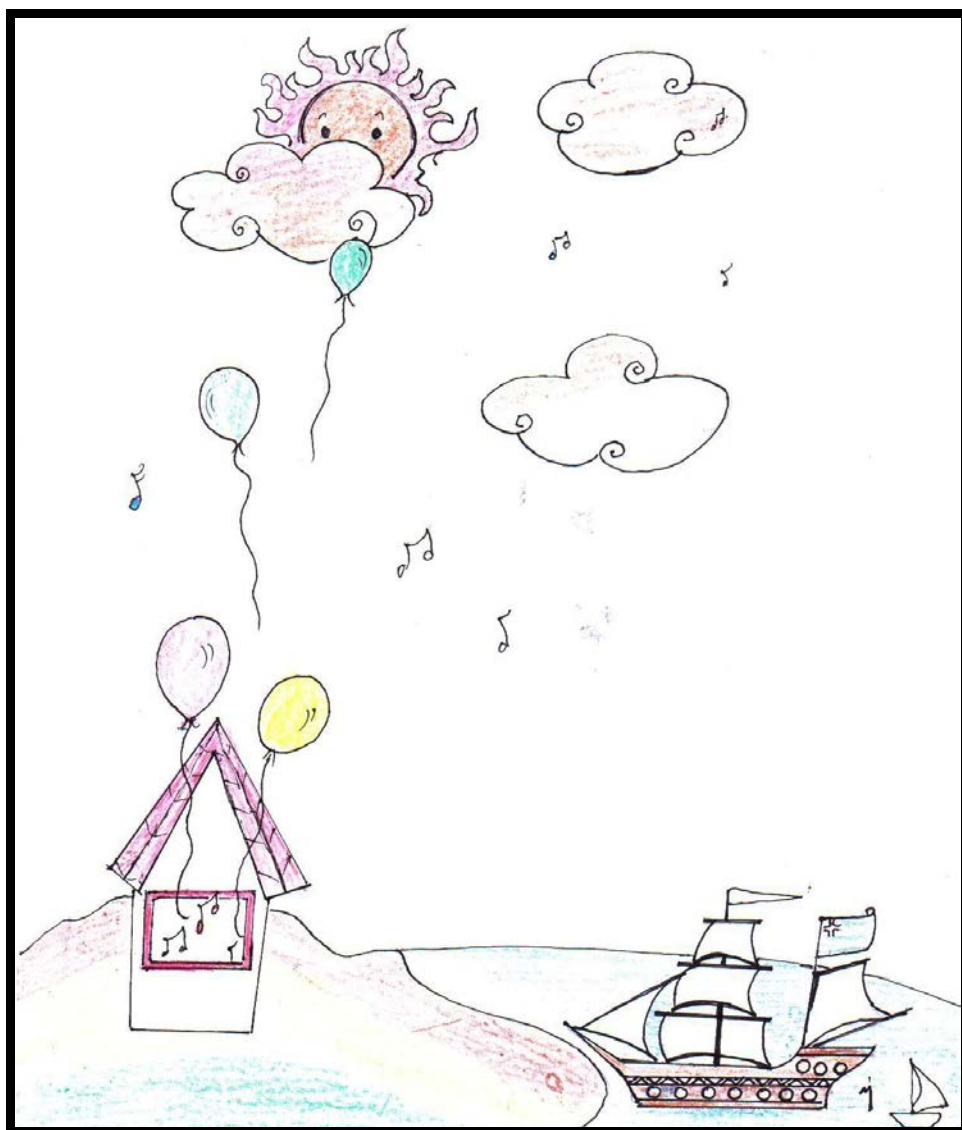
Τι ακολούθησε

Κατασκευή βιβλίου της τάξης με τίτλο: " Η κυρία Χλωροφύλλη, η καλύτερή μας φίλη".

Βιβλιογραφία

1. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.
2. *Ο Κόσμος των Φυτών*. (2004). Αθήνα: Στρατίκη.

ΑΛΛΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

*Το χιόνι πάντα, μερικές φορές, ποτέ: Φραγκιαδάκη
Γλυκερία*

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΤΟ ΧΙΟΝΙ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Το χιόνι πάντα, μερικές φορές, ποτέ

Διάρκεια δραστηριότητας

20 λεπτά

Σχολείο

51^ο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003) και του Πιλοτικού Προγράμματος Σπουδών για το Νηπιαγωγείο (2011)

(Στοχαστικά μαθηματικά: ένας από του πέντε άξονες μαθηματικών εννοιών και διεργασιών)

- Να περιγράφουν/σχολιάζουν ένα γεγονός/κατάσταση ως βέβαια, πιθανή, αδύνατη
- Να την κατατάσσουν σε κατηγορίες χρησιμοποιώντας πιθανολογικές εκφράσεις (συμβαίνει πάντα/ μερικές φορές/ ποτέ)

✚ Να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρηματολογία.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση για γεγονότα που συμβαίνουν πάντα, μερικές φορές και ποτέ με αφορμή διάφορες θεματικές (λ.χ. το νηπιαγωγείο, το ανθρώπινο σώμα, τα ζώα). Κατασκευή της «χώρας του ποτέ», της «χώρας του μερικές φορές», της «χώρας του πάντα».

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Στην ολομέλεια της τάξης δόθηκε ένα κάνσον σε σχήμα σύννεφου, το οποίο είχε σχεδιάσει και κόψει ένα παιδί με την προτροπή της νηπιαγωγού. Το σύννεφο ήταν χωρισμένο σε τρία ίσα μέρη. Σε κάθε ένα μέρος ήταν γραμμένη μια πιθανολογική έκφραση (ποτέ, μερικές φορές, πάντα). Το κάνσον συνόδευσαν κινητές καρτέλες όπου ήταν γραμμένη μια μικρή φράση που αφορούσε στο χιόνι (είναι πράσινο, μυρίζει σαν λουλούδι, έχει γεύση παγωτό, χιονίζει στην πόλη μας, μπορούμε να παίξουμε, βλέπουμε αποτυπώματα ζώων, είναι κρύο, είναι άσπρο, πέφτει από ψηλά, λιώνει άμα ζεσταθεί). Οι καρτέλες ήταν κρυμμένες σε ένα σακούλι.

Κάθε παιδί «τραβούσε» διαδοχικά μια καρτέλα. Η εκπαιδευτικός διάβαζε το περιεχόμενο της καρτέλας και τα παιδιά το σχολίαζαν. Μέσω συζήτησης (έμφαση στην επιχειρηματολογία και την αναφορά σε σχετικές εμπειρίες) το χαρακτήριζαν με την παρότρυνση της εκπαιδευτικού, ως βέβαιο, πιθανό ή αδύνατο, αναλόγως. Παράλληλα, ενθαρρύνονταν να χρησιμοποιούν τις κατάλληλες πιθανολογικές εκφράσεις. Έπειτα, κολλούσαν την καρτέλα στην

αντίστοιχη κατηγορία.

Όταν ολοκληρώθηκε η διαδικασία η εκπαιδευτικός πρότεινε σε κάθε μια από τις ομάδες της τάξης να διατυπώσει και νέες, δικές της εκφράσεις (λ.χ. «ο χιονάνθρωπος τρέχει και μας κυνηγά», «φτιάχνουμε χιονάνθρωπους», «μας παγώνει όταν το ακουμπάμε», «βουλιάζουμε στο χιόνι»). Τις εκφράσεις αυτές τις παρουσίασαν στην ολομέλεια, τις χαρακτήρισαν και τις αντιστοίχισαν σε κάθε μια από τις τρεις κατηγορίες οι υπόλοιπες ομάδες της τάξης.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Συζήτηση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Πίνακας μονής εισόδου από κάνσον

Χάρτινες καρτέλες με γραμμένες φράσεις

Κόλλα

Μαρκαδόροι

Τι ακολούθησε

Πραγματοποίηση απλών πειραμάτων τύχης και περιγραφή δειγματικών χώρων (λ.χ. παιχνίδι κλήρωσης, ζαριού).

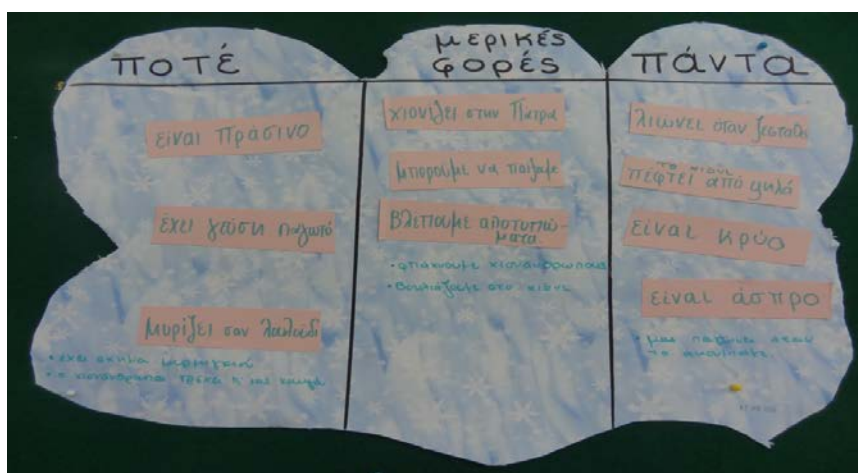
Άξονας συζήτησης κατά την επεξεργασία ενός μύθου.

Βιβλιογραφία

1. Jones, G. A., Langrall, C. W., Thornton, C. A., & Mogill, A. T. (1997). *A framework for assessing and nurturing young*

children's thinking in probability. Educational studies in Mathematics, 32(2), 101-125.

2. Skoumpourdi, C., Kafoussi, S. & Tatsis, K. (2009). *Designing probabilistic tasks for kindergartners*, Journal of Early Childhood Research, Vol. 7, No 153, p.153-172.

3. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. (2002). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (Α.Π.Σ.) Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης*. Τόμ. Α'. Αθήνα: ΥΠ.Ε.Π.Θ.
4. <http://digitalschool.minedu.gov.gr/>

*Ποια είναι η Ελίζα; Γεροντίνη Αργυρή,
Κοντοχριστοπούλου Ελένη, Χαραλαμποπούλου Μαρία*

Τίτλος θεματικής ενότητας

*ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟΥΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ*

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ποια είναι η Ελίζα;

Διάρκεια δραστηριότητας

30 λεπτά

Σχολείο

55^ο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Πατρών

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

- Να εκφράζουν τη γνώμη και τα συναισθήματά τους
- Να αντιληφθούν την αφηγηματική λειτουργία της μουσικής και τη δύναμη της να γεννά συνειρμούς
- Να ενθαρρυνθούν και να μοιραστούν μεταξύ τους τις εικόνες και τις σκέψεις που τους προκάλεσε η μουσική ακρόαση.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Συζήτηση και γνωριμία με τη ζωή και τα έργα συνθετών κλασικής μουσικής. Γνωρίζοντας τον Μπετόβεν πειραματιστήκαμε με το τί χρώμα ταιριάζει σε μία από τις συμφωνίες του: την 5η.

Ακούγοντας δηλαδή την 5^η συμφωνία, έγινε ταυτόχρονα και η αποτύπωση με χρώμα: Κάθε παιδί επέλεξε μόνο ένα χρώμα από τα 12 βασικά (από ένα σετ νερομπογιές) και ζωγράφισε κρυφά από τα άλλα παιδιά στο καβαλέτο, την επιλογή του. Μας έκανε εντύπωση ότι το χρώμα που επικράτησε ήταν το κόκκινο.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Λέμε στα παιδιά ότι το κομμάτι που έγραψε ο Μπετόβεν είναι μία αφιέρωση στην Ελίζα. Όμως, δεν γνωρίζει κανείς σίγουρα ποια ήταν η Ελίζα. Ήταν κοριτσάκι; Ήταν γυναίκα; Ή ήταν φανταστικό πρόσωπο;

Παροτρύνουμε τα παιδιά να διαλέξουν την αγαπημένη τους θέση στο χώρο. Μπορούν να κάτσουν ή και να ξαπλώσουν αν θέλουν. Κλείνουμε τα φώτα της τάξης, ώστε τα παιδιά να εστιάσουν την προσοχή τους, σε αυτό που θα ακούσουν.

Ακούμε το Μουσικό κομμάτι: "For Elize" L.V.Beethoven.

Στη συνέχεια ανοίγουμε τα φώτα, μοιράζουμε λευκά Α4 χαρτιά και προτρέπουμε τα παιδιά να ζωγραφίσουν την Ελίζα, όπως τη φαντάστηκαν με τους μαρκαδόρους τους.

Αφού τελειώσουν, καθόμαστε στη γωνιά της συζήτησης, όπου τα παιδιά περιγράφουν τις ζωγραφιές τους και τα συναισθήματα τους.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Ενεργητική ακρόαση

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Cd : Classical moods-Tranquility EMI Classics

track 11" For Elise "L.V.Beethoven

Cd player, Χαρτί A4, Μαρκαδόροι

Τι θα ακολουθήσει

Άσκηση χαλάρωσης

Ακούγοντας πιάνο (For Elise) χωρίζουμε σε ζευγάρια τα παιδιά και ο ένας κάνει το πιάνο (ξαπλωμένος μπρούμυτα) και ο άλλος παίζει πιάνο στην πλάτη του και μετά αλλάζουν θέση.

Πληροφορίες για το κομμάτι: www.forelize.com/about

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΑΚΡΟΑΣΕΙΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Brahms J. «Το νανούρισμα» (lullaby)

Chiara Carminati-Roberta Angarano (2007). *Το καρναβάλι των ζώων*. Αθήνα: MODERN TIMES.

Debussy C. «Το χιόνι που χορεύει» (Children's corner-The Snow is dancing)

Eric Carle (1973). *I see a song*. New York: Thomas Y. Crowell Company.

Holst G. «Η Αφροδίτη που φέρνει την ειρήνη» (The Planets-Venus, the bringer of Peace)

Holst G. «Ο Άρης που φέρνει τον πόλεμο» (The Planets-Mars, the bringer of War)

Nuria Roca (2006). *Τα πρώτα βήματα στην τέχνη - ΜΟΥΣΙΚΗ*. Αθήνα: Σαββάλας.

Rimsky-Korsakov N. «Το πέταγμα της μέλισσας» (The Tale of Tsar Saltan-Flight of the Bumblebee)

Schumann R. «Ο Αρλεκίνος» (Carnaval-Arlequin).

Schumann R. «Ο ιππότης με το ξύλινο άλογο» (Kinderszenen-Knight of the Hobbyhorse)

Tchaikovsky P. «Το βαλς των λουλουδιών» (Nutcracker-Flower Waltz)

Vivian Lamarque-Pia Valentinis (2007). *Ο Πέτρος και ο Λύκος*. Αθήνα: MODERN TIMES.

Ζωγραφίζω με τη μαμά μου. Μια ανοικτή ημέρα στο νηπιαγωγείο: Γκολφινόπουλου Γεωργία

Τίτλος θεματικής ενότητας

ΘΕΤΟΥΜΕ ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΒΑΖΟΥΜΕ ΟΡΙΑ

(Πρόγραμμα συνεργασίας οικογένειας - νηπιαγωγείου)

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Ζωγραφίζω με τη μαμά μου: μια ανοικτή ημέρα στο νηπιαγωγείο

Διάρκεια δραστηριότητας

20-25 λεπτά

Σχολείο

Νηπιαγωγείο Καρυάς

Στόχοι του ΔΕΠΠΣ (2003)

Παιδί και Περιβάλλον

- Να αναπτύξουν την αυτοεκτίμησή τους
- Να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας
- Να κατανοήσουν την αξία της ομαδικής εργασίας και της από κοινού ανακάλυψης

Παιδί και Δημιουργία και Έκφραση

- Να «πειραματίζονται» με διάφορα υλικά και χρώματα, να μαθαίνουν ή να επινοούν διάφορες τεχνικές και να τις εφαρμόζουν για να σχεδιάζουν, να ζωγραφίζουν και να

συνθέτουν σχήματα και μορφές.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Παραδοσιακό παραμύθι από τη Θράκη «Τα δώρα της Άνοιξης»

Ολοκλήρωση πίνακα καταγραφής με θέμα «Το αγαπημένο μου λουλούδι»

Κινητικό παιχνίδι με πίνακες ζωγραφικής με θέμα την Άνοιξη.

Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

Στο πλαίσιο του προγράμματος συνεργασίας οικογένειας - νηπιαγωγείου που υλοποιήθηκε φέτος στο νηπιαγωγείο μας και είχε διάρκεια 7 μήνες, ορίστηκε μία δράση με τίτλο «Θέτουμε κανόνες και βάζουμε όρια». Μέρος της δράσης αυτής, αφορούσε να έρθουν οι γονείς στο νηπιαγωγείο, προκειμένου να παρακολουθήσουν πώς λειτουργούν οι κανόνες στην τάξη, πώς τίθενται και τηρούνται και τι συμβαίνει σε περιπτώσεις παραβίασής τους. Έτσι οργανώθηκε μια «ανοικτή» ημέρα στο νηπιαγωγείο, όπου οι γονείς είχαν τη δυνατότητα να παρατηρήσουν μέρος του προγράμματος στην τάξη και να υλοποιήσουν μια δράση με τα παιδιά τους: τη ζωγραφική με μονοκοντυλιά.

Κάθε παιδί μαζί με τη μαμά του δημιούργησε ένα έργο ζωγραφικής με την τεχνική της μονοκοντυλιάς. Το παιδί ή η μαμά σχηματίζει σε ένα χαρτί Α3 με μαρκαδόρο (συνήθως με το αντίθετο χέρι από αυτό που χρησιμοποιούμε για να γράψουμε, προκειμένου να προκύψει ένα «ασυνείδητο» σχήμα) ένα ακαθόριστο σχήμα, μια μονοκοντυλιά. Στη συνέχεια και οι δύο κοιτούν το σχήμα, προσπαθώντας να διακρίνουν κάποια μορφή, που τους θυμίζει κάτι ή

που προκύπτει, και κάνουν «γεμίσματα» στο σχήμα με χρωματιστούς μαρκαδόρους. Τέλος, παρουσιάζουν το έργο τους και σχολιάζουν το αποτέλεσμα της ζωγραφιάς τους στην ολομέλεια. Η νηπιαγωγός καταγράφει τα σχόλια παιδιών και μαμάδων σε κασετόφωνο (αφού έχει πάρει την άδειά τους).

Η τεχνική της μονοκοντυλιάς

Εκπαιδευτικές μέθοδοι/τεχνικές

Εργασία σε δυάδες

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί Α3, Μαρκαδόροι

Μαγνητόφωνο

Τι ακολούθησε

Έκθεση των έργων που προέκυψαν για να τα δουν και οι υπόλοιποι γονείς και τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου.

Βιβλιογραφία

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Νηπιαγωγείου. (2003). *Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα. ΥΠΕΠΘ-ΠΙ. ΦΕΚ 304Β/13-03-2003.

Τίτλος Θεματικής ενότητας

ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ... ΠΟΛΛΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

Τίτλος υλοποιημένης δραστηριότητας

Βιβλία για το σπίτι

Διάρκεια δραστηριότητας

Πραγματοποιήθηκε στο τέλος πολιτιστικού προγράμματος

Σχολείο

1^ο Νηπιαγωγείο Βραχναϊίκων: τμήμα Α2

Στόχοι

- ✚ Να συνεργαστούμε με τους γονείς.

Το βιβλίο για το σπίτι (Τα παπούτσια) δημιουργήθηκε για:

- ✚ Να ενημερώσουμε τους γονείς για το θέμα που δουλεύαμε
- ✚ Να τους εξοικειώσουμε με τις διδακτικές μεθόδους και στρατηγικές που χρησιμοποιούνται στην προσχολική εκπαίδευση
- ✚ Να ενθαρρύνουμε τη συζήτηση γονέα /παιδιού
- ✚ Να τους δώσουμε την ευκαιρία να παίξουν με τα παιδιά τους.

Τι έχει προηγηθεί της δραστηριότητας

Πριν τη δραστηριότητα αυτή υλοποιήσαμε το πολιτιστικό πρόγραμμα: «Παπούτσια ... πολλά παπούτσια».

Το πρόγραμμα είχε τους εξής θεματικούς άξονες:

- Τα παπούτσια μας
- Τα παπούτσια των άλλων
- Τα παπούτσια στην ιστορία
- Παπούτσια και παραμύθια, μύθοι και ιστορίες.

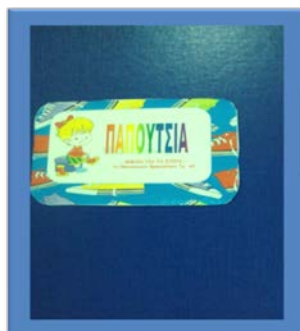
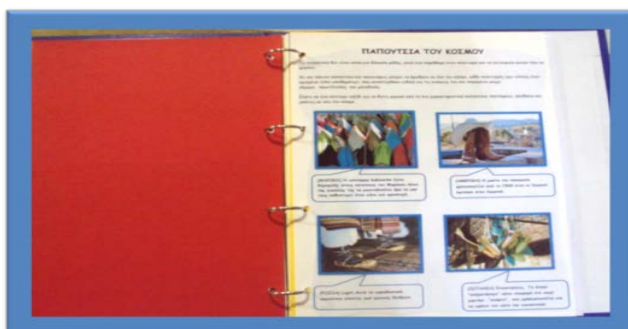
Περιγραφή υλοποιημένης δραστηριότητας

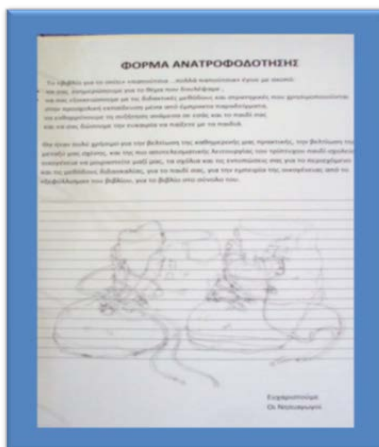
Χρησιμοποιούμε ένα ντοσιέ και φύλλα Α4. Στη συγκεκριμένη περίπτωση χωρίσαμε το ντοσιέ-βιβλίο στους θεματικούς άξονες του προγράμματος.

Αυτό το βιβλίο το δανείζονται στο σπίτι τα παιδιά, με τη σειρά, για δυο ημέρες (Έχει πλαστικοποιηθεί ότι χρειάζεται για μεγαλύτερη διάρκεια). Η **δομή του** είναι η παρακάτω:

1. **Εισαγωγή** του βιβλίου. Τα παιδιά παρουσιάζουν συνοπτικά το περιεχόμενο του βιβλίου και τι θα μάθει από αυτό, όποιος το διαβάσει
2. **Ενημερωτικό φυλλάδιο** για τους γονείς, που τους ενημερώνει για τον τρόπο χρήσης και αξιοποίησης του βιβλίου
3. **Ομαδικές εργασίες** που έγιναν στην τάξη
4. **Φωτογραφίες** δραστηριοτήτων με σχόλια των παιδιών
5. **Λαϊκά παραμύθια** (ο Σταχτοπούτης), μύθους (ο Θεός Ερμής)
6. **Παιχνίδια** από διαφορές μαθησιακές περιοχές: γλωσσικά (παροιμίες, τοποθετώ τις κάρτες με τη σωστή σειρά), μαθηματικά (πάζλ), παιχνίδια γνώσεων (επιτραπέζιο παιχνίδι)

7. Ένθετο με **παιχνιδοσελίδες**. Το ένθετο αυτό είναι ατομικό και περιλαμβάνει ζωγραφική και κατασκευή ενός παπουτσιού "Την παντόφλα της Πεντάμορφης" (Περιπετειώδης μύθος)
8. **Πληροφοριακό υλικό** για τα παπούτσια των άλλων (ξένων χωρών) και τα δικά μας στην αρχαιότητα
9. **Φόρμα ανατροφοδότησης** για να μοιραστούν μαζί μας οι γονείς τις εντυπώσεις τους, τα σχόλια και τους προβληματισμούς τους.

Εκπαιδευτικά μέσα/υλικά

Χαρτί Α4

Ντοσιέ

Κόλλα

Χάρτινες θήκες cd

Μαρκαδόροι

Πλαστικοποιητής

Ενδεικτική βιβλιογραφία

1. Δραγκίνη, Σ. Παπαδοπούλου, Μ. Χριστοδούλου, Ι. (2013). *ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ: Δοκιμάζοντας και μαθαίνοντας*. Περιοδικό Σύγχρονο Νηπιαγωγείο. τεύχος 94. σελ.61. Αθήνα: Δίπτυχο.
2. ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί, Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα.
3. ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. (2011). *Οδηγός εκπαιδευτικού για το πρόγραμμα σπουδών του Νηπιαγωγείου*. Αθήνα.

Αντί επιλόγου

Κλείνοντας το παρόν βιβλίο αντί άλλου επιλόγου αναφέρουμε σχόλια, τα οποία αφορούν τις μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας.

Είναι βέβαιο, ότι τέσσερα παιδιά που κάθονται γύρω από ένα τραπέζι δεν αποτελούν ομάδα εργασίας.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας σε ομάδες αρχικά τα παιδιά ζωγράφιζαν και από τις τέσσερες πλευρές του χαρτιού. Σιγά-σιγά αυτό διορθώθηκε, καθώς το αποτέλεσμα δεν τους ικανοποιούσε.

Υπήρξε ομάδα που δύο παιδιά νήπια δεν κατάφεραν να συμφωνήσουν και έτσι στην ολομέλεια η ομάδα δεν παρουσίασε τίποτε. Η εκπαιδευτικός προβληματίστηκε για το αν έπρεπε να αλλάξει τη δομή της ομάδας, όμως δεν το έκανε και περίμενε να δει τι θα γίνει την επόμενη φορά. Πάλι τα παιδιά αυτά διαφώνησαν, όμως τώρα βρήκαν λύση και δημιούργησαν κάτι κοινό, που το παρουσίασαν στην ολομέλεια.

Στην αρχή του σχηματισμού και της γνωριμίας των δυάδων επικοινωνήσαν τα παιδιά και μοιράστηκαν κάτι θετικό. Όταν όμως έπρεπε να μιλήσουν ο ένας για τον άλλο στην τετράδα δυσκολεύτηκαν.

Στην εργασία σε ομάδες αρχικά μπορούμε να μοιράζουμε εμείς υλικά στα παιδιά, στη συνέχεια όμως επιλέγουν μόνα τους τι θέλουν να χρησιμοποιήσουν και γίνονται ακόμη πιο ανεξάρτητα.

Οι ομάδες κάποιες φορές χρειάστηκε να σχηματιστούν με κατευθυνόμενο τρόπο από τον/την εκπαιδευτικό, όπως στην περίπτωση των πολλών προνηπίων.

Ο καταιγισμός ιδεών χρησιμοποιήθηκε αρκετά από τους εκπαιδευτικούς και για διαφορετικούς λόγους. Ήταν το πρώτο έναυσμα στο ξεκίνημα μιας θεματικής ή ενός σχεδίου εργασίας, αλλά ήταν και το ξεκίνημα της δημιουργίας ενός παραμυθιού.

Η γραμμή δράσης χρησιμοποιήθηκε από αρκετές συναδέλφους και τους άρεσε, διότι μπορούσαν τα παιδιά να διηγηθούν μια ιστορία.

Σε πολλά από τα παραπάνω κείμενα έγιναν σημαντικές διορθώσεις, έτσι ώστε να αποτυπώνονται σωστά οι μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας, για να μπορούν να εφαρμοστούν και από άλλους εκπαιδευτικούς.

Η βιβλιογραφία στο μεγαλύτερο μέρος της παρέμεινε, όπως την είχαν οι εκπαιδευτικοί, αν και δεν αναφερόταν μέσα στα κείμενα τους, διότι θεωρήσαμε, ότι μπορεί να προσφέρει σε όποιον θελήσει να ασχοληθεί με κάποιο από τα θέματα στα οποία αναφέρονται.

Κλείνοντας το παρόν θέλουμε να ελπίζουμε, ότι θα βοηθήσουμε άλλους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν νέες μεθόδους και τεχνικές στη διδασκαλία τους, ώστε το μάθημα να γίνεται πιο ευχάριστο και για αυτούς και για παιδιά.

Καλή δουλειά σε όλους.

"... Όσα πραγματικά πρέπει να ξέρω για το πώς να ζω, τι να κάνω και πώς να είμαι, τα έμαθα στο Νηπιαγωγείο ...

Αυτά είναι τα πράγματα που έμαθα:

Να ζεις μια ισορροπημένη ζωή, να μαθαίνεις λίγο, να σκέπτεσαι λίγο, να σχεδιάζεις, να ζωγραφίζεις, να τραγουδάς, να χορεύεις, να παίζεις και να εργάζεσαι κάθε μέρα από λίγο.

Να παίρνεις έναν υπνάκο το απόγευμα.

Όταν βγαίνεις έξω στον κόσμο, να προσέχεις την κίνηση, να κρατιέσαι από το χέρι και να μένεις μαζί με τους άλλους.

Να αντιλαμβάνεσαι τα θαύματα. Να θυμάσαι το μικρό σπόρο μέσα στο δοχείο από φελιζόλ. Οι ρίζες πάνε προς τα κάτω και το φυτό προς τα πάνω.

Τα χρυσόψαρα, τα χάμστερς, τα άσπρα ποντίκια, ακόμη κι ο μικρός σπόρος μέσα στο πλαστικό δοχείο, όλα πεθαίνουν. Το ίδιο κι εμείς.

Να θυμάσαι τελικά τα βιβλία και την πρώτη λέξη που έμαθες την πιο μεγάλη απ' όλες: τη λέξη ΚΟΙΤΑ.

Όλα όσα πρέπει να ξέρετε βρίσκονται κάπου εδώ μέσα. **Ο χρυσός κανόνας, η αγάπη ...".**

Robert Fulghum

ISBN 978-960-93-8575-6